

ΚΟΝΙΤΣΑ

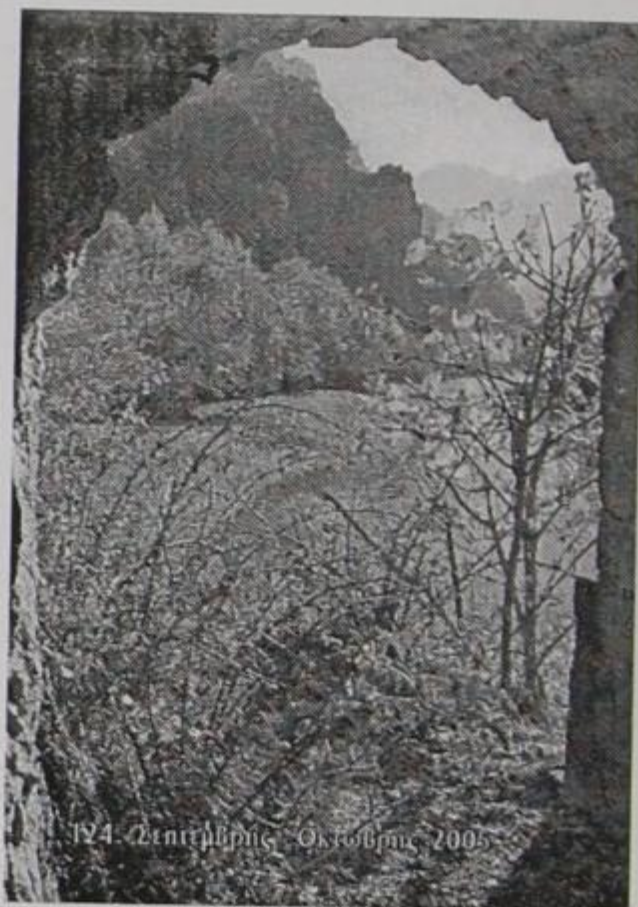
124. Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 2005

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ - ΤΕΥΧΟΣ 124 - EURO 2

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Ζωντάνεμα της περιοχής Κόνιτσας, Ι. Λυμπερόπουλου	313
Πώς γίνεται ο γάμος στο χωριό μου, Ν. Ρεμπέλη	319
Αναμνήσεις από τον πόλεμο του 1940, Η. Πίσσα	327
Πόλεμος του 40, από την άλλη πλευρά, Ζ. Δέδου	331
Στην ελληνοϊταλική φιλία, Ν. Φασούλη	334
Η γέφυρα και τα λουτρά, Χ. Γκούτου	337
Ο θρύλος της 8ης Μεραρχίας, Ι. Δάφνη	340
Κόνιτσα-Παλαιοσέλλι, Ι. Παπαϊωάννου	343
Αληθινές ιστορίες, Ειρήνης Κίτσιου	347
Το πάθημα του καταδότη, Σ.Τ.	349
Ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα, Ν. Ρεμπέλη	351
Φεστιβάλ Πουρνιάς	353
Εκδηλώσεις στο Ασημοχώρι, Στεφ. Νούτση	355
Εκδηλώσεις στη Βούρμπιανη	358
Στην Ι. Μονή Μολυβδοσκεπάστης, Ι. Δάφνη	359
Επίσκεψη στην Οξυιά, Στέφ. Νούτση	361
Σωκρ. Ράγγας, Β. Διαμιανάκου	363
Έκθεση ζωγραφικής, Κ.Π.	364
Απίστευτο κι όμως αληθινό, Α. Κωτόπουλου	365
Αδελφότητα Δροσοπηγής	367
Εξωρ. Σύλλογος Κόνιτσας	378
Σχόλια-Ειδήσεις-Κοινωνικά	379

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ. (Φθινοπωρινά
χρώματα στον Αώο)

Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή

Ανδρέου Ηλία
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:
Σωτ. Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464

**Γραφικές
Εκδ.ες**
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ
ΓΑΡΙΒΑΛΔΗ 10, 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΤΗΛ. 26510 77358

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 8 €

Εξωτερικού, 30 €

Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο "ΕΛΕΓΕΙΟ" Θ. Ζώτου, Κόνιτσα

Ζωντάνεμα της περιοχής Κόνιτσας

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Αφορμή για το σημερινό άρθρο, μου δίνουν δυο σημαντικά γεγονότα

A) Η πρωτοβουλία πολλών παραγόντων (Κυβερνητικών και Διοικητικών) από γειτονικές στην επαρχία μας περιφέρειες των Νομών Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Ιωαννίνων και Τρικάλων για τη δημιουργία ενός Ολοκληρωμένου Προγράμματος Βιώσιμης Ανάπτυξης στις Ορεινές περιοχές της Βόρειας Πίνδου (Πείραμα Πίνδου) και

B) Η κατάθεση στη Βουλή από τα Υπουργεία Τουριστικής και Αγροτικής Ανάπτυξης νομοσχεδίου για τη δημιουργία Οργανισμού Τουρισμού Υπαίθρου που θα έχει σαν αποστολή την προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού της αγροτουριστικής πολιτικής και την ανάδειξη νέων μορφών αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.

Τα παραπάνω γεγονότα, αν και αφορούν την περιοχή μας 100%, (αφού το κύριο και ίσως το αποκλειστικό μακροπρόθεσμο πρόβλημα μας είναι η Ε-ΠΙΒΙΩΣΗ μας και όλα τα άλλα θέματα έρχονται μετά), πέρασαν εντελώς απαρατήρητα από τον τόπο μας. Από τους πολίτες μας. Από τους Ταγούς του τόπου μας. Σα να μη συνέβηκαν καθόλου.

Εγώ ξέρω πως όταν ένας ζωντανός οργανισμός (όπως είναι η περιοχή μας) απειλείται άμεσα από την εξαφάνισή του, θα βάλει όλες τις δυνάμεις του. Θα ψάξει παντού "με νύχια και με δόντια" να βρει τη σανίδα σωτηρίας του.

Θυμάμαι ότι κάποτε εκφράσαμε παράπονο που το Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας καίτοι ανήκει γεωγραφικά στην Επαρχία Κόνιτσας, εν τούτοις γίνονταν αντικείμενο εκμετάλλευσης από το Νομό Γρεβενών, γιατί από την Κόνιτσα ήταν (και εν μέρει και είναι) απροσπέλαστο. Ποιος μας έφταιγε; Ασφαλώς εμείς οι ίδιοι, που ο ορίζοντας μας περιορίζεται σε μικρομπαλώματα της Καθημερινότητας. Δεν βλέπουμε τι γίνεται γύρω μας, τις τεράστιες προσπάθειες που καταβάλλουν οι γειτονικές μας περιφέρειες, σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς για να αντιμετωπίσουν την επερχόμενη λαίλαπα της εγκατάλειψης και ερήμωσης. Και δεν έχουμε Όραμα.

Κι όμως από χρόνια εγώ τουλάχιστον πιστεύω ότι χάσαμε και χάνουμε σημαντικές ευκαιρίες, που μπορεί να μην ξανάφερναν τους συμπατριώτες μας πίσω (ή την πλειοψηφία αυτών) αλλά θα δημιουργούσαν τις προϋποθέ-

σεις για μια Καινούρια Άνοιξη στον τόπο.

Και τώρα ακόμα είναι καιρός. Αρκεί να μην αφήσουμε τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται. Πρώτα και κύρια να συνδεθούμε με το ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ της ανάπτυξης των Ορεινών περιοχών της Πίνδου. Να αγκαλιάσουμε το νέο αναπτυξιακό μοντέλο αξιοποίησης των φυσικών, ιστορικών, πολιτισμικών πλεονεκτημάτων της επαρχίας μας. Ο Κεντρικός στόχος του προγράμματος αυτού είναι η διαμόρφωση συνθηκών (σε ορίζοντα δεκαετίας το μάξιμουμ) βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης των ορεινών περιοχών και δημιουργία προϋποθέσεων συγκράτησης του πληθυσμού και προσέλκυσης νέων ανθρώπων. Το πρόγραμμα ΠΙΝΔΟΣ θα αναπτυχθεί σε τέσσερις βασικούς άξονες.

1) Βελτίωση βασικών υποδομών (μεταφορική υποδομή, προστασία του περιβάλλοντος κλπ).

2) Ενίσχυση του παραγωγικού περιβάλλοντος. Βάση ο Τουρισμός. Κατεύθυνση παραγωγή εκλεκτών τοπικών προϊόντων που θα καταναλώνουν οι επισκέπτες.

3) Ανάδειξη - Αξιοποίηση φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς και

4) Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Ενίσχυση των δεξιοτήτων, μεταφορά γνώσης προς τον τοπικό πληθυσμό, ανάπτυξη δραστηριοτήτων αλλά και ενίσχυση των υπάρχουσών, ενσωμάτωση νέων τεχνικών και μεθόδων, ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την δημιουργία πεποίθησης στους νέους περί της βιωσιμότητας του επιχειρούμενου προγράμματος.

Η Περιοχή της Κόνιτσας γεωμορφολογικά παρουσιάζει τουριστική πληρότητα, (και της λείπει η κατάλληλη υποδομή) κι αυτό είναι το πρώτο στοιχείο πάνω στο οποίο μπορεί να στηριχτεί μια σύγχρονη προγραμματισμένη τουριστική ανάπτυξη.

Για να εξηγήμαστε. Εμείς ως περιοχή της Κόνιτσας εννοούμε την περιοχή που ξεκινάει από τη Λεκάνη (Λάκκα) του Κάμπου της Κόνιτσας (Γκαμήλα, Πάπιγγο, Αρίστη, Μπουραζάνι, Μολυβδοσκεπάστη, Λουτρά Καβασίλων, Σουσίτσα, Τύμφη, πόλη Κόνιτσας, Χαράδρα Στομίου, Πάνω και Κάτω Γλιτονιαβίστα, Πάπιγγο). Περιλαμβάνει όλα τα βλαχοχώρια μέχρι Δίστρατο-Μπριάζα, - βουνό Σμόλικα, Λίμνη-Φούρκα μέχρι Σαμαρίνα, Σαραντάπορο. Φθάνει στο Εφταχώρι, - Αρένες, Γράμμος-(Λίμνη-Νιέντσικο) Μαστοροχώρια, Κάμενικ (Αμάραντος-Λουτρά) και καταλήγει στη Γέφυρα Μέρτζανης.

Από το παραπάνω γεωγραφικά τμήματα, τα 9/10 τουλάχιστον είναι Ορει-

νή περιοχή που ανήκει στη Βόρεια Πίνδο. Και επικοινωνεί με ασφαλτοστρωμένους αυτοκινητόδρομους με όλες τις περιοχές που αναφέρθηκαν ως βόρεια Πίνδος στην διάσκεψη της Καστοριάς (Παραεγνατία οδός Από Κόνιτσα-Μαστοροχώρια-Πεντάλοφο- Νεάπολη, Κόνιτσα - Δίστρατο-Γρεβενά, Κόνιτσα-Παλιοσέλι-Βρυσοχώρι- Γυφτόκαμπο, κι από κεί, Βάλια Κάλντα -Λίμνη Αώου - Μέτσοβο ή Γυφτόκαμπο-Σκαμνέλι-Ζαγόρι, Κόνιτσα- Αρίστη-Πεδινά-Ζαγόρι. Κόνιτσα- Γιάννενα, Κόνιτσα-Μέρτζανη-Αλβανία). Το μεγαλύτερο τμήμα της Περιοχής Κόνιτσας, είναι πυκνοδασωμένο, μέσα από το οποίο ξεπηδάνε οι ψηλότερες κορυφές της Πίνδου (δεύτερες σε ύψος σ' όλη την Ελλάδα- Σμόλικας, Γκαμήλα, Γράμμος όπου υπάρχουν αντίστοιχα και αλπικές λίμνες). Δίπλα σ' αυτά τα Δάση, και μέσα από τρομερές χαράδρες (στις δυο από τις οποίες οι κατακόρυφες πλευρές ξεπερνάνε ακόμα και τα χίλια πεντακόσια μέτρα) περνάνε τρία μεγάλα ποτάμια. Αώος, Βοϊδομάτης και Σαραντάπορος. Τα δυο από τα οποία είναι τα καθαρότερα της Βαλκανικής. Γύρω από τα ποτάμια αυτά και μέσα οι χαράδρες είναι μοναδικοί για την Ελλάδα και το Βαλκανικό χώρο Βιότοποι, που αποτελούν εναπομείναντα μνημεία της φύσης σ' ολόκληρη την Ελλάδα (χλωρίδας και Πανίδας), στα οποία το οικοσύστημα διατηρείται ανέπαφο, εξελισσόμενο με τη φυσική του νομοτέλεια.

Η ίδια ορεινή περιοχή, όπως έδειξαν οι τελευταίες ανασκαφές των δύο καθηγητών της Προϊστορικής Αρχαιολογίας του Ιταλού Πάολο Μπιάζη, και του Έλληνα συναδέλφου του Νίκου Ευστρατίου είναι γιομάτη (στα περάσματα, στις πηγές και κοντά στις λίμνες) από παλαιολιθικές, μεσολιθικές και νεολιθικές θέσεις, εγκατάστασης παλαιολιθικών και μεσολιθικών ομάδων, από 100.000- 4000 πΧ, στις οποίες οι ανασκαφές της τελευταίας τριετίας, έφεραν σε φως εργαλεία-λεβαλουά-ξέστρες, πυρήνες, λεπίδες μικρολιθικά εργαλεία κλπ Διαθέτει ακόμα η περιοχή τα πιθανά ερείπια της προελλαδικής Πόλης ΤΡΑΜΠΥΑ-ΒΟΥΝΕΙΜΑ (Μαντείου που έχει σχέση με τη Ζωή του Οδυσσέα), Παλαιολιθικές και Νεολιθικές βραχοσκεπές μέσα στη χαράδρα του Βίκου. Το γεωργοποιμενικό Μολοσσικό οικισμό του Λιατοβουνίου (ανασκαφές της κ. Ντούζογλη). Και κάμποσα ερείπια αρχαιολογικών φρουρίων (της εποχής του Πύρρου-Μεσογέφυρα, Καστράκι, Κόνιτσα) ως και μια σειρά από αξιόλογα βυζαντινά (της εποχής του Δεσποτάτου- Δεπαλίτσα) και μεταβυζαντινά μνημεία (Γλιτονιάουσας κλπ) αξιόλογες Γέφυρες πέτρινες, εκκλησιές, σπίτια και άλλα μνημεία ενός παμπάλαιου λαϊκού Πολιτισμού κλπ.

Αυτή είναι η προίκα που διαθέτει η περιοχή της Κόνιτσας και ζητάει να συμμετάσχει στο ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ.

Βέβαια, όπως δηλώθηκε "η επιθυμητή αναπτυξιακή κατεύθυνση είναι η πολυτομεακή ανάπτυξη με αιχμή τον ΤΟΥΡΙΣΜΟ".

Ο Τουρισμός όμως σήμερα για όλη την Ελλάδα αλλάζει δομή και αποστολή. Προωθούνται εναλλακτικές μορφές αγροτουριστικής πολιτικής με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των νέων μορφών αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου. Ο αρμόδιος Υπουργός Τουρισμού δήλωσε ότι από το Κράτος καταβάλλεται προσπάθεια δημιουργίας ενός νέου τουριστικού προϊόντος που θα συνδυάζει τις φυσικές ομορφιές της χώρας μας, με την παράδοση, την υγιεινή διατροφή, το περιβάλλον, τον πολιτισμό.

Αυτό το καινούριο προϊόν, ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, συνδυαζόμενο με αντίστοιχες χρηματοδοτικές κρατικές πρωτοβουλίες, αναμφισβήτητα θα διαμορφώσει νέες οικονομικές προοπτικές στην οικονομία της Ελληνικής περιφέρειας.

Σύμφωνα με τους ορισμούς της ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΕ (Οργανισμός διαπιστευμένος από το ΕΣΥΔ (Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης) και φορέας πιστοποίησης αγροτουριστικών καταλυμάτων)

"Αγροτουριστικές επιχειρήσεις είναι οι επιχειρήσεις εκείνες που δραστηριοποιούνται σε αγροτουριστικούς προορισμούς, σε περιοχές δηλαδή με μικρό πληθυσμό και περιορισμένη ανάπτυξη τουριστικών υποδομών και παρέχουν μία από τις παρακάτω υπηρεσίες. Διαμονή. Εστίαση. Περιήγηση στη φύση. Ευαισθητοποίηση. Περιβαντολογική Εκπαίδευση. Γνωριμία με τα πολιτιστικά στοιχεία μιας περιοχής. Επίσκεψη στα ιστορικά και λοιπά αξιοθέατα. Συμμετοχή σε υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής. Γνωριμία με παραδοσιακά επαγγέλματα, με αγροτικές μεθόδους παραγωγής και καλλιέργειας καθώς και παραγωγικές διαδικασίες που έχουν εκλείψει".

Η πιστοποίηση των επιχειρήσεων γίνεται από την Αγροτουριστική ΑΕ για διάρκεια τριών ετών.

Τα πρώτα δύο καταλύματα που έχουν αποκτήσει το σήμα ποιότητας της Αγροτουριστικής ΑΕ, είναι "ο Πύργος του Ξενίου" στη Δημητσάνα και το "Στέκι της Θεώνης" στη Δήμητρα Γορτυνίας.

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι ενώ μιλάμε για τουρισμό έχουμε ταυτόχρονα και αγροτική ανάπτυξη, που "αναδεικνύει τον πολιτισμό και το περιβάλλον". Και όπως λέει η κ. Μπριγκίτα Παπασταύρου Πρόεδρος της ΑΓΡΟ-

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΕ, Ο αγροτουρισμός δεν είναι μόνον εναλλακτική μορφή τουρισμού αλλά και εναλλακτική μορφή και μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης. Επιμηκύνει την τουριστική περίοδο. Δημιουργεί πρόσθετο εισόδημα στον Αγρότη. Αναβιώνει.

Γεφυρώνει τον ντόπιο τεχνίτη με το σύγχρονο επενδυτή. Και παίζει σοβαρότατο ρόλο στην διάσωση της Ελληνικής περιφέρειας από την έντονη φυγή των κατοίκων της (Αυτό απόδειξε και η Διεθνής πείρα όπου εφαρμόστηκε) Η ίδια αναφέρει ότι στην Ελλάδα υπάρχουν ήδη περί τα 600 καταλύματα, πάνω από 1000 επιχειρήσεις σχετικές και 150 περίπου γυναικείοι συνεταιρισμοί. Σε παγκόσμια κλίμακα (Αμερική, Αυστραλία, Αυστρία, Γερμανία κλπ) ο Αγροτουρισμός παρουσιάζει έντονα αυξητική τάση (Τάση των ανθρώπων επιστροφής στη φύση) Πράγμα που δεν θα αργήσει να έρθει και στον τόπο μας, όπως δείχνει η πείρα των τελευταίων ετών.

Βέβαιο επίσης είναι ότι ο μαζικός τουρισμός (ήλιος, θάλασσα, παραλία κλπ) εμφανίζει στασιμότητα στην Ελλάδα, Δείγμα κορεσμού. Και Κρίσης. Αυτό είναι μια άλλη πλευρά που επιβάλλει τον Αγροτουρισμό σαν Εθνική ανάγκη, αναπλήρωσης και αντικατάστασης του προσφερομένου Τουριστικού προϊόντος στους σημερινούς δύσκολους καιρούς.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626
Τηλ: - Fax.: 3244988
Κιν. 694-676109

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Ασκληπιού 6-8
1ος όροφος
106 79 Αθήνα

Τηλ.: 210-3633310-11-12
Fax: 210-3637894
Κιν.: 6976112904

Ανοικτή Επιστολή

Θέμα: "Ιερά Μονή Ζέρμας, Κοίμησης της Θεοτόκου" στην Πλαγιά του Δήμου Μαστοροχωρίων.

Στην περιοχή αρμοδιότητας μας, όπως είναι γνωστό και στην Ενορία μας του Αγίου Δημητρίου Πλαγιάς βρίσκεται το Μοναστήρι της Ζέρμας, το οποίο είναι ένα από τα πιο αξιόλογα εκκλησιαστικά μνημεία των αρχών του 17ου αιώνα και το μοναδικό, αρχαιότερο μνημείο της ευρύτερης περιοχής. Ανήκει στα μνημεία της μετά της Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως από τους Οθωμανούς περιόδου και έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο μνημείο από την εφορεία σας. Το Μοναστήρι της Ζέρμας από της ιδρύσεως του και για διάστημα τεσσάρων και πλέον αιώνων ήταν στο κέντρο της πολιτιστικής, παιδευτικής, κοινωνικής και εθνικής τροχιάς, όπως όλα τα Μοναστήρια της πατρίδας μας.

Οι τελευταίες εργασίες συντήρησης και επισκευής του από την 8η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων έγιναν το 1977. Έκτοτε το μνημείο αφέθηκε στην τύχη του παρά, τις υποσχέσεις διαφόρων για έγκριση χρηματικών ποσών με τα οποία θα επισκευάζονταν και στηρίζονταν το μνημείο.

Μετά την προτροπή πολλών συχωριανών μας και τις αλληπάλληλες επιτόπιες επισκέψεις στο Μνημείο με την επι-

στολή μας αυτή σας γνωρίζουμε ότι:

Το Καθολικό της Μονής Ζέρμας κινδυνεύει να καταρρεύσει, όπως συνέβη πρόσφατα και με τα πέριξ αυτού σωζόμενα υπολείμματα των κτισμάτων του περιβόλου και των κελιών του. Από τη σκεπή με τις βροχές και τα χιόνια εισρέουν νερά με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν όχι μόνο οι σωζόμενες τοιχογραφίες του Νάρθηκα, αλλά και αυτό τούτο το κτίσμα του Καθολικού στην ολότητα του.

Παρακαλούμε να επιδείξετε εσείς, ως αρμόδια υπηρεσία το ανάλογο ενδιαφέρον και κάθε άλλος υπεύθυνος φορέας και να μεριμνήσετε να επισκεφθούν ειδικά συνεργεία συντήρησης της υπηρεσίας σας το Μοναστήρι, ώστε να εξασφαλισθεί με ανάλογες εργασίες επισκευής (π.χ. στέγης), η μη κατάρρευσή του τον ερχόμενο χειμώνα.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τις ενέργειες στις οποίες θα προβείτε, για να διατηρηθεί όρθιο το Μοναστήρι της Ζέρμας στην ακροθιά αυτή της Κονιτσιώτικης γης και στην περιοχή του Δήμου Μαστοροχωρίων, μέχρι να δοθεί οριστική λύση για τη διάσωση του Μνημείου, η οποία ευελπιστούμε ότι θα πραγματοποιηθεί σύντομα και με άριστο τρόπο με τη δική σας εποπεία.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πώς γίνεται ο γάμος στο χωριό μου (Αποσπάσματα μαθητικών εκθέσεων)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗΣ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗΣ

Ο Πλάτων Καλογήρου από την Καστάνιανη γράφει: «... Την Τρίτη η δερποφτή¹ (γυναίκα συγγενής του γαμπρού) προσκαλεί τους συγγενείς να πάνε την άλλη μέρα στο δάσος να φέρουν ξύλα για το γάμο... Γυρίζουν, με το μπαϊράκι μπροστά, τραγουδώντας διάφορα τραγούδια. Στην αυλή του σπιτιού ξεφορτώνουν τα ξύλα και ακολουθεί φαγοπότι... Την Παρασκευή στολίζουν τρία ζώα για να πάνε οι καλεσιάδες στο σπίτι της νύφης. Μόλις ξεκινήσουν ρίχνουν ντουφεκιές. Μαζί τους έχουν την κουλλούρα και την κόφα με κρασί. Τα αστεία αρχίζουν, όταν τους λένε πως θέλουν να ιδούν τη νύφη και οι άλλοι τους απαντούν ότι δεν είναι μέσα, γιατί πήγε στο χωράφι. Τρώνε, τραγουδούν κι όταν φεύγουν η νύφη τους δωρίζει ένα ζευγάρι άσπρες μάλλινες κάλτσες, που τις κρεμούν στον ώμο... Το Σάββατο βράδυ με αναμμένα δαδιά και με τους οργανοπαίκτες πηγαίνουν στη βρύση να πάρουν νερό...

Τρία παιδιά κοσκινίζουν στην αρχή λίγο αλεύρι, συνεχίζει ύστερα η δερποφτή και αρχίζει το ζύωμα. Συνηθίζουν εδώ οι παρευρισκόμε-

νοι να αλευρώνονται μεταξύ τους στο πρόσωπο.

Το ζυωμένο «κανίσκι» το βάζει η δερποφτή στο πλαστήρι και γυρίζει όλα τα δωμάτια να κεράσουν, τραγουδώντας «Κέρνα πατέρα, κέρνα του γιού σου το κανίσ'». Τα κέρματα τσιπώνονται στο ζυμάρι...

Το απόγευμα της Κυριακής ξεκινούν για να πάρουν τη νύφη. Προηγείται το μπαϊράκι με το σκαριάτη μπροστά, καβάλα σε στολισμένο άλογο...».

Ο Ιω. Τζιομάκας από την Καστάνιανη γράφει:

«... Την Πέμπτη η δερποφτή (αδελφή ή στενή συγγενής του γαμπρού) μαζί με άλλες γυναίκες ετοιμάζουν τις κουλλούρες για τα καλέσματα: μια στη νύφη, στο νουνό, στο βλάμη (μπράτιμο) και στον παπά... Την Παρασκευή οι τρεις καλεσιάδες, καβάλα στ' άλογο, θα πάνε να καλέσουν επίσημα τη νύφη. Δεν κατεβαίνουν από τ' άλογο, αν δεν βγει η νύφη να πιάσει τα γκέμια. Οι συγγενείς λένε πως πήγε στο λόγγο για ξύλα κ.λ.

Στα παλιά τα χρόνια επικρατούσε το έθιμο, όταν έντυναν το γαμπρό την Κυριακή, να μην του βάζουν καινούργια εσώρουχα και να περνά-

ει από το ξυλόκτενο του αργαλειού, τάχα, για να μην του κάνουν μάγια. Της νύφης τα εσώρουκα βρίσκονταν από το Σάββατο κάτω από την Αγία Τράπεζα και τα έπαιρναν το πρωί της Κυριακής... Στα παλιά τα χρόνια, όπως μου έλεγαν οι γέροντες του χωριού, τα νιόγαμπρα κοιμόνταν την πρώτη νύχτα του γάμου στο σέριο κελλάρι, για να σεριώσουν τα παιδιά...».

Η Ευανθία Βαταβάλη από την Κόνιτσα γράφει (5-1-1955): «... Την Πέμπτη πήγαιναν όλοι στη βρύση. Εκεί ο μπράτιμος “έκοβε” το νερό μ’ ένα σπαθί και με το νερό, που έπαιρναν, ζύμωναν τα ψωμιά του γάμου... Από την Πέμπτη, εκείνοι που θα μαγειρεύαν και θα σέρβιραν τα φαγητά, έζωναν στη μέση ένα κομμάτι ύφασμα, που λεγόταν “οφτιάς”²...».

Όταν, μετά τα στέφανα, πλησίαζαν στο σπίτι του γαμπρού, τραγουδούσαν:

*Έβγα, κυρά και πεθερά
έβγα να δεις την πέρδικα
που περπατεί λεβέντικα.*

Η νύφη στο γλέντι κάθεται μεμισόκλειστα τα μάτια, έχοντας δίπλα της τη «φυλάχτρα»...

Ο Αθαν. Φασούλης από τη Λυκόρραχη γράφει:

«... Το Σαββατόβραδο παίρνουν νερό από τη βρύση και με αυτό το νερό ζυμώνουν το “παξιμάδι”. Τρία παιδιά, που έχουν μάννα και πατέρα κο-

σκινίζουν το αλεύρι και ύστερα μια συγγενής φτειάνει το παξιμάδι. Από τη ζύμη τα κορίτσια φτειάνουν κυλίνδρους, σαν τριχιές, και τις τοποθετούν στο τεψί. Στο ζυμάρι κερνούν δραχμές...».

Ο Δημ. Παπαλάμπρος από τη Μόλιτσα γράφει:

«... Όλοι με τραγούδια και με λαλούμενα πάνε στο σπίτι της νύφης. Εκεί οι συμπέθεροι, ασειευόμενοι, φράζουν την είσοδο με δοκάρια, για να μην πάρουν, δήθεν, τη νύφη... Όταν φθάσουν στην αυλή του σπιτιού του γαμπρού, η νύφη ρίχνει ψηλά ένα μήλο, που περιέχει δραχμές, και τα παιδιά σκοτώνονται ποιος θα το αρπάξει...».

Ο Αλεξ. Ριστάνης από τη Μολυβδοσκεπάστη γράφει (3-1-1955):

«... Όταν η νύφη ξεκινάει να φύγει από το πατρικό της σπίτι, «σβαρνίζει» τα πόδια της, τάχα ότι δεν θέλει να φύγει... Προτού μπει στο νέο της σπίτι η πεθερά της δίνει ένα πιάτο με μέλι και αυτή με το δάχτυλό της αλείφει τρεις φορές την πόρτα σε διάφορα σημεία. Ακόμα της δίνουν να κρατήσει για λίγο στην αγκαλιά της ένα παιδί (αγόρι), επιθυμία όλων το πρώτο παιδί να είναι αρσενικό.

Ο Δημ. Ζώτος από το Πεκκλάρι γράφει:

«... Μετά τα στέφανα στην εκκλησία, αρχίζει ο χορός στην αυλή.

Πρώτα χορεύει ο κουμπάρος, ο βλάμης, τα νιόγαμπρα. Προτού μπει η νύφη στο σπίτι, αλείφει την πόρτα με βούτυρο».

Ο Μιχ. Χατζημελετίου από την Κόνιτσα γράφει:

«... Την Κυριακή βράδυ μετά το φαγοπότι “σηκώνουν τα ντολιά”. Καθένας παίρνει το δίσκο με εντολή του ντολήπασα και λέει: Το πρώτο ποτήρι το πίνω εις υγείαν και ευτυχίαν των νεονύμφων. Να ζήσετε, να προκόψετε με καλούς απογόνους.

Το δεύτερο το πίνω εις υγείαν των γονέων των νιόγαμπρων. Να σας ζήσουν και σ’ άλλα να χαρείτε. Το τρίτο το πίνω εις υγείαν του νουνού. Και με λάδι κυρ νουνέ (δηλ. να αξιωθείς να βαφτίσεις παιδιά). Το τέταρτο το πίνω εις υγείαν του βλάμη. Αυτά τα λίγα γράφω γιατί είμαι άπειρος απ’ αυτά αφού δεν χόρεψα το χορό του Ησαΐα».

Ο Απόστ. Ζούκης από την Οξυά γράφει:

«... Στην πόρτα του σπιτιού η μάννα του γαμπρού υποδέχεται τη νύφη, βάζοντας στο κεφάλι της δυό ψωμιά και δυό τουλούπες άσπρο μαλλί, που συμβολίζει να γεράσει και ν’ ασπρίσει... Όσοι είναι προσκαλεσμένοι “μετά δείπνου” έρχονται το βράδυ της Κυριακής με το κανίσκι³ (κρέας ψητό, μπουρέκι, κλωστό).

Την Τρίτη ή την Πέμπτη το βράδυ τα νιόγαμπρα με το σόι του γα-

μπρού πηγαίνουν στο σπίτι της νύφης. Είναι τα λεγόμενα “πιστρόφια”. Τρώνε, τραγουδούν, σηκώνουν ντολιά (εντολές), γλεντούν και χορεύουν ως το πρωί».

Η Ναυσικά Γκούντα από την Κλεδωνιά γράφει:

«... Όσες στόλισαν τη νύφη ζητούν από το γαμπρό τα “στολιστικά”... Η πεθερά στην πόρτα δίνει στη νύφη μια κουλλούρα, την οποία, αφού κάνει το σχήμα του σταυρού, πετάει ψηλά και όποιος την αρπάζει τη μοιράζει”.

Η Θεόπη Ντίνου από τη Γορίτσα γράφει:

“...Όταν μπει η νύφη στο χορό, τραγουδούν:

*Στην καινούργια τη γωνιά
φύτρωσε μια κυδωνιά,
κι αν ανθίσει και καρπίσει
πέντε γιούς θα αποχτήσει.*

Η Φερενίκη Γκάσιου από τη Καστάνιανη γράφει:

“...Οι δυό δερποφτές αρχίζουν από μέρες να συμμαζεύουν τα χρειζούμενα: κουταλοπίρουνα, πιάτα, λάμπες, μακρόστενα, χαμηλά τραπέζια κ.λ... Στο σπίτι της νύφης έρχονται οι συγγενείς και της βάζουν τα προικιά στο μπαούλο. Ένα αγόρι (όχι ορφανό) ρίχνει μέσα το πρώτο ρούχο...”.

Η Άννα Δερδέκη από την Κόνιτσα γράφει:

“... Στα στέφανα η νουνά ρίχνει στους ώμους του γαμπρού και της

νύφης ένα ύφασμα και στο χορό του Ησαΐα ραντίζει το ζευγάρι με ρύζι και κουφέτα (για να ριζώσουν), αλλά και στο δρόμο ραντίζει όλους με ρύζι.

Η Αλεξ. Καραγιάννη από το Λεσκοβίκι της Β. Ηπ. γράφει:

“... Μόλις η νύφη μπει στην πόρτα, κλοτσάει ένα άδειο ποτήρι. Αν σπάσει, το έχουν για καλό...”.

* * *

Αρκούμαι σε αυτά τα λίγα από τα πολλά που έγραψαν οι μαθητές. Σεβόμενος το χώρο του περιοδικού, απέφυγα, όσο μπορούσα, να επαναλάβω τα ίδια και τα ίδια.

Με ενδιέφερε, κυρίως, κάτι το πρωτόγνωρο, το ξεχωριστό, ένα έθιμο με την ιδιαιτερότητά του και την πάντοτε απροσδιόριστη, καμιά φορά, συμβολική του σημασία.

Και τώρα, πολύ λίγα συμπληρωματικά από τη Βούρμπιανη: Η αρραβωνιασμένη, ντρεπόταν πολύ, όταν με το δίσκο έβγαινε να κεράσει γλυκό τον αρραβωνιαστικό της στην πρώτη του επίσκεψη. Στις άλλες επισκέψεις η πεθερά συνήθιζε να του τηγανίζει αβγά με βούτυρο. Στο δρόμο, όταν τον έβλεπε από μακριά ή τα πεθερικά της, άλλαζε δρόμο, γινόταν άφαντη για να μην τους συναντήσει.

Την Παρασκευή οι καλεστάδες έπρεπε να είναι 9 ή 11 ή 13. Πάντοτε μονός (περιπτός) αριθμός, όχι ζυγός (άρτιος) γιατί ο ζυγός αριθμός

δήλωνε δεύτερο γάμο.

Στα ψωμιά του γάμου (κουλλούρες) έβαζαν και αλεύρι από αλεσμένο ρεβίθι και το νόστιμο και μυρωδάτο αυτό ψωμί λεγόταν “ρουφτένιο”.

Τα παιδιά καλούσαν τους συγγενείς για το γάμο με τους γνωστούς “τεσιερέδες”. Οι προσκεκλημένοι “μετά δείπνου” πήγαιναν το βράδυ της Κυριακής με “κανίσ”, δηλ. δώρο, κρέας ψητό, μπουρέκι, κλωστό, κρασί.

Το Σαββατόβραδο η αρραβωνιασμένη καθόταν στενοχωρημένη εν μέσω των φιλαινάδων και των συγγενών της. Στο κεφάλι έριχνε άσπρο μαντήλι, που κάλυπτε το μέτωπο (μπούλα). Ήταν λιγομίλητη και απέφευγε να κοιτάζει δεξιά και αριστερά.

Όταν ζύμωναν την κουλλούρα και οι συγγενείς κερνούσαν το κανίσ’ με δραχμές, εκείνη, που το είχε ζυμώσει, φεύγοντας τύλιγε το ζυμάρι καλά στην ποδιά της, γιατί τα παιδιά, κατά το έθιμο και χάριν αστειότητας, παραμόνευαν στην πόρτα να αρπάξουν λίγο ζυμάρι.

Το πρωί, βαθιά χαράματα, ερχόταν στο σπίτι της νύφης ο αρραβωνιαστικός με το βλάμη κι έτρωγαν κόκκορα βραστό.

Το πρωί της Κυριακής τα κορίτσια αρμάτωναν (στόλιζαν) τη νύφη. Η Καλλιρρόη, γνωστή στα περίχωρα έραβε το νυφιάτικο φουσιάνι. Πάνω από το τσιπούνι της έριχναν στους ώμους και στη πλάτη μεγάλο μαντήλι καλαματιανό με

κρόσια, τη καλαμάτα, που τη φορούσαν τις Κυριακές και μετά το γάμο για πολύ καιρό. Σοβαρά δεμένο ήταν το μαντήλι της κεφαλής. Στο πρόσωπο της έπεφτε ένα σκέπι (σιέπ') από λευκό τούλι, για να μην τη βλέπουν κατάματα. Στα χέρια της, για να μην είναι κρεμασμένα, κρατούσε άσπρο χειρομάντηλο, με το οποίο, πότε, πότε, άγγιζε απαλά το μέτωπό της. Στεκόταν όρθια με τα μάτια μισόκλειστα και κοίταζε χαμηλά· καμάρωνε, όπως έλεγαν. Όταν ερχόταν η ώρα να φύγουν ποτέ δεν ξεκινούσε μόνη της, αλλά την τραβούσε από το χέρι λίγα βήματα ο μπράτμος. Γι' αυτό η φράση: "Την είχε τραβήξει ο Γιώργος" δήλωνε ότι ο Γ. ήταν μπράτμος στο γάμο της.

Όταν πήγαιναν να πάρουν τη νύφη, οι συμπέθεροι τους υποδέχονταν στην αυλή με τραγούδια. Εκεί στις χειραψίες, μαζί με τις ευχές, άλλαζαν και εικονικά δωράκια. Μπορούσε δηλ. ένας να δώσει ντομάτα και να πάρει καρύδι, άλλος φλούδα πατάτας με μήλο και άλλος ... επίμηκες αγγουράκι με τσουκνίδα. Όταν, μάλιστα, τύχαινε το αγγουράκι να το πάρει παντρεμένη γυναίκα, δεν έλειπαν τα αστεία και τα γέλια εκατέρωθεν, ιδιαίτερα, όταν εκείνος που το έδινε διακρινόταν για το λεπτό του χιούμορ.

Καμιά φορά η στέψη γινόταν την προηγούμενη Κυριακή, στο σπίτι της νύφης, σε στενό οικογενειακό περιβάλλον, κι αυτό, γιατί φοβούνταν

την πολυκοσμία στην εκκλησία, μήπως τους κάνουν μάγια ή "αμποδέσουν το γαμπρό".

Στη στέψη η νουνά έριχνε στους ώμους και των δύο ύφασμα, που λεγόταν "ζυγός", γιατί τους ένωνε. Συνηθισμένη η φράση των περιέργων γυναικών: "Τί ζυγό τους έριξε;".

* * *

Προτού μπει η νύφη στην εκκλησία για τα στέφανα, έσκυβε το κεφάλι και κάποια, κρατώντας ένα αγοράκι, το έφερνε τρεις φορές γύρω από το κεφάλι της. Ύστερα η νύφη το έπαιρνε στην αγκαλιά της, το φιλούσε και του έδινε κάτι.

Στην πόρτα η πεθερά, εκτός από τα ψωμιά και τις δυό τουλούπες άσπρο μαλλί, έβαζε στα χείλη της ένα νόμισμα και η νύφη στο φίλημα τεχνέντως το τραβούσε στα δικά της χείλη. Συμβολικές όλες αυτές οι ενέργειες της πεθεράς. Το άσπρο μαλλί, λένε, πως συμβόλιζε μακροζωία, άσπρισμα μαλλιών.

Προσωπικά πιστεύω πως όλα αυτά στην είσοδο της νύφης στο νέο σπίτι δήλωναν τις ασχολίες της: σπορά σιταριού, θέρισμα, αλώνισμα, άλεσμα, φούρνισμα ψωμιού, ρόκα, αργαλειός, γνέσιμο, πλέξιμο κ.λ. Το νόμισμα στα χείλη συμβόλιζε κοινή ζωή, κοινές χαρές, αμοιβαία αγάπη, άσχετα αν πολλές φορές άρχιζαν οι παρεξηγήσεις με πρωταίτια την ιδιότροπη πεθερά, που νόμιζε ότι η νύφης της πήρε την

αγάπη του παιδιού της.

Στο τραπέζι παρέθεταν πρώτο φαγητό τον “καβρωμά” (πηχτή μαγειρίτσα, πολύ νόστιμη, που τρωγόταν με πιρούνι), ακολουθούσε κρέας με πατάτες, ψητά, και ύστερα όλοι οι συγγενείς άπλωναν τα κανίσια τους: ψητό κρέας, μπουρέκια, κλωστό. Και ύστερα τα τραγούδια του τραπέζιου (καθιστά), ένα από τη μεριά των συγγενών του γυμνού και το άλλο από τη μεριά των συμπεθερών.

Ακολουθούσαν τα “ντολιά” (εντολές), επειδή ο νουνός (ντολήπασας) όριζε τη σειρά εκείνων που θα “σηκώσουν τα ντολιά”. Ύστερα χόρευαν⁴. Η νύφη χόρευε σοβαρά, αργά αργά, χορούς με αργό ρυθμό: ποτέ γρήγορους, όπως, ας πούμε, καλαματιανό, που απαιτεί γοργές κινήσεις.

Όταν η νύφη φιλούσε το χέρι κάποιου, αυτό γινόταν με αρκετή επισημότητα και με αργές κινήσεις. Καμάρωνε, έκανε μιά υπόκλιση, ύστερα φιλούσε το χέρι, το οποίο, αφού το έφερνε σε επαφή με το μέτωπό της, το ασπάζοταν ξανά.

* * *

Στα παλιότερα χρόνια η νιόπαντρη ποτέ δεν έπιανε το όνομα του άντρα της “μπροστά στα πεθερικά της. Ποτέ δηλαδή δεν έλεγε στην πεθερά της: “Μου είπε ο Κώστας (άντρας της) να σου πω...”, αλλά “μου είπε ο γιος σου να σου πω...”.

Θα φανεί παράξενο, αλλά ποτέ

δεν έβαζε στο πιάτο της κοψίδι κρέας, αλλά μόνο ρύζι. Το κρέας έπρεπε να της το βάλει η πεθερά της.

Όταν τα νιόγαμπρα περπατούσαν στο δρόμο, ας ήταν πλατύς, πάντοτε η νύφη ακολουθούσε από πίσω. Αν καμιά φορά πήγαινε δίπλα του, αμέσως οι γριές άρχιζαν τα σχόλια:

“Για δεξ, ζυγά, ζυγά περβατούν”.

Την πρώτη Κυριακή μετά το γάμο τα νιόγαμπρα πήγαιναν στην εκκλησία με το βλάμη και άλλους συγγενείς. Η νύφη, μόλις έμπαινε στην πόρτα της Παναγίας, που οδηγούσε προς το γυναικωνίτη, στεκόταν άγαλμα λίγα δευτερόλεπτα κοιτάζοντας προς την ωραία Πύλη, ύστερα καμάρωνε αργά αργά κάνοντας τρεις βαθιές υποκλίσεις και αργά ανέβαινε στο γυναικωνίτη. Σε λίγο ο επίτροπος έβγαζε και στους δυό απλάδα με λουλούδι.

Μετά τα πιστρόφια όλοι οι συγγενείς έπαιρναν τα νιόγαμπρα τραπέζι (φιλιά). Παρέθεταν κρέας με λεμονάτο ζουμί με μακεδονήσι (μαϊδανό), άλλο κρέας με πατάτες και, απαραίτητως, γαλατόπιπτα.

1. Δερποφτή: Η λ. μάλλον είναι συγκεκριμένος και παρηλλαγμένος τύπος της λέξης: αδελφοποιητή-αδερφοποιητή-δερποφτή=σταυραδερφή.

2. οφτάς: πανί με μικρά άσπρα και κόκκινα τετραγωνάκια, που το έζωναν στη μέση τους όσοι θα πρόσφεραν υπηρεσία στο γάμο (μάγειρας, σερβιτόροι κ.λ.).

Πρβλ. φράση: “Θα ζώσω τον οφτιά στο γάμο σου”.

3. κανίσκι-κανίσ’: δώρο (ψητό, μπουρέκι, κλωστό, κρασί κ.λ.) που πάνε μέσα σε κανίστρες οι συγγενείς το βράδυ της Κυριακής.

Η λέξη από το αρχ. κάνεον-κανούν=καλάθι, κανίστρα. Σε τέτοια “κανά” ευγενείς παρθένοι Αθηναίες, αι Κανηφόροι, μετέφεραν προσφορές και δώρα στην πολιούχο θεά Αθηνά στον Παρθενώνα στη γιορτή των Παναθηναίων.

4. “Μετά το φαγοπότι ακολουθούσε τραγούδι και χορός. Πρβλ. Ομ. Οδ. α 152, όπου, μετά το πλούσιο φαγητό, ακολουθούσε: “μολπή τ’ ορχηστύς τε· τα γαρ τ’ αναθήματα δαιπός” δηλ. τραγούδι και χορός· γιατί αυτά (είναι) τα απαραίτητα συμπληρώματα του δείπνου.

* * *

Παραθέτω λίγα τραγούδια νυφιάτικα και του γάμου από τα “Κοντσιώπικα” του Χαρ. Ρεμπέλη, που πρόσφατα επανεκδόθηκαν (σελ. 91-101).

1

Του νιόγαμπρου η μάννα,
ψηλά ’νασκουμπωμένη,
φουρνίζει, ξεφουρνίζει,
κουλλούρα για να φειάκει
τον ήλιο να καλέσει
νουνό να στεφανώσει.
Κι ο ήλιος δεν αδειάζει,
μόν’ στέλλει το φεγγάρι.
Και το φεγγάρ’ δε θέλει.
Του τάζουν δαχτυλίδι
δε θέλει να κατέβει,
του τάζουν και την κόρη,
γελώντας κατεβαίνει.

(Τραγουδιέται, όταν ζυμώνουν την κουλλούρα του γάμου).

2

Μπρος πού κίνησα το δρόμο,
το στενό το μονοπάτι,
βρίσκω μιά μηλιά στο δρόμο
με τα μήλα φορτωμένη
με τα μήλα φορτωμένη
και με τ’ άνθια στολισμένη...
(Όταν παίρνουν νερό το Σαββατόβραδο)

3

Ζύμωνε, μάϊκω μ’ ζύμωνε
του γιού μας το κανίσι.
Με γέλια βάνει το θερμό,
με γέλια το ζυμώνει
και με τα χαρχαλίσματα
ζυμώνει, ξεζυμώνει
(Όταν ζυμώνουν την κουλλούρα το Σαββατόβραδο).

4

- Μήλο μου κόκκινο, άσπρο
και ροϊδινό,
κι άϊ τί μαραίνεσαι
νόπου παντρεύεσαι;
- Κι ούδέ μαραίνομαι
γιατί παντρεύομαι,
μύϊνε μαραίνομαι
γιατί χωρίζομαι
απ’ τον πατέρα μου
κι από τη μάννα μου
(Όταν η νύφη στολισμένη καμαρώνει)

5

Κυργιέ μ’, κι άϊ ποιός τον κάνει
του νιόγαμπρου το γάμο;
Αφέντης του τον κάνει

με μόσκο με σταφύλι
με της δροσιά τ' αχείλι.
Μαννίσα του τον κάνει...
(Το Σαββατόβραδο στο χορό)

6

Από την Πόλη στο Σαλονίκη
πασάς εβγήκε να κυνηγήσει,
να κυνηγήσει λαγούς κι αλάφια
μόν' κυνηγάει τα μαύρα μάτια.
Μαύρα μου μάτια και πλανεμένα
το πώς κοιμάστε χωρίς τ' εμένα...
(τραγουδιέται στα ντολιά)

7

- Αφήνω γειά, πατέρα μου,
- Τσιούπρα μου, σύρε στο καλό
και να προκόψετε τα δυό.
- Αφήνω γειά, μαννούλα μου,
- Αφήνω γειά γειπόνισσες...
Τώρα που βγήκα στην αυλή,
γονήδες, δόμτε την ευχή...
(Στο ξεκίνημα της νύφης)

8

Λάμπ' ο ήλιος, λάμπουν τ' άστρα,
λάμπ' κι ο νούνος ο δικός μας.
Στο καλό, καλέ μου νούνε,
στο καλό και τιμημένε.
Να σου ζουν τ' αναδεχτούρια
και με λάδι να χαρούμε.
Κάτσε, νούνε, και μη φεύγεις
σόχω πέρδικα ψημένη...
(Όταν πηγαίνουν το νουνό στο σπίτι του).

9

Μπράτιμε κυρ μπράτιμε,
τ' είν' τα παπούτσια πού 'φερεις;

της νύφης δεν την άρεσαν,
- Για πέστε της να καϊτερεί
όσο να πάω κι όσο ναρθώ
(Όταν ο μπράτιμος δίνει τα παπού-
τσια της νύφης)

10

Πέστε τ' αφέντη του γαμπρού
να βγει ψηλά στα κάγκελα,
να ιδεί το γιό τ' αρματολό
πόρχεται με την πέρδικα.
Έβγα, κυρά και πεθερά,
για να δεχτείς την πέρδικα
πόρχεται με το σταυραϊτό
πώς σειέται πώς λυγίζεται...
(Όταν το συμπεθερκό πλησιάζει με τη
νύφη στο σπίτι του γαμπρού)

11

Όλοι μ' έδιωχναν κι όλοι
φεύγα μου λένε,
ως κι η μάννα μου, κι αυτή
φεύγα μου λέει.
φεύγω κλαίγοντας, φεύγω
παραπονιούοντας.
Παίρν' ένα στρατί, στρατί
και μονοπάτι...
(τραγουδιέται από τη νύφη στα Πι-
στρόφια)

Υστερόγραφο: Κατά τον αρραβώνα ο
γαμπρός στέλλει στη νύφη δώρα (δαχτυλίδι,
μεταξωτό μαντίλι κ.λ.) που λέγονται "ειδί-
σματα". Αν ματαιωθεί ο γάμος, τα ειδίσματα
επιστρέφονται. Έτσι η φράση: "έρ'ξαν τα ει-
δίσματα" δηλώνει: διέλυσαν τον αρραβώνα.

Αναμνήσεις από τον Πόλεμο του 1940

Όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος του 1940, το χωριό μας αναστατώθηκε. Εμείς τα μικρά παιδιά (εγώ ήμουν 8 χρονών τότε) δεν καταλαβαίναμε τι είναι ο πόλεμος που ακούγαμε και τι δεινά θα μας έφερνε.

Λίγο πριν από τον Οκτώβρη είχαν επιστρατευτεί 120 νέοι του χωριού μας και όλος ο κόσμος ανησυχούσε για το τι θα γίνει.

Ο πατέρας μου και οι μπαρμπάδες μου αποφάσισαν να πάμε όλοι μαζί στα βουνά.

Ο παππούς από τη μάνα μου Γιώργος Ν. Μάιπας ήταν τότε βοσκός στα γίδια του μεσαίου και του κάτω μαχαλά. Ο Δημ. Ν. Μαργαρίτης είχε τα πρόβατα και ο Ι. Γλυκός είχε το δικό του κοπάδι.

Ο παππούς μου πρότεινε στους άλλους να σμιξουν τα τρία κοπάδια και να τα κρύψουν κάτω από το "Ρίσκο", τοποθεσία στο σημείο που ενώνονται τα δύο ποτάμια, το ένα από τη Βοβούσα και το άλλο από τη Σαμαρίνα.

Εκεί τα κρύβανε και επί τουρκοκρατίας, έτσι δε θα μπορούσαν να τα βρουν οι Ιταλοί.

Τα κράτησαν εκεί 8-9

μέρες ώσπου να φύγουν οι Ιταλοί που ήρθαν στο χωριό λίγες μέρες μετά την εισβολή στο Ελληνικό έδαφος.

Από το χωριό μας πέρασε ο λόχος του Αντ. Παππά που είχε ξεκοπεί από το συγκρότημα Δαβάκη και ο χωριανός μας Γεράσης Στεργ. Γεράσης τον οδήγησε στη Βοβούσα.

Την πρώτη Νοεμβρίου ξεκίνησε όλη η γειτονιά να πάμε στα βουνά να κρυφτούμε.

Ο πατέρας μου φορτώθηκε ένα σακί με δώδεκα καρβέλια ψωμί, οι αδερφές μου τα ρούχα κι εγώ τα εικονίσματα σ' έναν τροβά.

Ανηφορίζοντας φτάσαμε στην τοποθεσία Λούστρα όπου βρήκαμε και άλλες οικογένειες και κοιμηθήκαμε. Την άλλη μέρα για πιο ασφάλεια πήγαμε δεξιότερα στην "Πάντια Λούγκα" όπου ήταν σχεδόν όλος ο καταμαχαλάς. Απ' εκεί αγναντεύουμε όλα

Διστρατιώτες φαντάροι το 1940

τα γύρω βουνά μέχρι τη Σαμαρίνα απ' όπου, όπως έλεγαν οι μεγάλοι, θα'ρχονταν οι Ιταλοί.

Αργά το απόγευμα βλέπουμε καμιά πενηνταριά Έλληνες φαντάρους να'ρχονται από τη Λάιστα. Ήταν χωριανοί μας με το λοχαγό Γιώργο Στ. Νίκου που τους έστειλαν να πληροφορηθούν για τις κινήσεις των Ιταλών.

Το τι έγινε στην Πάντια Λούγκα δεν περιγράφεται. Τρέξαμε όλοι και αγκαλιάσαμε τα στρατευμένα παιδιά του Διστράτου. Αυτοί αφού αγνάντεψαν προς τη Σαμαρίνα, έδωσαν εντολή να γυρίσουμε στο χωριό και να κρυφτούμε στα υπόγεια γιατί θα γίνει μεγάλος πόλεμος. Φτάσαμε στο χωριό πριν νυχτώσει και λίγο αργότερα μπήκαν οι Ιταλοί.

Ήταν 2 Νοεμβρίου. Τη νύχτα γινόταν χαλασμός στους δρόμους του χωριού από το ποδοβολητό των μουλαριών και του στρατού των Ιταλών.

Αργά τη νύχτα ακούσαμε χτυπήματα στην πόρτα. Ανοίγοντας ο πατέρας μου μπήκαν δυο Ιταλοί λέγοντας "bona sera". Ο πατέρας μου τους απάντησε στα βλάχικα "Buna Siara".

Ζήτησαν ψωμί και τους δώσαμε ένα καρβέλι. Ύστερα ζήτησαν καρύδια και κάθισαν κοντά στο τζάκι να τρώνε. Έβγαλαν από τις τσέπες τους οικογενειακές φωτογραφίες και κλαίγοντας μας έδειχναν τα πρόσωπα λέγοντας "Mana, Papa, Fratelo κ.ά".

Μας ευχαρίστησαν και έφυγαν.

Το πρωί βλέπαμε από τα παράθυρα να κινείται πολύς στρατός με κάτι μεγάλα μουλάρια που μας έκαναν εντύπωση γιατί δεν είχαμε ξαναδεί τέτοια ζώα. Πήγαιναν στα σπίτια και ζητούσαν ψωμί.

Στην πλατεία της εκκλησίας σφάξανε ένα μεγάλο βόδι και είχαν δεμένο και έναν Έλληνα φαντάρο αιχμάλωτο από το λόχο του Παππά που είχε ξεμείνει κάπου και τον έπιασαν.

Οι Ιταλοί κατάκοποι από τις πορείες έπεσαν όπως όπως για ύπνο και τότε ο θεός Στέργιος (ο γύφτος) που το σπίτι του ήταν 10-15 μέτρα πιο πέρα, παρακολουθούσε την κατάσταση και τα μεσάνυχτα παίρνοντας μια λίμα έκοψε την αλυσίδα που είχαν δεμένο το φαντάρο και τον απελευθέρωσε. Τον πήγε σπίτι του κι από κει λάκκο λάκκο τον έκρυψε στο Κοιμητήριο χωρίς να πάρουν χαμπάρι οι Ιταλοί.

Του πηγαίναμε κρυφά ψωμί και νερό και όταν ύστερα από 5 μέρες ήρθε ο Ελληνικός στρατός, ακολούθησε τους άλλους που κυνηγούσαν τους Ιταλούς για την Αλβανία...

Ένα μεσημέρι έγινε μια αερομαχία. Εμείς δεν ξέραμε τι ήταν τα αεροπλάνα πρώτη φορά τα βλέπαμε. Οι Ιταλοί βάρεσαν το ελληνικό που πήρε φωτιά και κατευθύνθηκε προς τη Σαμαρίνα. Χαίρονταν και χαχάνιζαν για το κατόρθωμά τους.

Οι Αλπινιστές που ήρθαν στο χωριό μας πρώτοι, ήταν του 8ου συν/τος Tsivin-

tale της 3ης Μεραρχίας ΤΖΟΥΛΙΑ. Μέραρχος ο ΤΖΙΡΟΤΙ. Ήρθε στο χωριό μας από τη Σαμαρίνα και εγκαταστάθηκε στο Σχολείο με το επελείο του.

Μετέφεραν το βαρύ οπλισμό προς τη Βοβούσα με εκατοντάδες μουλάρια. Μετά ήρθε το 9ο συν/μα, το ΤΟΛΜΕΖΟ που προωθήθηκαν προς τη "Γομάρα" και "Βασιλίτσα". Το σύνταγμα ΤΖΕΜΟΝΑ έμεινε για οπισθοφυλακή στη Σαμαρίνα.

Στο Σχολείο εγκατέστησαν το τηλεφωνικό κέντρο και κάποια στιγμή ακούγεται να φωνάζει ο τηλεφωνητής Greco Samarina (έλληνες στη Σαμαρίνα). Το νέο διαδόθηκε αμέσως σ' όλο το χωριό.

Τηλεφώνησαν αμέσως στο σύνταγμα που είχε φτάσει έξω από τη Βοβούσα.

Στη Βοβούσα ο Ελλ. Στρατός αντιστάθηκε γενναία και δεν μπόρεσαν να προχωρήσουν προς το Μέτσοβο. Οι Ιταλοί άρχισαν κακόν κακώς να υποχωρούν ενώ από Σαμαρίνα, Σμόλικα ο Ελληνικός Στρατός πλησίαζε προς το Δίστρατο. Ο μέραρχος ΤΖΙΡΟΤΙ βοηθούμενος από κάποιους χωριανούς μας έφυγε από τους πρώτους για να μην αιχμαλωτιστεί.

Υποχωρώντας οι Ιταλοί, περνούσαν από το χωριό μας σε κακά χάλια και ζητούσαν ψωμί.

(Θυμάμαι τη μάνα που τους έδωσε από μια φειτούλα γιατί τους λυπόταν έτσι που είχαν καταντήσει). Όσο γλύ-

τωσαν την αιχμαλωσία στο Δίστρατο. Από τη Βοβούσα κουβάλησαν τους τραυματίες και τους έβαζαν προσωρινά στην πλατεία (στα Καραγάτσια) από όπου τους μετέφεραν κατόπιν στο σπίτι του λοχαγού Γ. Νίκου που το μετέτρεψαν σε νοσοκομείο.

Ο Ελλ. Στρατός ήρθε στο Δίστρατο στις 7-11-40 ώρα 11 π.μ. Από τους Ιταλούς τραυματίες πέθαναν τρεις και τους έθαψαν στο παλιό νεκροταφείο, οι υπόλοιποι 32 φύγανε στο τέλος Νοεμβρίου με το γιατρό τους Ferrari για Σαμαρίνα και από κει στα Γρεβενά με μουλάρια, τυλιγμένοι σε κουβέρτες.

Στο Ντουσικό πέθανε ένας τραυματίας και τον έθαψαν εκεί.

Όταν ήρθαν οι Ιταλοί (2/11) τραυματίστηκε ένα παιδί ο Νικολάκης Αθ. Ντασταμάνης από παλική χειροβομβίδα, καθώς και η μάνα του. Από αδέσποτη σφαίρα στις μάχες που έγιναν στο χωριό μας σκοτώθηκε ο Στέργιος Ευθυμίου αφήνοντας χήρα τη γυναίκα του και τα παιδιά του ορφανά.

Φεύγοντας οι Ιταλοί άφησαν πολλά πράγματα σκόρπια εδώ κι εκεί στα βουνά και στα λαγκάδια και όλοι οι χωριανοί ξεχύθηκαν να μαζεύουν όπλα, σέλες, μουλάρια και ό,τι άλλο φανταστεί ο νους. Μετά από 8-9 μέρες ο παππούς Γ. Μάιπας με το Γιάννη Γλυκό και τον Δημ. Μαργαρίτη έφεραν όλα τα γιδοπρόβατα του χωριού που είχαν κρύψει για να γλιτώσουν από τους Ιταλούς.

Αυτά μας έσωσαν τότε από την πείνα. Από αυτά δώσαμε και στον Ελλ. Στρατό στέλνοντας ένα μικρό κοπάδι στ' Άρματα.

Την Άνοιξη του 1941 με την εισβολή των Γερμανών στη χώρα μας ήρθαν και οι Ιταλοί. Ήρθαν στο χωριό μας και μάζευαν από τα βουνά τους νεκρούς τους που είχαν σκεπαστεί από τα χιόνια το χειμώνα γιατί με τις μάχες δεν είχαν προλάβει να τους μαζέψουν.

Τους έβάζαν στο παλιό νεκροταφείο για αναγνώριση. Εκεί ήταν θαμμένοι και 8 Έλληνες (δεν μπόρεσα να βρω τα ονόματά τους).

Οι Ιταλοί έφκιασαν ωραίο νεκροταφείο στην Αγ. Παρασκευή και τους έθαψαν εκεί στη σειρά με ξύλινους σταυρούς. Τους έριξαν και τρισάγιο. (βλ. φωτ.). Από πληροφορίες χωρια-

τών συμπεραίνουμε ότι θα ήταν γύρω στους 40. Αργότερα, το 1943 πήραν τα κόκκαλά τους και τα μετέφεραν στην πατρίδα τους.

Από το βιβλίο του Ιταλού Guido Aviani Fulvio "Fantasmi della Vojussa" παραθέτω τα ονόματα των 8 Αλπινιστών του 8ου συντάγματος GIVIDALI: που σκοτώθηκαν στο Δίστρατο από 1-7 Νοεμβρίου 1940.

Fantini Francesco
Matussi Davide
Cordomaz Domilbo
Picon pas Quale
Zufferli Valentino
Dalportto Cesare
Piva Giovanni
Lanciotti Fernando

ΗΛΙΑΣ ΠΙΣΠΑΣ

ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ Σ.Τ.

Το Ιταλικό Νεκροταφείο στο Δίστρατο

ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 40 ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ

Ελληνο-Αλβανικό μέτωπο 1940-41. Τα φαντάσματα της Βοϊούσας (Αώου) (Fantasmi della Vojussa) του Guido Aviani Fulvio. Μαρτυρίες από τους Αλπινιστές του τάγματος του "CIVIDALE" της Μεραρχίας Julia.

ΑΝΘΥΠΟΛΟΧΑΓΟΣ DOMENICO DEL
BIANCO 160Σ ΛΟΧΟΣ

Στις 26 Οκτωβρίου ο στρατηγός Girotti, Διοικητής της Julia (Τζούλια) συγκέντρωσε όλους τους αξιωματικούς του σώματος σ' ένα υπόστεγο στην Ερσέκα.

Παρόντος του συνταγματάρχη Darigo, μας καθυσύχασε λέγοντάς μας ότι η Ιταλία θα είναι σε εμπόλεμη κατάσταση με την Ελλάδα και μας διευκρίνισε ότι δύο γαλέτες και δυο μικρά κουτιά κονσέρβα αρκούσαν γιατί οι Έλληνες δεν θα πρόβαλαν αντίσταση. Ανακεφαλαιώνοντας μας είπε ότι επρόκειτο για έναν στρατιωτικό περίπατο.

Στις 27 Οκτώβρη το σώμα μου πήρε θέση κατά μήκος των συνόρων και θυμάμαι να έρχεται μπροστά μας ένας στρατηγός. Όταν έφθασε αρκετά κοντά αναγνώρισα τον στρατηγό Girotti.

Έρθε μαζί μου στην συνοριακή γραμμή και αφού κοίταξε με τα κυάλια αναχώρησε.

Εκείνο το απόγευμα πήρα διαταγή να διασχίσω τα σύνορα και να

κατευθυνθώ προς το Ελληνικό έδαφος. Στις 9 το βράδυ περπάτησα προς την Ελληνική σκοπιά που ήταν τοποθετημένα στα χαμηλώματα σε απόσταση διακοσίων ή τριακοσίων μέτρων από την συνοριακή γραμμή.

Δύο Έλληνες φαντάροι ήρθαν να μας συναντήσουν και τους έδωσα να καταλάβουν ότι ήθελα να μιλήσω με τον διοικητή τους.

Αυτοί μας συνόδευσαν ως το φυλάκιο όπου με υποδέχτηκαν ένας αξιωματικός και εφτά ή οχτώ στρατιώτες.

Ο Έλληνας αξιωματικός, ένας υπολοχαγός γύρω στα σαράντα, πολύ εγκάρδιος, μιλούσε Γαλλικά, μου πρόσφερε ποτό. Για να με καθησυχάσει ότι αυτό δεν περιείχε δηλητήριο, ήπια πρώτος μια γουλιά απ' το μπουκάλι.

Μιλήσαμε για τις οικογένειές μας και έμαθα ότι είχε σύζυγο και παιδιά που τον περίμεναν στο σπίτι. Κανένας απ' τους δύο μας δεν αναφέρθηκε, έστω και στο ελάχιστο στον επικείμενο πόλεμο. Γύρω στις 22.30 επέστρεψα στο Αλβανικό έδαφος και ανέφερα στο Διοικητή του σώ-

ματός μου αυτά που είδα και για την παρουσία τριών ή τεσσάρων σκηνών σε θέσεις κοντά στα σύνορα.

Στις 23 το βράδυ ήρθε η είδηση ότι οι εχθροπραξίες θα αρχίσουν τα μεσάνυχτα της 28ης Οκτωβρίου.

ΔΕΚΑΝΕΑΣ DANTE TREPPO, 76ΟΣ ΛΟΧΟΣ

Την δεύτερη ή την τρίτη μέρα της επέλασής μας στο Ελληνικό έδαφος ο λόχος μας είχε συλλάβει έναν αιχμάλωτο που τον εμπιστεύτηκε στη δική μας ομάδα.

Για μια στιγμή βρέθηκα μόνος μου κοντά του και κοιτώντας τον με προσοχή διαπίστωσα ότι ήταν σχεδόν ένα παιδί. Βλέποντας εκείνο το παιδικό πρόσωπο εφήβου που έκλαιγε με τα δάκρυα στα μάτια, είδα στο πρόσωπό του τον εαυτό μου και μ' έπιασε συμπόνια.

Του έκανα σήμα να το βάλει στα πόδια και στη κατάλληλη στιγμή έτρεξε κάτω προς τις πλαγιές ταχύτερα και από λαγό.

Κάποιος του έριξε αλλά αυτός κατάφερε να σωθεί, προστατευμένος απ' το δάσος.

ΔΕΚΑΝΕΑΣ GUERRINO MACOR 16ΟΣ ΛΟΧΟΣ

Οπισθοχωρούσαμε μέσα από λόφους και βουνά, όταν φθάσαμε σ' ένα ξύλινο υπόστεγο κοντά σ' ένα εκκλησάκι όπου η επιμελητεία μας είχε αφήσει προμήθειες.

Ο υπολοχαγός Palumbo, με το πι-

στόλι στο χέρι, για να αποφύγουμε την αιχμαλωσία, έδωσε στον κάθε ομαδάρχη τρόφιμα, που στον καθένα μας αναλογούσε μια μικρή κονσέρβα και μια γαλέτα.

Ξαναρχίζοντας την πορεία αιφνιδιαστήκαμε από τους Έλληνες που μας έριχναν με τους όλμους και μια χειροβομβίδα πλήγωσε τον υπολοχαγό Palumbo, εμένα, που βάδιζα από πίσω του και κάποιους αλπινιστές, μεταξύ αυτών και τον Δεκανέα Tranquillin από το Belluno, τον Mario Pacifico από το Udine και κάποιον άλλο.

Μου φαίνεται επίσης ότι είχαμε και έναν νεκρό. Ήμουν πληγωμένος στην αριστερή πλευρά, στο ύψος του δέκατου σπονδύλου και τρέχοντας αμέσως να βρω καταφύγιο για να μην με χτυπήσουν οι ριπές έφθασα πρώτος στο εκκλησάκι, όπου μπήκα μέσα.

Αμέσως άλλοι πληγωμένοι ήρθαν να προφυλαχθούν στην εκκλησία και ο Νοσοκόμος Cois di Attimis, στον οποίο χρωστώ ευγνωμοσύνη, προσπάθησε να με νοσηλεύσει, φροντίζοντάς μου το τραύμα.

Οι ελαφρά τραυματισμένοι ακολούθησαν τους δικούς μας και μεταξύ αυτών και ο υπολοχαγός Palumbo που τον μετέφεραν οι σύντροφοί μου.

Ξάπλωσα στο χώμα πίσω από το βωμό του Ιερού, δίπλα στον αλπίνο Fabbri, συμπατριώτη του Tranquillin που ήταν

πληγωμένος και ούρλιαζε απ' τον πόνο, μην αφήνοντας σε ψυχία τους άλλους πληγωμένους της εκκλησίας.

Μου ήταν δύσκολο να μιλήσω εξ αιτίας της πληγής και καθόμουν σιωπηλός στο πλευρό του, έως ότου κάποτε το κλάμα του σταμάτησε.

Του έπιασα το χέρι και τότε κατάλαβα ότι ήταν ήδη νεκρός.

Θυμάμαι, σε εκείνον τον τόπο της οδύνης, τον αλпинιστή Guido De Bellis (που ήταν απ' το χωριό De Bellis). Ήταν ένα δυνατό και εύσωμο παιδί που πληγώθηκε ελαφρά από μια σφαίρα που του μπήκε απ' το λαιμό και περνώντας κάτω από το δέρμα χωρίς να του δημιουργήσει μεγάλες ζημιές είχε φθάσει στο πίσω μέρος του αυχένα, ξύνοντάς του το δέρμα.

Όντας ένας από τους λίγους που οι σωματικές του δυνάμεις δεν τον είχαν εγκαταλείψει τις ξόδευε σπάταλα με το να κουβαλάει έξω από το εκκλησάκι τους νεκρούς, σέρνοντάς τους από τα πόδια.

Το πρωί κάποιοι Έλληνες στρατιώτες μπήκαν από την πλαϊνή πόρτα της Εκκλησίας και θυμάμαι την εντύπωση που μου προκάλεσαν οι μακριές τους ξιφολόγχες.

Ένας βαθμοφόρος πέρασε, μας κοίταξε και μας είπε στα Ιταλικά:

“Όλοι σας είστε πληγωμένοι, άλλος βαριά και άλλος λιγότερο. Η Ελλάδα είναι φτωχή και δεν έχει τραυματοφορείς ούτε για μας, πόσο μάλ-

λον για τους αιχμαλώτους.

Πρέπει να περπατήσετε στα μετόπισθεν έως ότου φθάσετε σ' ένα μέρος όπου υπάρχει τραίνο.

Αυτοί που μπορούν να περπατήσουν μας περπατήσουν, για τους ανήμπορος δεν μπορούμε να τους βοηθήσουμε.

Αυτοί που περπατούσαν όπως εγώ, σηκώθηκαν και έτσι προχωρήσαμε στην ενδοχώρα, έχοντας ως συνοδό έναν έλληνα στρατιώτη.

Τελικά, μετά από κάποιες μέρες οδοιπορίας φθάσαμε σ' έναν τόπο όπου υπήρχε σιδηροδρομικός σταθμός και επωφελήθηκα για να πλυθώ σε μια βρύση.

Μια πολύ ευγενική κοπέλα, από συμπόνια μπροστά στην κατάντια μου, μου έφερε ένα κομμάτι σαπούνι και μια πετσέτα για να σκουπιστώ και με οδήγησε στο σταθμό.

Εκεί μας έδωσαν ψωμί και προβατήσιο τυρί που μας άναψε μια δίψα του θανατά.

Η κοπέλα μας έμαθε την λέξη “νερό” για να ζητήσουμε νερό, έτσι πολλές γυναίκες μας πλησίασαν με χάλκινους μαστραπάδες γεμάτους νερό για να μας ξεδιψάσουν.

Μετά τον πόλεμο συνάντησα τον υπολοχαγό Palumbo ο οποίος ανασύροντας στην μνήμη του εκείνη την ημέρα της 9 Νοεμβρίου 1940, μου είπε ότι είχε πληγωθεί μεταξύ των χωριών Πάδες και Άρματα...

ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΙΑ

ΤΟΥ ΝΙΚ. ΒΑΣ. ΦΑΣΟΥΛΗ

Από μικρό παιδί παρατηρούσα ότι μια χειροποίητη "περαστή"¹ παλιά καρέκλα είχε ιδιαίτερη θέση στο σπίτι μας, γιατί όπως έλεγαν οι γονείς μου ήταν φτιαγμένη από το Τζιοβάνι. Πέρασαν αρκετά χρόνια και η καρέκλα αυτή μεταφέρθηκε με περισσή φροντίδα από τη Μακαρίτισσα τη μάνα μου στο καινούργιο μας σπίτι, όταν το χωριό μας η Λυκόρραχη μετεγκαταστάθηκε σε έναν καινούργιο οικισμό, το Κεφαλοχώρι.² Έτσι άρχισα να ερευνώ τι ήταν αυτό που έκανε τους δικούς μου να θεωρούν ως ξεχωριστό έπιπλο αυτήν την καρέκλα και ποιος ήταν αυτός ο Τζιοβάνι.

Ο Τζιοβάνι ήταν ένας Ιταλός στρατιώτης, που πρόσφερε την πολύτιμη τότε τέχνη του ξυλουργού, στο σπίτι

του παππού μου του Νικολάκη Αθανασίου Φασούλη, αλλά και στις άλλες Φασουλείκες οικογένειες της Λυκόρραχης, από το Σεπτέμβριο περίπου του 1943 μέχρι και τον Οκτώβριο του 1944. Ο Giovanni Erbeta καταγόταν από την πόλη Arona της Βόρειας Ιταλίας.³ Υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία στο φασιστοκρατούμενο τότε Ιταλικό στρατό. Το μήνα Σεπτέμβριο του έτους 1943 βρέθηκε να υπηρετεί σε τάγμα του Ιταλικού στρατού που στρατοπέδευε στο Επαχώρι του Ν. Καστοριάς.⁴ Όταν οι Ιταλοί συνθηκολόγησαν με τους Άγγλους και οι Γερμανοί αιχμαλώτισαν τον Ιταλικό στρατό που βρισκόταν στην Ελλάδα, αυτή η στρατιωτική μονάδα αυτοδιαλύθηκε και οι στρατιώτες της διασκορπίστηκαν στα γύρω χωριά.⁵ Ο παππούς μου

1. Περαστές καρέκλες στη γλώσσα των ξυλουργών είναι οι καρέκλες που τα ξύλα κατασκευαστικά μεταξύ τους θηλυκώνονται.

2. Η Λυκόρραχη ήταν Κοινότητα της Επαρχίας Κόνιτσας του Ν. Ιωαννίνων. Ο οικισμός της Λυκόρραχης μεταφέρθηκε σε νέα θέση το έτος 1973 και μετονομάστηκε σε Κεφαλοχώρι. Σήμερα το Κεφαλοχώρι είναι δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Μαστοροχωρίων. Απέχει από τα ελληνοαλβανικά σύνορα λιγότερο από 20 χιλιόμετρα.

3. Γεννήθηκε το έτος 1915 στην πόλη Arona της Βόρειας Ιταλίας και πέθανε το 1979. Πληροφορίες Κώστα Αθ. Φασούλη και Antonio Puwceddu.

4. Το Επαχώρι είναι κοινότητα του Ν. Καστοριάς και απέχει από τον οικισμό της παλιάς Λυκόρραχης 15 χιλιόμετρα. Στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο ήταν έδρα του Αποσπάσματος της Πίνδου με Διοικητή τον Μέγαρχο Β.Βραχνό

5. Γιάννης Λυμπερόπουλος, Περ. Κόνιτσα, τεύχ. 112, 174 .

συνάντησε το Τζιοβάνι σε κάποια αγροτική περιοχή και τον προσκάλεσε σπίτι του για να του προσφέρει φιλοξενία και ζεστασιά. Εκείνος σε μικρό χρονικό διάστημα κέρδισε την εμπιστοσύνη της οικογένειάς του. Φιλοξενήθηκε μέχρι το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Ο Τζιοβάνι, εικοσάχρονος τότε, με την εργατικότητά του, την ευγένειά του, το ήθος του και την παιδεία που διέθετε έμεινε αξέχαστος σ' αυτούς που συμβίωσαν εκείνα τα πέτρινα χρόνια μαζί του. Είναι δύσκολο πράγμα κάποιος που προέρχεται από το στρατόπεδο του εισβολέα να κερδίσει μέσα στη δύνη και την κτηνωδία του πολέμου το σεβασμό και την αγάπη του αντιπάλου του. Οι σημερινοί εβδομνητάρηδες του χωριού μου, παιδιά τότε, ακόμα θυμούνται να μετρούν στα παλικά και να τραγουδούν τραγούδια που τα έμαθαν από εκείνον. Ο Μακαριστός και αξιοσέβαστος ιερέας της Λυκόρραχης, Παπαθωμάς, έπαιζε κατά καιρούς στο ακορντεόν του μια άγνωστη στους περισσότερους μελωδία.⁶ Όταν τον ρω-

τούσαν, τι ήταν αυτή η μελωδία που έπαιζε, απαντούσε με έναν τόνο νοσταλγίας ότι την έμαθε από το Τζιοβάνι. Ήταν η γνωστή μελωδία "Τα κύματα του Δουνάβεως" του Γιόχαν Στράους. Ο Τζιοβάνι όμως δεν μετέφερε μόνο μελωδίες από την πατρίδα του στο ορεινό χωριό της Ηπείρου. Όταν ξυλουργούσε, έβγαιναν από τα χέρια αξιοζήλευτα έργα. Είχε κατασκευάσει χειροποίητα εργαλεία για την κατεργασία του ξύλου, κυρίως πλάνες, ξύλινα διακοσμητικά αντικείμενα για τα σπίτια, καλαίσθητα έπιπλα: καρέκλες, βαλίτσες, ντουλάπια, εσωτερικές σκάλες σπιτιών.⁷

Φέτος το Καλοκαίρι γνώρισα στην παλιά Λυκόρραχη δύο Ιταλούς φοιτητές, τους Antonio Pusceddu και Luka de Santo, που ήρθαν να προσφέρουν εθελοντικά την εργασία τους για τη συντήρηση και ανάδειξη της παλιάς Εκκλησίας της Αγίας Παρασκευής που βρίσκεται στην ερειπωμένη πια Λυκόρραχη.⁸ Ανήκαν σε ομάδα εθελοντών που δραστηριοποιούνται στα Μαστοροχώρια εδώ και χρόνια στα

6. Αφήγηση του Δημήτρη θωμά Φασούλη

7. Ένα ξύλινο χειροποίητο αεροπλάνο θυμάμαι να κρέμεται πολλά χρόνια στο ταβάνι του οντά του σπιτιού των Μητράϊων. Σώζεται σήμερα από τον Παναγιώτη Θ. Φασούλη

8. Στην γνωριμία μου αυτή με βοήθησε πολύ ο Πάρεδρος του χωριού Δημήτρης Βασ. Σδούκος που πρόσφερε στην Ομάδα Εθελοντών του εργάστηκαν στο χωριό μεγαλόψυχη φιλοξενία, τόση ώστε τα παιδιά έφυγαν από το χωριό μας με τις καλύτερες αναμνήσεις.

πλαίσια προγράμματος που διενεργεί η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς της χώρας μας με σκοπό τη συνεργασία και τη συμφιλίωση των λαών όλου του κόσμου.⁹ Η γνωριμία μου με τους Ιταλούς φοιτητές στα μέρη που είχε ζήσει ο πρόγονός τους Τζιοβάνι μου έφερε στο νου όλες τις ιστορίες που είχα ακούσει γι εκείνον. Τους τις εξιστόρησα. Κατάφερα να τους συγκινήσω. Κουβεντιάσαμε ώρες για τα επιτεύγματά του. Φωτογραφήσαμε ό,τι αντικείμενο υπάρχει φτιαγμένο από εκείνον και απέσπασα την υπόσχεση του Antonio ότι θα ζητήσει από τον καθηγητή του να κάνει μεταπτυχιακή εργασία γι αυτό το θέμα. Έτσι ο "αιχμάλωτος" Ιταλός στρατιώτης δεν πέτυχε μόνο να απαλείψει την προκατάληψη και την εχθρότητα ανάμεσα σε αλλοεθνείς στις αντίξοες συνθήκες του πολέμου στη Λυκόρραχη, αλλά πέτυχε να ενώσει με την προσωπικότητά του και ανθρώπους της μεταπολεμικής γενιάς.

Όλα αυτά για να απαλύνουν

τις θριαμβολογίες που θα ακουστούν αυτές τις μέρες για την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 1940. Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι σ' αυτόν τον πόλεμο οι εισβολείς Ιταλοί στρατιώτες δεν προέβησαν σε βιαιοπραγίες και βαρβαρότητες σε βάρος των κατοίκων των μεθοριακών Μαστοροχωρίων.¹⁰

Ο Στρατός μας βέβαια έκανε το καθήκον του και πέτυχε, με τα μέσα που διέθετε, το ακατόρθωτο. Νίκησε. Εμείς έχουμε χρέος να κρατήσουμε ιστορικά αναλλοίωτα τους αγώνες των παππούδων μας και των πατεράδων μας για την ελευθερία της πατρίδας μας, αλλά και να σεβαστούμε όσους βρέθηκαν στις αρχές του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, παρά τη θέλησή τους, να είναι αντίπαλοί μας. Αυτοί δεν είναι άλλοι από την συντριπτική πλειοψηφία του φίλου Ιταλικού λαού, που για πολλά χρόνια τώρα είμαστε αλληλέγγυοι και σύμμαχοι.

9. Η ομάδα αυτή αποτελούνταν από 12 νέους από την Κορέα, Ιαπωνία, Ιταλία, Γερμανία. Ο Δήμος Μαστοροχωρίων έχει συνδεθεί με το πρόγραμμα αυτό του εθελοντισμού από την σύστασή του μέχρι σήμερα.

10. Γιάννης Μαυρομμάτης, Η ιστορία της Πυρσόγιαννης, Ηγουμενίτσα 1989, 30.

Η γέφυρα και τα λουτρά, 1869-1871

Επιμέλεια Χ. Γκούτος

Οι παρακάτω ειδήσεις προέρχονται από την τουρκοελληνική εφημερίδα των Ιωαννίνων "Γιάνγια-Ιωάννινα". Οι τρεις πρώτες δημοσιεύθηκαν στα φύλλα: 7 της 3.7.1869, 43 της 19.3.1870 και 71 της 2.11.1870 και αφορούν στην γέφυρα της Κόνιτσας, για την οποία βλ. και Κόνιτσα, τχ 1/1962. Οι άλλες δύο δημοσιεύθηκαν στα φύλλα: 82 της 4.1.1871 και 94 της 5.4.1871 και αφορούν στα λουτρά βρωμονερίου, τα οποία βρίσκονται απέναντι σχεδόν από τα σημερινά λουτρά Καβασίλων και για τα οποία βλ. και Κόνιτσα, τχ 104/2002, τχ 110/2003 και τχ 114/2004. Οι ειδήσεις έχουν αναδημοσιευθεί και εις Κ. Κωστούλας, Πωγωνήσιοι εργολάβοι και τα δημόσια έργα στην Ήπειρο στην ύστερη τουρκοκρατία, Ιωάννινα 2002.

- Εκ Κονίτσας γράφουσιν ότι, όπως οι κάτοικοι απαλλαγώσιν των δυσκολιών ας υφίσταντο, ένεκα της ενώπιον της πόλεως εκείνης κατερειπώσεως της γεφύρας επί του ποταμού Βωϊούσης και των κατά την εποχήν του χειμῶνος ρεόντων πολλών και ορμητικών υδάτων, συνεπεία των οποίων αύτη κατερειπώθη προηγουμένως, και ως εκ τούτου οι διαβάται υπέφερον μεγάλης δυσχερείας, ήρξατο επί του ποταμού τούτου η κατασκευή νέας θολωτής γεφύρας διά των υπό την Αυτοκρατορικήν δασιλή Αιγίδα χορηγηθέντων παρά του Δημοσίου Ταμείου βοηθητικών χρημάτων, ως και δια των παρά των προκρίτων και φιλοπατρίδων προσενεχθέντων.

- Εκ Κονίτσας γράφουσιν ημίν ότι η ανέγερσις και η επισκευή, η απότινος ήδη αρξαμένη επί της γεφύρας της κειμένης πλησίον της κωμο-

πόλεως επί της οδού της συνδεούσης αυτήν και την πόλιν των Ιωαννίνων και συναπούσης τον παρά την πρώτην εξ αυτών ποταμόν, ήτις ως είχομεν προαναγγείλει, είχε παρασυρθή ως εκ της πρότινος επελθούσης υπερχειλίσεως των υδάτων του εν λόγω ποταμού, απεπερατώθη ήδη ολοσχερώς.

- Ενθυμούνται οι ημέτεροι αναγνώσται ότι τον αύγουστον του 1869 είχε κτισθή γέφυρά τις εκ μιας αψίδος επί του ποταμού του διερχομένου ενώπιον της πόλεως Κονίτσας, της οποίας το μήκος είχε 53, το πλάτος 4 1/2, το ύψος 29 μέτρα, ότι η γέφυρα αύτη μετά τινα καιρόν συνεπεία αγνώστων αιτιών είχε καταπέσει. Ήδη γράφουσιν εκ της αυτής πόλεως ότι η ρηθείσα γέφυρα ανεκτίσθη επί του ιδίου σχεδίου και ότι αι δαπάναι αμφοτέρων των κατασκευών μόλις εις 90.098 γρ. ανεβι-

βάσθησαν, αίτινες εκαλύφθησαν ά εκ του 1/4 του ημίσεος φόρου, όπερ είχε δανεισθή παρά των κατοίκων η Σεβ. Κυβέρνησις και δια την κατανάλωσιν του οποίου είχε εκδοθή ακολούθως Αυτοκρ. διάταγμα, συγκειμένου εκ 37,103 1/2 γρ., β' εκ των συνδρομών διαφόρων φιλοπατριδων και των προσφορών των κατοίκων, αναβαινουσών εις γρ. 51.000 γ', εκ διαφόρων οικονομικών συμποσουμένων εξ 9,898 γρ. Αν λάβη τις υπ' όψιν το σύνολον των εργασιών αίτινες εγένοντο προς κατασκευήν της ρηθείσης γεφύρας, είναι αδύνατον να μη αναβιβάση την αξίαν αυτών εις 150 χιλ. γροσ. Επομένως η τελειοποίησις ενός τοιούτου έργου με μόνον 90 χιλ. γρ. οφείλεται και τούτο πας τις πρέπει να ομολογήση εις την προθυμίαν των εγχωρίων αρχών και εις την φιλοπατριάν των κατοίκων Κονίτσης.

- Εν τινι προγενεστέρω φύλλω είχομεν αναφέρει ότι ο Ενδ. Αβάς Βέης, πρόκριτος του χωρίου Λεσκοβίκην εν τη Επαρχία Κονίτσης, είχε αναλάβει την ανέγερσιν οικημάτων εν τοις ιαματικοίς ύδασι της Κονίτσης. Καθά πληροφορούμεθα δαπάνη του Αβάς Βέν το ανεγερθέν κτίριον διαιρείται εις δύο χωρίσματα, περιλαμβάνον 25 δωμάτια εν συνόλω μετά λουτρού, ξενοδοχείου και παντοπωλείου ετέρα δε οικοδομή

παρακειμένη ανηγέρθη δια την κατοικίαν των χωροφυλάκων οίτινες θέλουσι σταθμεύει εκεί, ελπίζεται δε ότι μέχρι του προσεχούς Απριλίου άπαντα τα κτίρια θέλουσι λάβει πέρας και ανοιχθώσιν εις το δημόσιον. Επειδή δε η ωφέλεια των ιαματικών υδάτων Κονίτσης είναι αποδεδειγμένη ειδοποιούμεν από τούδε τους επισκεφθησομένους τα ρηθέντα ύδατα ότι τα κτίρια γίνονται εις τρόπον ώστε να εύρωσιν απάσας τας ποθητάς αναπαύσεις οι προσερχόμενοι εις τα λουτρά και ότι εν τω παντοπωλείω θέλουσιν εύρει παντός ειδους χρήσιμα πράγματα, απαλασσόμενοι ούτω του κόπου του να μεταφέρωσιν αυτά αλλαχόθεν.

Πρό τινος καιρού είχομεν γράψει ότι ο εκ των προκρίτων Λεσκοβικίου της επαρχίας Κονίτσης Ενδ. Αβάς Βέης ήρξατο την ανέργεσιν λουτρών επί των ιαματικών υδάτων της πατρίδος του. Περί των υπ' αυτού γενομένων οικοδομών ελάβομεν έκθεσιν, εξ ης και εξ άλλων ιδιαίτερων επισήμων πληροφοριών δίδομεν ευχαρίστως τας ακολούθους λεπτομερείας περί των ρηθέντων λουτρών και των εξ αυτών προσδοκωμένων ωφελειών. Τα περί των ο λόγος ιαματικά ύδατα κείνται εν τη περιφερεία του χωρίου Φώκαις, πλησίον των χειμερινών βοσκών του Ένδοξ. Αβάς Βέν η ποσότης αυτών

είναι τοσαύτη ώστε δύνανται να κινήσωσιν δύο πέτρας αλευρομύλου, τα δ' εν αυτοίς εμπεριεχόμενα μέταλλα είναι θείου και σίδηρος πολλοί εκ των μέχρι τούδε επισκεφθέντων τα ύδατα ταύτα ωφελήθησαν και δια πολλών παραδειγμάτων υπάρχει αποδεδειγμένον ότι και εμπαθείς πολλοί ιάθησαν καίτοι η ωφέλεια των υδάτων τούτων ήτο πανδήμως ανεγνωρισμένη, αλλ' επειδή μέχρι της χθές ακόμη οι άνθρωποι ωλιγώρουν τα τοιαύτα κοινωφελή έργα, ελλείψει καταλήλου οικήματος δια τους επισκεπτομένους τα ύδατα ταύτα, οι μέχρι τούδε επισκεπτόμενοι αυτά ήσαν ως επί το πλείστον εμπαθείς, εκόντες άκοντες εκτιθέμενοι εις τας δυσκολίας τας πηγαζούσας εκ της ελλείψεως οικήματος και τροφίμων, ίνα τύχωσι θεραπείας. Επειδή δε η Αυτοκρ. Κυβέρνησις συμφώνως με τας λαοσωτηρίου προθέσεις της Α.Α.Μ. του μεγαθύμου πμών Άνακτος, δεν παύει μεριμνώσα περί παντός συντελούντος εις την ευημερίαν των κατοίκων της Αυτοκρατορίας, ευηρεστήθη να λάβη υπ' όψιν και την κατάστασιν των εν λό-

γω ιαματικών υδάτων και ότε το παρελθόν έτος συνήλθεν εν τη έδρα της Γεν. Διοικήσεως το Γεν. Συμβούλιον της Τοπαρχίας Ιωαννίνων, μεταξύ των ληφθέντων υπ' όψιν ζητημάτων ήτο και η χρησιμοποίησις των ιαματικών υδάτων Κονίτσης, ων την ανάπτυξιν και τακτοποίησιν απεφάσισεν. Τούτου γενομένου ο Ενδ. Αβάς Βέης δεν εβράδυνεν όπως δια του διακρίνοντος αυτόν πατριωτικού ζήλου αναλάβη την κατασκευήν των έργων ων είχαν χρείαν οι επισκεπτόμενοι τα ύδατα ταύτα. Και δη δυνάμει πολλών χρημάτων έκτισε λουτρόνας και αναπαυτήρια χωριστά δια τους άνδρας και τας γυναίκας, το δε σύνολον της οικοδομής εγένετο επί σχεδίου κομψού και τεχνικωτάτου, μη καθυστερούντος των τοιούτου είδους ευρωπαϊκών λουτρών η οικοδομή εγένετο λιθόκτιστος περιλαμβάνουσα 25 δωμάτια εις το άνω και κάτω πάτωμα πλησίον δ' αυτής εκτίσθη ικανώς νυκτεπισμένον ξενοδοχείον εν ω θέλει ευρίσκει ο ξένος διάφορα τρόφιμα και ποτά.

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΗΣ VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ 1940 ΑΝΑΒΙΩΝΕΙ ΣΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ

Υπό του Υποστρατήγου ε.α. Ι. ΔΑΨΝΗ

Σε μία επιβλητική τελετή την 28-09-05 και με την υψηλή παρουσία της ΑΕ του προέδρου της Δημοκρατίας Κάρου Παπούλια υψώθηκε και πάλι η Πολεμική Σημαία στο ιστορικό Στρατόπεδο "Λοχαγού Λορέντζου Μαβίλη" Καλπακίου.

Την ευθύνη διοργάνωσης της εκδηλώσεως είχε η VIII Μεραρχία με Διοικητή τον Υποστράτηγο Μ. Κονδύλη και υπό την υψηλή εποπτεία του Ηπειρωλάτρη Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Στρατού Αντιστρατήγου Ν. Ντούβα.

Στην εκδήλωση παρέστησαν ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης Σ. Σπηλιωτόπουλος μετά του Επιτελείου του, ο Αρχηγός ΓΕΣ Ν. Ντούβας οι Διοικητές Ι. Στρατιάς και Α' Σ.Σ. Αντιστρατήγοι Κ. Μπισμπίκας, Δ. Βούλγαρης, οι βουλευτές Α. Φούσας και Μ. Παντούλας, ο Γενικός Αστυνομικός Διευθυντής Ηπείρου Υποστράτηγος Κ. Τσιάμης, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Ηπείρου Δ. Πανοζάχος, ο Νομάρχης Ιωαννίνων Α. Καχριμάνης, ο Διοικητής Πυροσβεστικής Ταξίαρχος Δ. Κακός, ο Διευθυντής Στρατολογικού ΓΕΣ Ταξίαρχος Ν. Κουρκουμελής,

οι Δήμαρχοι Ιωαννίνων Ν. Γκόντας, Κονίτσης Π. Χατζνεφραμίδης, Α. Πωγωνίου, Ν. Νίτας, Καλπακίου Κ. Καψάλης, Ανατολής Ι. Εμμανουηλίδης, Α. Καλαμά, Σ. Βιρβίλης, ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου Γ. Δήμου, αντιπροσωπείες "αξιωματικών του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας από όλα τα Διαμερίσματα της Ηπείρου, εκπρόσωποι παραγωγικών τάξεων και πλήθος κόσμου από την γύρω περιοχή.

Το επίσημο πρόγραμμα άρχισε με αγιασμό, προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ιωαννίνων κ.κ. Θεόκλητου, συνεχίστηκε με την ανάγνωση της Ημερήσιας Διαταγής του Διοικητή της Μεραρχίας και ολοκληρώθηκε με την έπαρση της σημαίας, όπως αναφέρθηκε στην αρχή του παρόντος.

Ο Στρατηγός κ. Κονδύλης στην Ημερήσια Διαταγή του αναφέρθηκε στους λόγους ενεργοποίησης του Στρατοπέδου που είναι συνδεδεμένο με το έπος του 1940 ακριβώς στο σημείο όπου κατέπεσε ο μύθος "του αήπτητου" του Άξονα, και όπου ακούστηκε για πρώτη φορά η ιαχή "Αέρα", ευχαρίστησε την ηγεσία των Ε.Δ. για την απόφαση να ενεργοποι-

ήσει το Στρατόπεδο, διαβεβαιώνοντας ότι το προσωπικό της Μεραρχίας είναι προσηλωμένο στα εθνικά ιδανικά και αντάξιο των προσδοκιών του Έθνους.

Στην δεξίωση που ακολούθησε ο Μέγας Έφορος επέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τιμητική πλακέτα με το έμβλημα της Μεραρχίας με παράσταση από αρχαίο δίδραχμο του Κοινού των Ηπειρωτών, τον ταύρο και το επίγραμμα "ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ" της Δωρικής διαλέκτου.

Το επίγραμμα "ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ" αντικαταστάθηκε στο έμβλημα με την λέξη "ΟΧΙ" για να θυμίζει την δόξα της Μεραρχίας του 1940.

Ο κ. Παπούλιας, απαντώντας στην προσφώνηση του Μεγάρχου, εξήρε την απόφαση της ηγεσίας των Ε.Δ. για την ενεργοποίηση του Στρατοπέδου τονίζοντας ότι η πράξη αυτή αποτελούσε "εθνική ανάγκη" μια και η ζωή των ακριτών είναι συνυφασμένη με αυτή του Στρατού, προσθέτοντας "όποιος θέλει ειρήνη πρέπει να είναι έτοιμος να την υπερασπίσει".

Κλείνοντας την εκδήλωση ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης Σ. Σπηλιωτόπουλος αναφέρθηκε στον σχεδιασμό της Κυβερνήσεως για την επαναλειπουργία Στρατοπέδων των ακριτικών περιοχών και, σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο Στρατόπεδο, η

ενεργοποίησή του αποτελεί την Α' φάση σχετικού προγράμματος, το οποίο θα ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ο κ. Σπηλιωτόπουλος παρέδωσε στον Δήμαρχο Καλπακίου μελέτη για την επέκταση του Π. Μουσείου της περιοχής και την ανάδειξη τόπων όπου η πολεμική αρετή των Ελλήνων θριάμβευσε.

Η θέση του Στρατοπέδου είναι στο σημείο όπου η οροσειρά της Γκραμπάλας - η οποία σημειωτέον κατελήφθη δύο φορές από τους Ιταλούς για να ανακαταληφθεί με άμεση αντεπίθεση των ημετέρων τμημάτων - συναντά τα υψώματα των Νεγράδων όπου σχηματίζεται η περίφημη διάβαση Καλπακίου μήκους περίπου 10 χιλιομέτρων.

Κοντά στη θέση του Στρατοπέδου δηλαδή στην ευρύτερη περιοχή των Νεγράδων ήταν τεταγμένη η πυροβολαρχία των 105 (Λοχαγός Κ. Βαμβέτσος) η οποία δια των εύστοχων πυρών της παρεμπόδισε την αποκατάσταση της γέφυρας "Αγίων" Δολιανών και αναχαίτισε την επιθετική ορμή των Ιταλών.

Το Στρατόπεδο είναι αφιερωμένο στο όνομα του ποιητή Λορέντζου Μαβίλη ο οποίος εθελοντής όντας στον Α' Βαλκανικό πόλεμο έπεσε ηρωικώς μαχόμενος στην μάχη του Δρίσκου (Νοέμβριος 1912).

Η VIII Μεραρχία ιδρύθηκε πριν

από τον Α' Βαλκανικό πόλεμο στην περιοχή της Άρτης, συμμετείχε σε όλους τους μετέπειτα εθνικούς αγώνες με αποκορύφωνα τον αγώνα του 1940, όταν μεγαλουργούσα, έγραψε τις λαμπρότερες σελίδες της νεώτερης ιστορίας μας.

Μετά την απελευθέρωση (τέλος 1944) η Μερραρχία ανασυστήθηκε στην Κέρκυρα ως Μερραρχία Εθνοφυλακής (Φεβρουάριος 1945) με προσωπικό κυρίως άνδρες που είχαν υπηρετήσει στην Εθνική Αντίσταση του ΕΔΕΣ καθώς και στρατολογηθεισών κλάσεων.

Στην συνέχεια εγκαταστάθηκε στην φυσική της θέση στα Ιωάννινα ως Ανωτέρα Στρατιωτική Διοίκησης Ηπείρου.

Το Στρατόπεδο ιδρύθηκε για πρώτη φορά την δεκαετία 1950 από

το 582 Τ.Π. και μετά την μεταστάθμευσή του "ανατολικά" στεγάστηκαν διάφορες Μονάδες μέχρι το 2002 οπότε έκλεισε, στα πλαίσια του νέου "ευέλικτου τακτικού δόγματος" και μείωσης της "Οροφής" του Στρατεύματος.

Κατόπιν επανεκτιμήσεως και επαναξιολογήσεως της καταστάσεως και των εθνικών αναγκών από την ηγεσία του Στρατεύματος, το Στρατόπεδο επαναλειτούργει υπό νέα σύγχρονη και μοντέρνα μορφή, πράγμα που επέσυρε τον θαυμασμό και ευαρέσκεια όλων των παρισταμένων στην περιγραφείσα εκδήλωση και λόγω βεβαίως του συμβολικού χαρακτήρα της ημερομηνίας, ένα μήνα πριν την 65η επέτειο του "ΟΧΙ".

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκιγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΠΑΛΙΕΣ ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ - ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΙ

Δρόμος μετ' εμποδίων Μεσοχειίμωνο 1977

Συνηθίζω, όταν τα ερεθίσματα που παίρνω από το γύρω μου περιβάλλον είναι πολύ έντονα, να τα αποτυπώνω όχι μόνο στη μνήμη μου, αλλά και στο χαρτί.

Τέτοια έντονα ερεθίσματα δέχθηκα, όταν στις δέκα Ιανουαρίου 1977 (μεσοχειίμωνο), υποχρεώθηκα υπηρεσιακά να πάω στο Παλαιοσέλι.

Ο δρόμος, ο αυτοκινητόδρομος δηλαδή, Κόνιτσα-Παλαιοσέλι, όπως και οι περισσότεροι τότε επαρχιακοί δρόμοι ήτανε σε αθλία κατάσταση η δε κινήσεις των αυτοκινήτων στα ορεινά χωριά και προπαντός το Χειμώνα, ήταν τρομερά δύσκολη έως επικίνδυνη.

Από πολύν καιρό ήθελα ή καλύτερα με ήθελαν να πάω, μα πάντα εγώ περίμενα να καλλιτερέψει ο καιρός για να μπορέσω να πάω με ταξί. Αλλά όπως έδειχναν τα πράγματα, ο καιρός όχι μόνον δεν γίνονταν καλύτερος αλλά συνέβαινε το αντίθετο, γίνονταν ακόμη χειρότερος και μαζί του, φυσικά, να χειροτερεύει και ο δρόμος.

Έτσι η περίπτωση να πάω με ταξί απεκλείσθη και θα έπρεπε να με περιμένουν οι άνθρωποι εκεί, μετά την Άνοιξη ή εγώ να πάω με άλλο μέσο,

δηλαδή τα μαζικά μέσα συγκοινωνίας και συγκεκριμένα το “λεωφορείο των αγόνων γραμμών” και επειδή ήταν ανάγκη να πάω, υποχρεωτικά προτίμησα το δεύτερο μέσον.

Στις δύο το μεσημέρι ήμουν στην πλατεία, κοντά στο Δημαρχείο της Κονίτσης, όπου το λεωφορείο των αγόνων γραμμών με την πινακίδα: “ΚΟΝΙΤΣΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΟ-ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΙ” περίμενε. Οδηγός του ο Χρήστος Τζήμας, ένας νέος από το Παλαιοσέλι, θα μας δοθεί παρακάτω η ευκαιρία να ξαναμιλήσουμε γι' αυτόν.

Μετά από καθυστέρηση λίγων λεπτών, λόγω του ότι ένας μελέφηβος από το Παλαιοσέλι, ο οποίος είχε φύγει από την Τεχνική Σχολή Κονίτσης, ήθελε να επιστρέψει, “καλά και σώνει”, στο χωριό του. Στις παρακλήσεις του πατέρα του να παραμείνει στη Σχολή, εκείνος αντιδρούσε πείσμονα: “Δεν μου αρέσει πουθενά αλλού παρά μόνον στο χωριό”. Αλήθεια, αν μπορούσαν και άλλοι νέοι να πειστώσουν κατά τον ίδιο τρόπο, καλύτερα ή χειρότερα θα ήταν;

Τελικά καταστενοχωρημένος ο πατέρας ππήθη. Μπήκανε στο λεωφορείο και οι δύο. Έκλεισε ο οδηγός τις

πόρτες και το λεωφορείο ξεκίνησε με ένα δυνατό θόρυβο, σαν εκείνον που κάνουν τα αεροπλάνα, όταν απογειώνονται, μήπως και τούτο δεν είναι αεροπλάνο, αφού επί ώρες θ' ανεβαίνει;

Οι επιβάτες: τρεις γυναίκες, δύο άνδρες, ο νεαρός, εγώ κι ο οδηγός.

Πόσο διαφορετικά φαίνονται όλα γύρω, βλέποντάς τα μέσα από το ψηλό τούτο λεωφορείο κι ας τα έχεις ιδεί πολλές φορές είτε πεζοπορώντας είτε με χαμηλό αυτοκίνητο. Τώρα το χειμώνα, η θέα δεν εμποδίζεται από τα φύλλα των δένδρων, όλα είναι γυμνά και φαίνονται με τις κανονικές τους διαστάσεις.

Περνάμε από τα άλλοτε γραφικά "Πλατανάκια" της Κόνιτσας που σήμερα δεν υπάρχει ούτε ακόμη εκείνο το πρόχειρο αλλά γραφικό οίκημα. Ολοκληρωμένη καταστροφή και ερήμωση!

Φθάνουμε στην Παναγία, πάλι ερημιά! Τώρα τα πλατάνια και τ' άλλα γύρω δένδρα σου επιτρέπουν να διακρίνεις πως είναι χτισμένο το γραφικό εκκλησάκι της Παναγίας μέσα στον βράχο.

Αριστερά απέναντι η "Τούμπα" με το κοινοτάφειον των πεσόντων στους πολέμους 1940 και 1946-1949. Ένας πολύ μικρός ασβεστοασπρισμένος τοίχος το προστατεύει όσο είναι δυνατόν ή μάλλον όσο θα κρατήσει το άσπρο χρώμα, κάνει τον περαστικό ά-

θελά του να το προσέξει, ακόμα και ο πλέον αδιάφορος θα ρωτήσει: "Τί είναι εκεί;"

Και διερωτώμαι, με θλίψη πολλή, γιατί τέτοιο κρύψιμο σε τέτοιους ήρωες; Ντρέπομαι!

Αφήνουμε τον Άγιο Αθανάσιο και τον Αι-Λιά αριστερά. Δεξιά άλλες κορφές γυμνές και δασωμένες, που στο κορμί τους ακόμη φαίνονται οι πληγές των αλληπαλλήλων πολέμων, τα "πολυβολεία", οι πέτρινοι σωροί.

Πίσω μας αφήνουμε τον ανοιχτό ορίζοντα, την Κόνιτσα, τον Αώο, τον κάμπο, τα βουνά του Παπίγκου, τη Νεμέρτσικα, όλα χάνονται κι αρχίζουμε να μπαίνουμε ανάμεσα από πολλά και πανύψηλα πεύκα. Το φως λιγοστεύει, η ορατότης περιορίζεται, οι σκέψεις συμμαζεύονται κι αλλάζουν κατεύθυνση. Το λεωφορείο λιγοστεύει κάπως το θόρυβο.

Αριστερά μας φαίνονται άδεια τα κτίρια των Κατασκηνώσεων, μόνον ο καπνός που βγαίνει από ένα τζάκι, δίνει μια νότα ζωής στη νεκραμάρα του περιβάλλοντος.

Ο δρόμος γίνεται πιο στενός και ανηφορικός. Τα δένδρα είναι πυκνότερα και ψηλότερα, το φως λιγοστεύει κατά πολύ. Οι στροφές πολλές και κλειστές. Ο δρόμος στην αρχή νεροφαγώμενος, γεμάτος λάσπες, ξεκομμένα χώματα πάνω και κάτω κι ύστερα, καθώς ανεβαίνουμε κι άλλο, χιό-

νια και πάγος!

Αριστερά μας χάος στολισμένο με πανύψηλα πεύκα και δεξιά ορθή, πολύ ορθή πευκόφυτη πλαγιά.

Δεν ξέρεις που να πρωτοκοιπάξεις και καταβάλλεις προσπάθεια να προφυλαχθείς, ενώ ο οδηγός Χρήστος Τζήμας, κρατώντας επιδέξια το τιμόνι του λεωφορείου, το οδηγεί άνετα σαν να μην συνέβαινε τίποτε. Μα αυτός δεν είναι ένας απλός οδηγός αυτοκινήτου, κάτι άλλο πρέπει να είναι, κάπως αλλοιώς πρέπει να λέγεται. Έτσι βγάζει το μεροκάματο ο Χρήστος.

Την ψυχία διέκοψε η φωνή μιας ηλικιωμένης γυναίκας, η οποία ρώτησε τον “πάππο” που κάθονταν στο μπροστινό της κάθισμα και άκουσα να της απαντά: “Να ιδώ ψιά παραπάν”. Κατάλαβα. Ρώτησε που είχε πέσει το αυτοκίνητο που ήταν μέσα σ’ αυτό ο κτηνίατρος κι ο βοηθός του. Και σε δεύτερη απάντησή του της ξαναλέει: “Πώς συνέβ’ κανένας δεν ξέρ”.

Επί τέλους, φθάσαμε στην κορφή, στη Σιουσνίσα.

Συνέρχομαι βλέποντας μπροστά μου απέραντο ανοιχτό ορίζοντα με ατέλειωτες δασωμένες λοφοσειρές, αλλού απόκρημνες πολύ κι αλλού λιγότερο.

Αλλάζει ταχύτητες ο οδηγός και “πήρε ο κουτσός κατήφορο”. Βέβαια στην κατηφόρα ο δρόμος δεν έχει

χιόνια και πάγους, μα οι λάσπες και τα ξεκόματα είναι εξ ίσου επικίνδυνα.

Κάπου-κάπου ξεχωρίζει και κανένας δασικός δρόμος, πότε αριστερά μας και πότε δεξιά μας.

Αλλαγή τοπίου, αλλαγή θέας.

Μετά από αρκετή πολύστροφη κατηφόρα, ο δρόμος ακολουθεί το πλάϊ, ας τον ονομάσουμε ίσιο δρόμο, κι ας είναι κι αυτός χάλια. Επί τέλους, στο χωριό Ελεύθερο γίνεται η πρώτη στάση. Κατέβηκαν τρεις επιβάτες και ο οδηγός για να δώσει τα δικά του πράγματα, καθώς και παραγγελίες άλλων χωριανών, τον περίμεναν σαν σωτήρα, γιατί είναι ο μόνος τροφοδότης τους τουλάχιστον τούτες τις μέρες του Γενάρη που κανένα ιδιωτικής χρήσεως αυτοκίνητο δεν μπορεί να έλθει!

Τρία-τέσσερα παιδάκια και δυο-τρεις μεγάλοι παρακολουθούν το λεωφορείο και τους επιβάτες του.

Το Ελεύθερο δείχνει ξεχασμένο από τους ίδιους τους κατοίκους του και από το Κράτος. Ξεχωρίζουν η καινούργια εκκλησία και το Σχολείο πρόσφατα χτισμένα κυρίως με την φροντίδα του ακούραστου δασκάλου Αχιλλέα Μπάρμπα, λάτρη του χωριού του.

Μετά από ολιγόλεπτη στάση, το λεωφορείο συνεχίζει “κανονικά” την πορεία του. Μα τι λάσπες είναι αυτές βγαίνοντας από το Ελεύθερο, δεν μπορούσαν να ρίξουν μερικά αυτοκί-

νητα αμμοχάλικο;

Το λεωφορείο μοιάζει τώρα σα βάρκα σε φουρτουνιασμένη θάλασσα. Απελπιστική η κατάσταση! Μετά από λίγες στροφές, ο δρόμος φαίνεται για καλύτερος, για να γίνει μετά ακόμη χειρότερος, μέχρι του σημείου να περάσουμε και τη γέφυρα “Χασάν”, πρόχειρα φτιαγμένη πριν από λίγες μέρες με κορμούς μεγάλων πεύκων, γιατί την τσιμεντένια που υπήρχε πριν, την γκρέμισε ένας μεγάλος βράχος που έπεσε πάνω της μετά από τις δυνατές βροχές του περασμένου μήνα.

Για σκεφθείτε να περνάει αυτοκίνητο και μάλιστα λεωφορείο πάνω από μια τέτοια γέφυρα.

Και πάλι τα ίδια χαρακτηριστικά του δρόμου, στενός, πολύστροφος, γεμάτος λάσπες και ξεκόμματα.

Σε κάποιο σημείο εδώ, συναντήσαμε μία μπουλντόζα, σταλμένη από τη Νομαρχία Ιωαννίνων για να καθαρίσει λέει, το δρόμο και ν' αρχίσει από το Δίστρατο προς Κόνιτσα. Τι να προλάβει να καθαρίσει, αφού συνεχώς ξεκόβονται όγκοι χωμάτων.

Παρά ταύτα το τοπίο εξακολουθεί να είναι υπέροχο με τον απέραντο ορίζοντα που έχεις μπροστά σου ιδίως με τις δασωμένες κι απόκρημνες ορθοπλαγιές της Γκαμήλας κι ολόκληρης της οροσειράς του Παπίγκου.

Επί τέλους! Ύστερα από αυτή την

πολύωρη και αγωνιώδη ταλαιπωρία, ξαφνικά μετά από μια κλειστή στροφή, και πολύ κοντά, αγναντεύουμε το Παλαιοσέλι.

Ένα γραφικό συγκεντρωμένο και νοικοκυρεμένο χωριό, χτισμένο στους πρόποδες του Σμόλικα.

Οι Παλαιοσελίτες αγαπούνε πολύ τον τόπο τους γι' αυτό και μετά την ολοκληρωτική καταστροφή από τους Γερμανούς, (έκαψαν σχεδόν όλο το χωριό), εκείνοι, εις πείσμα της μοίρας τους, ξανάχτισαν τα προγονικά τους σπίτια και σήμερα τα χαίρονται και τα καμαρώνουν, μαζί τους και όλοι οι επισκέπτες.

Στο μεσοχώρι τερματίζουμε.

Πέντε-έξι άνθρωποι εκεί, ξαφνιάζονται από την απρόοπτη άφιξη του λεωφορείου και διερωτώνται πως μπόρεσε και πέρασε απ' αυτόν τον τόσο επικύνδινο δρόμο.

Ναι, αυτοί οι λιγοστοί άνθρωποι, όπως ο Χρήστος Τζήμας και πριν από αυτόν ο Ζήσης Καραμπέρης και οι κάτοικοι του χωριού, χάριν της αγάπης προς την γενέτειρά τους, κράτησαν ζωντανό το χωριό και με βραδύ κατόπιν ρυθμό, βοήθησε και το Κράτος για να είναι σήμερα το Παλαιοσέλι ένα από τα ωραιότερα χωριά της Κονίτσης!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Αισθητικές Ιστορίες

Ειρήνη Κίτσιου Οκτώβρης 2005

“Στη σπηλιά”

Βρίσκομαι μέσα στη σπηλιά τους. Κάθομαι σε μια άκρη και τις χαζεύω που κοιμούνται μακαρίως. Φαίνονται να απολαμβάνουν ευχάριστα τον ύπνο, τυλιγμένες στη θαλπωρή που τους προσφέρει η γούνα τους.

Δεν τις έχω δει ποτέ ξυπνητές, θα ήταν άλλωστε κάτι τρομακτικό για μένα που με διακρίνει πάντοτε μια αδικαιολόγητη δειλία.

Ξέρω όμως πολύ καλά, ότι αυτές με παρακολουθούν μέσα από τα μισόκλειστα βλέφαρά τους· γιατί αυτό που εμείς ονομάζουμε νάρκη τους, δεν είναι παρά μόνο ένας ελαφρύς ύπνος, που ταράζεται απ’ τον παραμικρό θόρυβο.

Οι πονηρές, περιμένουν πότε θα φύγω, για να σηκωθούν και να βουτήξουν τις μουσούδες τους μέσα στο μέλι, που τους αφήνω σ’ ένα μεγάλο ταψί στο κέντρο της σπηλιάς.

Τις επισκέπτομαι κάθε χειμώνα, σ’ αυτήν εδώ την ίδια σπηλιά, όπου πέφτουν πάντοτε οι τρεις μαζί σε χειμερία νάρκη.

Στην πραγματικότητα, δεν τις φοβάμαι καθόλου, γιατί μου έχουν πει, ότι οι αρκούδες αγαπούν πολύ τα μικρά κορίτσια.

“Στις παρυφές του βουνού”

ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΓΥΑΛΑ ΓΙΑ ΧΡΥΣΟΨΑΡΑ, ΕΧΩ ΚΛΕΙΣΜΕΝΟ ΤΟΝ πράσινο βάτραχό μου, τον μετεωρόλογο.

Κρατώ σφαιριστό το στόμιό της με μια σίτα, γιατί έτσι ηλίθιος όπως είναι αυτός, μπορεί μ’ ένα σάλτο να το σκάσει απ’ τον μετεωρολογικό σταθμό μου, κι ύστερα άντε βρές τον.

Η γυάλα είναι μισογεμισμένη με νερό και του έχω βάλει και μια σκαλίτσα, για να ανεβοκατεβαίνει, δείχνοντάς μου κάθε στιγμή τις διαθέσεις του καιρού.

Στις αρχές της άνοιξης, όταν ο μετεωρολόγος μου εγκαταλείπει τα πάνω σκαλοπάτια κι αρχίζει τα τρελά του μακροβούτια, ξέρω ότι είναι καιρός να επισκεφθώ τα ζαρκάδια, στις παρυφές του βουνού.

Παίρνω μαζί και τα κυάλια μου, γιατί μόνο από μακριά θα μπορέσω ν’ απολαύσω τη χάρη τους.

Διαλέγω πάντα, να είναι μια μέρα ηλιόλουστη, μετά από βροχή, τότε που αυτά βγαίνουν στα ξέφωτα, όπου η χλόη έχει ήδη αρχίσει να φυτρώνει, για να στεγνώσουν τη βρεγμένη τους γούνα και να παίξουν με τα μωρά τους στον ήλιο.

Αν και μου δίνεται πολλές φορές

η ευκαιρία, ποτέ δεν χαϊδεύω αυτά τα μωρά, γιατί όταν η μητέρα τους με τη δυνατή μύτη της, οσφρησθεί στη ράχη τους τη μυρωδιά της πένας μου, θα τα εγκαταλείψει.

“Sciurus Vulgaris”

Η περιέργεια, αγαπητοί μου αναγνώστες, σύμφωνα με την κοινή γνώμη είναι ένα κακό ελάττωμα, του οποίου τη δράση, πρέπει κάθε άνθρωπος να περιορίζει.

Στο δικό μου χαρακτήρα όμως, παρ’ όλες τις προσπάθειές μου απολαμβάνει αυτό που θα λέγαμε “απόλυτη ελευθερία”.

Βέβαια έχω γι’ αυτό ενοχές, επειδή παρατώ κάθε λίγο και λιγάκι τη δουλειά μου, για να την ικανοποιώ.

Ωστόσο τις εξορμήσεις μου στη φύση, γιατί εκεί κυρίως εντοπίζονται τα ενδιαφέροντά μου, ένας έξυπνος φυσιολάτρης θα τις χαρακτήριζε ως πράξεις μεγαλειώδεις κι εξαιρετικής ομορφιάς, αν μπορούμε έτσι μ’ αυτόν τον τρόπο να εξηγήσουμε την αγαλλίαση και τη γοητεία που με κατακλύζει, όταν ανακαλύπτω και απολαμβάνω εικόνες που η φύση κρατά πολύ καλά κρυμμένες και τις φανερώνει εντέλει μόνο στους περίεργους!

Να, καλή ώρα όπως τώρα. Είναι μια πολύ όμορφη μέρα και βρίσκομαι στο δάσος ανεβασμένη στο χοντρό κλαδί ενός μεγάλου πεύκου

της Τύμφης και καρτερώ έξω από την πόρτα της, που την έχει κλειδαμπαρωμένη, να βγει η Βερβερίτσα.

Πριν λίγο μάλιστα άκουσα από μέσα σαματά, σκουξίματα και ποδοβολητά πάνω σε καρύδια και φουντούκια. “Φαίνεται θάναι δυό και μαλώνουν”, σκέφτομαι.

Έχω όμως τρεις ολόκληρες ώρες εδώ κρεμασμένη και δεν αντέχω άλλο, φταρνίζομαι απ’ το κακό μου συνεχώς κι αρχίζω ν’ αναρωπιέμαι, αν αξίζει πραγματικά τον κόπο να περιμένω περισσότερο, μόνο και μόνο για να δώ μια πονηρή φάτσα με λυγιστή φουντωτή ουρά! Ψελλίζω για παρηγοριά, τα λόγια της ζωολογίας.

“Εν καιρώ ηρέμω και αιθρίω κινείται ακαταπαύστως επί των δένδρων. Κατέρχεται ευχερώς επί πινος κορμού, τρέχει μέχρι ετέρου δένδρου και αναρριχάται πάλι επί τούτου πολλάκις μόνον χάριν παιδιάς...”.

Αρχίζω κι εκνευρίζομαι φοβερά και προσπαθώ ν’ ανοίξω την αμπαρωμένη πόρτα. Στο τέλος τα καταφέρνω και την ανοίγω με πάταγο!!

Η φωλιά είναι γεμάτη με προμήθειες από καρύδια, λεφτόκαρα, σπόρους κουκουναριών, Βελανίδια κι αυτή άφαντη!

Άκουσε τα φταρνίσματά μου κι έφυγε απ’ την πίσω πόρτα, αφήνοντας την επίτηδες ανοιχτή, για να μ’ εκνευρίσει περισσότερο.

Το πάθημα του καταδότη

Το περιστατικό που θα αφηγηθούμε πιο κάτω συνέβη στην Κόνιτσα την εποχή της χουντοκρατίας, τότε που οι καταδότες ή σπιούντοι ή χαφιέδες, όπως τους αποκαλεί ο λαός είχαν πολλή δουλειά με το να “καρφώνουν” τους πολίτες στις χουντικές Αρχές.

Ένας από τους πολλούς που δρούσαν στην Κόνιτσα εκείνα τα χρόνια ήταν και ο Γούσιος ο Καρφής.

Αυτός είχε εντολή από τον Αστυνόμο να παρακολουθεί κάποιους πολίτες που δεν “ενέπνεαν εμπιστοσύνη” στις Αρχές.

Τέτοιοι πολίτες μπορεί να ήταν αριστεροί, κεντρώοι, αλλά και δεξιοί ακόμα.

Ο Αστυνόμος είχε πληροφορίες ότι πολύς κόσμος άκουγε εκπομπές των ραδιοφωνικών σταθμών Λονδίνου, Γαλλίας, Γερμανίας κ.ά.

Ανέθεσε λοιπόν στον Καρφή την παρακολούθηση του Νάκου Ασπίτη, και που τον είχες που τον εύρισκες το σπιούντο τα βράδια, πίσω από το μαντρότοιχο του σπιού του Νάκου έκανε το αυτί του μαγνητόφωνο για να ενημερώνει κάθε πρωί τ’ αφεντικό του, εξασφαλίζοντας έτσι το χαρτζιλίκι του για να ρουφάει τα ρακιά στους καφενέδες της πόλης.

Κάποιο βράδυ ο Νάκος είδε από

το παράθυρο μιά σκιά στον κήπο και ψυλλιάστηκε ότι τον παρακολουθεί κάποιος.

Βλέπεις “ο Θεός αγαπάει τον κλέφτη, αλλά αγαπάει και τον νοικοκύρη”, όπως λέει και η παροιμία.

Σκέφτηκε ότι θα’πρεπε να δώσει ένα καλό μάθημα στον καταδότη για να ησυχάσει μια και καλή απ’ αυτό το ... ενοχλητικό “τσιμπούρι”.

Μόλις ξημέρωσε, επισκέφτηκε το Αστυνομικό τμήμα, κι ανέφερε στον Αστυνόμο ότι τα βράδια κάποιος τύπος, προφανώς ανώμαλος, περιφέρεται στις γειτονιές και κάθε λίγο εξαφανίζονται εσώρουσα της γυναίκας του από τα σκοινιά που τ’ απλώνει.

- Γνωρίζετε αυτόν τον άνθρωπο, ρώτησε ο Αστυνόμος.

- Έχω υπόνοιες για κάποιον, αλλά δεν είμαι σίγουρος, απάντησε ο Νάκος.

Ο Αστυνόμος καθυσύχασε τον Νάκο και υποσχέθηκε πως η Αστυνομία θα κάνει ό,τι πρέπει για να απαλλάξει από τέτοια φαινόμενα την πόλη.

Βέβαια αυτές οι διαβεβαιώσεις ήταν υποκριτικές γιατί ο Αστυνόμος ήταν γνώστης των νυκτερινών επισκέψεων του σπιούντου, αφού αυτός του έδωσε τις εντολές για την παρακολούθηση και αντί να τον αποτρέψει του συνέστησε να είναι πιο προ-

σεκτικός στη δουλειά του...

Μετά από την επίσκεψη ο Νάκος έβαλε σ' ενέργεια το δεύτερο μέρος του σχεδίου του.

Κατατόπισε δύο γεροδεμένους συγγενείς του να είναι έτοιμοι να "περιποιηθούν" τον Καρφή αν ξανάρχιζε τις κατασκοπευτικές του επισκέψεις.

Πραγματικά σε λίγον καιρό νάτος πάλι ο "σερσέμης" κάτω από το παράθυρο να κρυφακούει. Κι ενώ ήταν αφοσιωμένος στο έργο του, νάσου ξαφνικά βγαίνουν από την πίσω πόρτα οι ορμηνεμένοι από πριν συγγενείς του Νάκου και τον περιλαβαίνουν στο ξύλο μέχρι... τελικής πώσης.

Αμέσως ο Νάκος τρέχει στο Αστ. Τμήμα και αναφέρει το περιστατικό. Σε λίγο, κούτσα κούτσα, έρχεται και ο σπιούνος δαρμένος και κλαμένος.

Ο Αστυνόμος στην αρχή αγρίεψε και απευθυνόμενος στον Νάκο λέει:

- Τι χάλια είναι αυτά, πώς τον κάνατε έτσι τον άνθρωπο;

- Αυτός είναι ο ηδονοβλεψίας κ. Αστυνόμε, απαντάει ο Νάκος ψάξτε τον να το διαπιστώσετε.

Τι να 'κανε ο Αστυνόμος, δίνει εντολή σ' έναν χωροφύλακα να τον ψάξει.

Βάζει ο χωροφύλακς τα χέρια του στις τσέπες του ξυλοδαρμένου καταδότη και "ω" του θαύματος"

βγάζει από μέσα το ... εσώρουχο της γυναίκας του Νάκου.

Κοκκάλωσε ο Αστυνόμος. Τι να λεγε, το τεκμήριο ήταν αδιάψευστο, δε σήκωνε αμφισβήτηση.

Βέβαια αυτό το είχε χώσει στην τσέπη του καταδότη ένας από τους συγγενείς του Νάκου την ώρα του άγριου ξυλοδαρμού, αλλά τώρα ο Αστυνόμος και να πονηρεύτηκε δεν μπορούσε να πει τίποτε. Έτσι προτίμησε να κάνει την ανάγκη φιλοτιμία και δίνοντας μια σπρωξιά, κατσάδιασε το σπιούνο λέγοντας:

- Φύγε από μπροστά μου χαμένο κορμί και μην ξανακάνεις τέτοιες παλιοδουλειές.

Ο Νάκος πήρε το εσώρουχο και φεύγοντας για το σπίτι του γελούσε κάτω από το μουστάκι του ικανοποιημένος γιατί με το έξυπνο σχέδιό του τιμωρήθηκε ο σπιούνος όπως του άξιζε.

Μετά απ' αυτό ο Γούσιας ο Καρφής, δεν τόλμησε να επαναλάβει τις νυχτερινές δραστηριότητές του στην ίδια γειτονιά και θυμόταν το πάθημά του ώσπου αναχώρησε για τον άλλο κόσμο.

Ας τον ελεήσει ο Παντοδύναμος εκεί που πήγε, αν ξέχασε το παλιό του επάγγελμα, γιατί αν κάνει κι εκεί τα ίδια, είναι σίγουρο ότι θα τον στείλει να βράζει στο καζάνι με την πίσσα...

Σ.Τ.

ΕΝΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Σάλος και αναταραχή δημιουργήθηκε πέρυσι το καλοκαίρι στην Κόνιτσα, όταν έγινε γνωστό ότι επρόκειτο να λειτουργήσει ένα ίδρυμα για άτομα με ψυχολογικά προβλήματα και καθυστερημένα διανοητικά. “Δεν θέλομε τρελούς, ας πάνε έξω από την πόλη” φώναζαν αρκετοί και μάλιστα, με ιδιαίτερη έμφαση, Πανωκοιτσιώτες, γείτονες του οικήματος, όπου θα έμεναν. Ακόμα (άκουσον, άκουσον) και υπογραφές άρχισαν να μαζεύουν για να ματαιώσουν τη λειτουργία του.

Και πρωτοστατούσαν, δυστυχώς, σ’ αυτή την κίνηση και άτομα... φίλα προσκείμενα στην Εκκλησία.

Αν υπερίσχυε τελικά η γνώμη των αντιφρονούντων, αν δηλ. ζούσαν απομονωμένοι, μακριά από την πόλη και τους συνανθρώπους, το πλήγμα γι’ αυτούς θα ήταν οδυνηρό.

Ήδη το ίδρυμα λειτουργεί από τον περασμένο Ιούλιο. Είναι, όπως είπαμε άτομα μειωμένης διανοητικής αντίληψης, αλλά ήταν σωστό εξ αιτίας αυτού να μην τους δεχτούμε μέσα στην πόλη; Δεν είναι κι αυτοί πλάσματα του Θεού;

Όλοι τους (15 συνολικά, άνδρες και γυναίκες) έχουν ανάγκη από συ-

μπαράσταση, στήριξη, ενθάρρυνση, από ένα ζεστό ανθρώπινο φιλικό περιβάλλον, από μια θαλπωρή. Συμπεριφέρονται, βέβαια, στα μικρά παιδιά.

Τους αρκεί μια θερμή χειραψία από τους συμπολίτες, ένα χαμόγελο, ένας καλός λόγος, μια κουβέντα, μια συμπνετική ματιά και εν γένει, μια συμπεριφορά μας που να δείχνει φιλικά αισθήματα, συμπόνια, κατανόηση και αγάπη. Το μέλλον είναι αόρατο και κανείς δεν ξέρει “τί τέξεται η επιούσα” για όλους μας.

Ας σημειωθεί ότι υπάρχει μόνιμο ειδικευμένο νοσηλευτικό προσωπικό με ψυχολόγο και ψυχίατρο, που έρχεται κάθε Τετάρτη από τα Γιάννενα. Θέλω να προσθέσω ότι 20 άτομα από την Κόνιτσα εργάζονται στο ίδρυμα αυτό. Πρέπει επίσης να πούμε ότι όλα τα τρόφιμα και ό,τι άλλο τους χρειάζεται τα αγοράζουν εδώ στην Κόνιτσα. Θα ήταν παράδοξο, ακατανόητο και τελείως αδικαιολόγητο, αν τα αγόραζαν στα Γιάννενα, τάχα, για να τα βρουν σε καλύτερες τιμές και να τα πάρουν φθηνότερα.

Η περιποίηση των αξιολύπτων αυτών ανθρώπων και η όλη οργάνωση του ιδρύματος είναι άψογη. Υπάρχει εκεί και βιβλίο, στο οποίο ο

επισκέπτης μπορεί να γράψει τις εντυπώσεις του. Όσοι, φυσικά, θέλουν λαϊκοί και ιερωμένοι) μπορούν να το επισκεφθούν.

* * *

Αυτά τα λίγα, που έγραψα, μου φέρουν, συνειρμικά, στο νου κάτι άλλες σκέψεις:

Ο Χριστός συμπαραστάθηκε πάρα πολύ σε ανθρώπους άρρωστους με ψυχολογικά προβλήματα και ψυχικά νοσήματα. Πλησίασε τους φτωχούς, τους πονεμένους, δυστυχισμένους, εξαθλιωμένους, απελπισμένους κ.λ. και εθεράπευσε λεπρούς, παραλυτικούς, δαιμονιζομένους και τόσους άλλους πάσχοντες και τόνιζε, σε κάθε ευκαιρία, ότι οι υγιείς δεν έχουν ανάγκη ιατρού, αλλά οι άρρωστοι (Ματθ. θ, 12). Αυτά λένε οι Ευαγγελιστές και αυτά τονίζουν στα κηρύγματά τους οι λειτουργοί του Υψίστου.

Ανάγκη, λοιπόν, όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως έθνους και φυλής, ισχυροί και ανίσχυροι, άρχοντες και

αρχόμενοι, λαϊκοί και κληρικοί, παντός βαθμού, να θυμούνται τα αλληγορικά, πλην, σαφή λόγια του Χριστού, που είπε “τοις εξ ευωνύμων”:

“Πηγαίνετε σεις οι καταραμένοι μακριά από μένα... γιατί πείνασα, δίψασα και δεν μου δώσατε φαγητό και νερό, ήμουν ξένος και δεν με περιμαζέψατε για φιλοξενία, γυμνός και δεν με ντύσατε, άρρωστος και δεν με επισκεφτήκατε.

Και όταν εκείνοι του είπαν: “Κύριε, πότε σε είδαμε πεινασμένο, διψασμένο, ξένο, γυμνό, άρρωστο και δεν σου συμπαρασταθήκαμε;” ο Ιησούς τους απάντησε: “Εφ’ όσον αυτό δεν το πράξατε σε ανθρώπους ασήμαντους και πάσχοντες, ούτε σε μένα τον ίδιο το κάνατε” (Ματθ. κε, 42-45).

Σχόλια δεν χρειάζονται· χρειάζονται παντού και πάντοτε πράξεις και μόνο πράξεις και όχι μεγάλοι σταυροί στην εκκλησία και λόγια, τα οποία ο θείος ποιητής Όμηρος αποκαλεί “έπεα περόεντα”.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567
FAX: (06550) 24568

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΟΥΡΝΙΑΣ

Στις 6 και 7 του περασμένου Αυγούστου πραγματοποιήθηκε στην Πουρνιά το 4ο Φεστιβάλ Ηπειρωτικής Παραδοσιακής Μουσικής και εκατοντάδες φιλόμουσοι πλημμύρισαν και πάλι την όμορφη πλατεία του μικρού χωριού. Ο εκπρόσωπος του Συλλόγου Πουρνιωτών καλωσορίζοντας τους επισκέπτες τόνισε:

“Για τα δεδομένα ενός μικρού χωριού και τις δυνατότητες ενός μικρού Συλλόγου, εκπλήσσεται κανείς μπροστά σε τούτη την κοσμοπλημύρα. Η εξήγηση είναι ότι εκείνο που σας έφερε εδώ είναι η εκτίμησή σας ότι το Φεστιβάλ Πουρνιάς είναι υψηλού επιπέδου” και ανέφερε τους παράγοντες που συμβάλλουν σ’ αυτό, όπως, πέρα από τις διοργανωτικές δραστηριότητες του Συλλόγου Πουρνιωτών, η συμμετοχή καταξιωμένων μουσικών συγκροτημάτων, η συμμετοχή του Λυκείου Ελληνίδων Ιωαννίνων (συμμετείχε για τέταρτη συνεχή χρονιά), η συμμετοχή της χορωδίας του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας (συμμετείχε για δεύτερη φορά) κ.ά.

Πράγματι, όσοι έχουν παρακολουθήσει τα φεστιβάλ της Πουρνιάς έχουν εκτιμήσει ότι το ξεκίνημά τους ήταν κάτι διαφορετικό από τα γλέ-

ντια και τα πανηγύρια. Το κάθε φεστιβάλ και το πρόγραμμα της κάθε ημέρας περιλαμβάνει τρία μέρη:

- Το συναυλιακό
- Τις παρουσιάσεις παραδοσιακών χορών
- Χορό για όλους

Το πρώτο, το συναυλιακό, που περιλαμβάνει τα σημαντικότερα ποιητικά και μελωδικά δημιουργήματα των Ηπειρωτών, σπάνια έχει κανείς την ευκαιρία να τα απολαύσει σε άλλου τύπου εκδηλώσεις. Δεν είναι υπερβολή ότι ο κόσμος παρακολουθεί το συναυλιακό μέρος με κατάνυξη, νιώθει ψυχική ανάταση και ευχαρίστηση. Φέτος μάλιστα απολαύσαμε δυο από τους κορυφαίους της Ελλάδας στο κλαρίνο, τους ορφικούς, όπως τους χαρακτήρισε ο εκπρόσωπος του Συλλόγου, το Νίκο Φιλίππιδη από την Αγία Παρασκευή (Κεράσοβο) και το Γιώργο Κωτσίνη από την Στρατίνισα Πωγωνίου. Υπέροχη εμφάνιση και παρουσίαση είχαν επίσης η χορωδία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας και η ομάδα γυναικών του Συλλόγου Πουρνιωτών, το δε Λύκειο Ελληνίδων Ιωαννίνων στις 7 Αυγούστου γέμισε με νιάτα και ομορφιά την πλατεία του χωριού και ως συνήθως, κατενθουσίασε με τις εκπληκτικές χορευτικές παραστάσεις του το πλήθος.

Και όπως το κερασάκι στην τούρτα, έτσι απολαυστική ήταν η γλυκόλαλη φλογέρα του Δημήτρη Ξαζίρη για τέταρτη συνεχή χρονιά.

Αξιοσημείωτο είναι το κλείσιμο της κάθε βραδιάς όπως και φέτος, που επισκέπτες και ντόπιοι κατέκλυσαν την πλατεία και πιασμένοι χέρι χέρι, γνωστοί και άγνωστοι μεταξύ τους

και όλων των ηλικιών, έγιναν μέγας κύκλος χαράς και αγάπης και ξεφάντωσαν με παραδοσιακούς χορούς.

Αναμφίβολα το Φεστιβάλ της Πουρνιάς είναι σημαντικό, ξεχωριστό, ίσως το μοναδικό στο είδος του σε όλη την Ήπειρο, και ασφαλώς, είναι γι' αυτό τιμή για τον συμπαραστάτη του, τον Δήμο μας.

Από το έργο της Πυροσβεστικής Κόνιτσας

Πάντα σε ετοιμότητα το προσωπικό της Πυροσβεστικής Κόνιτσας, συμπαρίσπται στους κατοίκους της περιοχής, σε κάθε δύσκολη περίπτωση.

Φέτος από την 1/5-15/10 2005 συνέβαλε στην κατάσβεση 26 πυρκαγιών που έκαψαν περίπου 80 στρέμματα δασικής έκτασης.

Η μεγαλύτερη ήταν στην περιοχή Κερασόβου (40 στρεμ.) στην τοποθεσία Κλεφτόβρυση - Βαθύλακου.

Κάνκαν:

20 στρεμ. στην περιοχή Βοϊδομάτη

5 στρεμ. στην Ανδονολαλούσα

(Ανδονοχώρι)

4 στρ. στην Αειομηλίτσα (Ελατιά)

3 στρ. στην Πυρσόγιαννη

(Γαλαζόπειρα)

4 στρ. στο Κεφαλοχώρι

3 στρ. στο Δίσπρατο

Φωτιές εκδηλώθηκαν και στο Κεφαλόβρυσο Πωγωνίου, Παλαιοσέλλι, Φούρκα, Μάζι, Οξυά, Καστενέα και Πλαγιά.

Επίσης είχαμε δυο αστικές πυρκαγιές, τρεις σε χωματερές.

Τέσσερις απεγκλωβισμούς ατόμων σε τροχαία

Τέσσερις διασώσεις ορειβατών
Τρεις κοπές επικίνδυνων δέντρων

Δυο αντλήσεις υδάτων

Έναν απεγκλωβισμό ζώου

Είκοσι δύο παροχές βοήθειας.

Απαραίτητη λοιπόν, η Πυροσβεστική στον τόπο μας.

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΤΟ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Όπως κάθε καλοκαίρι έτσι και εφέτος το 2005 ο Σύλλογος Ασημοχωριτών Αττικής "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" οργάνωσε τις δύο εκδηλώσεις στο χωριό με χρήματα βέβαια από το κληροδοτήμα του αειμνήστου συγχωριανού μας Βασίλη Χρήστου. Για την επιτυχία των εκδηλώσεων αυτών, που όντως ήταν πολύ επιτυχημένες, συνέβαλαν πολύ και οι τοπικοί σύμβουλοι του Δήμου Μαστοροχωρίων Αριστείδης Στεργίου, Νίκος Μ. Στεργίου και Βασίλης Δ. Στεργίου.

Οι μουσικοχορευτικές αυτές εκδηλώσεις έγιναν στις 12 και 13 Αυγούστου 2005. Την 12 Αυγούστου έγινε η παραδοσιακή δημοτική βραδιά με το μουσικό συγκρότημα των βουρμπιανιών Κώστα και Γιώργου Χαλκιά και στις 13 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε η λαϊκή βραδιά με το γιαννιώτικο μουσικό συγκρότημα "Πικρολούλουδο" του αρχιμουσικού Σωτηρίου Τάση.

1. Στη Δημοτική βραδιά το γλέντι ξεκίνησε στις 9.30 βραδινήν και στην αρχή μίλησε ο Γ. Γραμματέας του Συλλόγου Στέφανος Νούτσης, ο οποίος τόνισε ότι αυτές οι εκδηλώσεις χρηματοδοτούνται από το κληροδοτήμα Β. Χρήστου διότι προβλέ-

πονται από την διαθήκην του και η νυν διοίκηση του Συλλόγου καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε με διαφάνειαν και εντιμότητα να υλοποιήσει πλήρως τα περιλαμβανόμενα στην διαθήκην, διαθέτουσα προς τούτο κάθε αναγκαίο κονδύλιο κατά περίπτωση.

Εν συνεχεία μίλησε το μέλος του Δ. Συμβουλίου, Στυλιανός Νούτσης, ο οποίος ανακοίνωσε ότι με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ανεκνεύχθηκε επίτιμος πρόεδρος του Συλλόγου ο Χριστόδουλος Α. Χολέβας, διότι υπήρξε για πάνω από 25 χρόνια αντιπρόεδρος του Συλλόγου και επίσης αρμόδιος επί των Δημοσίων σχέσεων του Συλλόγου και εκπρόσωπός του στην ομοσπονδία Αδελφοτήτων Κόνιτσας και εν συνεχεία εκάλεσε τον τιμώμενον Χριστόδουλον Χολέβαν να μιλήσει δι ολίγον, ο οποίος ευχαρίστησε το Δ.Σ. του Συλλόγου για την τιμητική αυτήν διάκρισιν που του έκαμε.

Στη συνέχεια ο εξαίρετος φίλος του Ασημοχωρίου και των Ασημοχωριτών και εκτελεστής της διαθήκης Β. Χρήστου Χιονιαδίτης Ευριπίδης Σ. Ζωγράφος ζήτησε το λόγο και είπε συνοπτικά τα ακόλουθα: Συγχαίρω, είπε, το Δ.Σ. του Συλλό-

γου που ανακήρυξε επίτιμον πρόεδρόν του τον Χριστόδουλον Χολέβαν, διότι ούτος όντως για πολλά χρόνια προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες και στον σύλλογόν σας και στους άλλους συλλόγους αλλά και στην Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Κόνιτσας. Είπε, παροιμιώδης ήταν ο χορός του Χριστόδουλου Χολέβα “Άλα Αμάν” που τον χόρευε στα πολυτελή ξενοδοχεία των Αθηνών “STANLEY” “TITANIA” “Πρεζεβιαν” και αλλού στους χορούς Ασημοχωρίου, Χιονιαδικών, Οξυάς, Πυρσόγιαννης, Καστάνιανης, Λαγάδας κλπ. και ο χορός του αυτός έκανε τέτοια αίσθηση που τον χειροκροτούσαν Ηπειρώτες και ξένοι.

Στη συνέχεια μίλησε ο Γ. Γραμματέας Σ. Νούτσης ο οποίος ανακοίνωσε ότι ομοίως με ομόφωνη απόφαση του Δ. Συμβουλίου ανακηρύχθηκε επίτιμος ταμίας του Συλλόγου ο Αλέξανδρος Ευαγγ. Νικολάου ο οποίος για πολλά χρόνια διαχειρίστηκε τα οικονομικά του Συλλόγου με σύνεση, διαφάνεια και εντιμότητα.

Στη συνέχεια ο Στέφανος Νούτσης έδωσε το σύνθημα στην κομπανία του Κώστα Χαλκιά να αρχίσει το γλέντι με πρώτο τραγούδι το “Άϊντε έτσι είναι ο κο, μωρή Πανάγιω μου, άϊντε έτσι είναι ο κόσμος και ο ντουβιάς. Σαν τον τροχό γυρίζει, άϊντε δεν σ’ αρνιούμαι Κρύα Βρύση”.

Αυτό το τραγούδι είπε ο Γ. Γραμματέας το τραγουδούσε πάντα ο αείμνηστος ευεργέτης μας Βασίλειος Χρήστου και τώρα η ψυχή του εκεί επάνω ας το ακούσει για να αγάλλεται.

Εν συνεχεία άρχισε ο χορός με πρώτους τους επισήμους που ήταν το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Ευριπίδης Ζωγράφος, ο Γιώργος Παπαγεωργίου, ο Κώστας και Ελένη Αθανασόπουλος, ο Δημήτριος Σ. Γράβος, ο Γιώργος Γερασιμίδης και πολλοί άλλοι.

Ο χορός διήρκησε μέχρι πρωίας (5 πρωϊνή) και ήταν υπέροχος αφού όλοι οι παραδοσιακοί χοροί της περιοχής χορεύτηκαν... Περί τις πρωϊνές ώρες ο Νίκος Μ. Στεργίου και η παρέα του, με την συνοδεία των κλαρίνων τραγούδησαν Ασημοχωρίτικα τραγούδια. Πανδαισία.

Η ψησταριά και το κιόσκι λειτούργησαν άψογα ώστε να προμηθεύονται αμέσως οι θαμώνες, τα νόστιμα σουβλάκια και λουκάνικα, το ψωμί, τα ποτά και τα αναψυκτικά. Για την τέλεια αυτή οργάνωση ευχαριστούμε τον Κώστα Σβαρνιά, το Νίκο Ι. Γεωργίου, Αναστασία Σ. Νούτση και Μαρία Κ. Θεολόγου και του χρόνου με υγεία.

2) Στη λαϊκή βραδιά υπήρξε τέτοια κοσμοσυρροή που τα άτομα που προσήλθαν στην κοσμική αυτή

μουσικοχορευτική βραδυά υπολογίσθηκαν πάνω από 450. Ο δρόμος από το γεφύρι του λάκκου τρανού μέχρι την Αγία Παρασκευή είχε γεμίσει αυτοκίνητα.

Στους επισκέπτες συγκαταλέγεται και ο Δήμαρχος Μαστοροχωρίων κ. Κοσμάς Σδούκος, με μια Πενταμελή παρέα από το Κεφαλοχώρι και εκφράστηκε με λίαν κολακευτικά λόγια για την υπέροχη αυτή εκδήλωση που την τίμησαν τόσοι πολλοί από όλα τα χωριά. Πρέπει όμως να ομολογήσουμε ότι η πλειοψηφία των επισκεφθέντων στην εκδήλωση αυτή ήταν νέοι, οι οποίοι μέχρι πρωίας (5.30 πρωϊνήν) κυριολεκτικά ξεφά-

νωσαν. Μεγάλη χορευτική δεξιοτεχνία επέδειξαν οι Νίκος Μ. Στεργίου και ο Παναγιώτης Γραμμενιάτης. Εύγε τους.

Η εξυπηρέτηση από την ψησιστοριά και το κιόσκι μας ήταν εξαιρετική και δεν παρουσιάστηκε ούτε η παραμικρή διαμαρτυρία παρά την μεγάλη κοσμοσυρροή. Τέλος πάντων οι εκδηλώσεις μας αυτές στο Ασπιοχώρι έγιναν Θεσμός, και ξακουστές και έτσι κάθε χρόνο θα έχουμε περισσότερους ξένους από όλα τα χωριά Δήμου Μαστοροχωρίων και Κόνιτσας.

Και του χρόνου με υγεία
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΝΟΥΤΣΗΣ

Γεώργιος Ι. Ντάφλης
Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44100 Κόνιτσα
site: homepages.pathfinder.gr/dafllis

Τηλ.: 26550 24200
Κινητό: 697 2268128
e-mail: gntaf@tee.gr

Σολόγισπια
Βοζαντινής και Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ
Τηλ. 24670-84137 & 84127

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

.....

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βούρμπιανης, κατόρθωσε να ξαναζωντανέψει τα πανηγύρια στο χωριό το φετινό καλοκαίρι. Πραγματοποίησε δύο πετυχημένα πανηγύρια, εφάμιλλα των λεγόμενων παλιών καλών καιρών.

Το Σάββατο 23 Ιουλίου γιορτάστηκε ο Αϊ Λιάς με λειτουργία στο ξωκλήσι του και ολονύχτιο γλέντι στην πλατεία του χωριού, με την ευγενική συμμετοχή του παραδοσιακού συγκροτήματος των αδελφών Χαλκιά. Χαρακτηριστικό της βραδιάς, η μεγάλη προσέλευση συγχωριανών και φίλων, μεταξύ αυτών και του βουλευτή Ιωαννίνων κ. Μιχάλη Παντοῦλα.

Την Κυριακή 14 Αυγούστου έγινε στο Ενοριακό Πνευματικό Κέντρο Βούρμπιανης, η ειήσια Γενική Συνέλευση του Συλλόγου, με αρκετά ικανοποιητική συμμετοχή μελών. Το απόγευμα μετά τον εσπερινό στην εκκλησία της Παναγίας, έγινε η καθιερωμένη λιτανεία, ενώ την επόμενη το πρωί μετά την πανηγυρική θεία λειτουργία, τελέστηκε το μνημόσυνο των ευεργετών.

Την Τρίτη 16 Αυγούστου το απόγευμα σε γιορταστική ατμόσφαιρα, εγκαινιάστηκαν από το Δήμαρχο Μαστοροχωρίων κ. Κοσμά Σδούκο, τα γραφεία του Συλλόγου και ακο-

λούθησε το δεύτερο πανηγύρι.

Ο Σύλλογος συμμετέχοντας στις εκδηλώσεις για την 65η επέτειο του έπους του 40, συνδιοργάνωσε με το Τοπικό Συμβούλιο του Δ.Δ. Βούρμπιανης επετειακή γιορτή και δεξίωση στην αίθουσα του Ενοριακού Πνευματικού Κέντρου Βούρμπιανης.

Προηγήθηκε θεία λειτουργία και δοξολογία στην εκκλησία της Παναγίας και ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφανιών στο Ηρώο, από τον Πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου κ. Γεώργιο Σκούφια και τον Πρόεδρο του Συλλόγου κ. Ιωάννη Γιαϊλόγλου.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ

Στις 18 Αυγούστου γιορτή του Αγίου Αρσενίου, του νέου πολιούχου της Πάρου, τελέστηκε ιερατικό συλλείτουργο στον Άγιο Νικόλαο Βούρμπιανης, με συμμετοχή πολλών συγχωριανών.

Την παραμονή κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Εσπερινού, στο χώρο όπου έχει ανεγερθεί Προσκυνητάρι προς τιμή του Αγίου, μίλησε ο πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Ευθυμίου, Λέκτορας του Πανεπιστημίου Αθήνας και εφημέριος της Καπνικαρέας και ακολούθησε λιτή δεξίωση.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΕΑ Ι. ΔΑΦΝΗ

Σε βαρύ κλίμα, λόγω της πρόσφατης αεροπορικής τραγωδίας, πραγματοποιήθηκε στην Ιερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου ο διήμερος εορτασμός, αφιερωμένος στην μνήμη της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Στις εκδηλώσεις του διημέρου, που έχουν αποκλειστικά θρησκευτικό χαρακτήρα, παρέστησαν κατά περίπτωση ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Κάρολος Παπούλιας, ο υφυπουργός ΥΠΕΧΩΔΕ Σ. Καλογιάννης, ο βουλευτής τ. Υπουργός Α. Φούσας, οι Στρατηγοί Δ. Βούλγαρης και Μ. Κονδύλης Διοικητές του ΑΣΣ και VIII Μεραρχίας αντιστοίχως, ο Δήμαρχος Κονίτσης Π. Χατζνεφραιμίδης, ο Αστυνομικός επιθεωρητής Ηλείου και ο Διευθυντής της Αστυνομίας Ιωαννίνων, ο Διοικητής 583 Τάγματος Προκαλύψεως ταγματάρχης Ν. Κοτανίδης και πλήθος πιστών.

Την παραμονή (14/8) έλαβε χώρα η καθιερωμένη ολονυκτία, προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα.

Στο εμπνευσμένο κήρυγμα του ο Σεβασμιώτατος ζήτησε από τους πι-

στους να συμπροσευχηθούν για τα θύματα του αεροπορικού δυστυχήματος και στην συνέχεια έκανε αναφορά στα προβλήματα που μαστίζουν την ελληνική κοινωνία (χαλάρωση του θεσμού της οικογενείας, υπογεννητικότητα, ναρκωτικά, κοινωνικές ανισότητες κλπ.) αλλά και στα εθνικά, στις εξ ανατολών απειλές και στην προκλητικότητα των Βορείων γειτόνων μας Σκοπιανών.

Την επομένη, ανήμερα της Παναγίας, πραγματοποιήθηκε πανηγυρική αρχιερατική θεία λειτουργία χοροστατούντος του θεοφιλέστατου επισκόπου Ανδίδων και βοηθού του Μητροπολίτου Τορόντο κ. Χριστόφορου και με την τιμητική παρουσία του προέδρου της Δημοκρατίας κ. Παπούλια, τον οποίο προσφώνησε με θερμά λόγια ο καθηγούμενος της Ι. Μονής κ. Θεόδωρος.

Το χρονικό της ευρύτερης περιοχής (όπως καταγράφεται στα ποιήματα του αιμνήστου δασκάλου Στ. Γκατσοπούλου και άλλων), αναφέρει ότι η Ιερά Μονή, ιδρύθηκε από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Δ' (Πωγωνάτο) τον 7° μ.Χ. αιώνα, οφείλει δε την ονομασία της "Μολυβδοσκεπάστος" στο γεγονός ότι το

καθολικό ήταν στεγασμένο με μολύβδινες πλάκες και υπήρξε έδρα της αρχιεπισκοπής Πωγωνιανής ως τα τέλη του 13ου αιώνας.

Το ομώνυμο χωριό, τρία χιλιόμετρα δυτικά, έλαβε την ονομασία αυτή από το Μοναστήρι το 1928. Οι πρόγονοι των σημερινών κατοίκων του χωριού είχαν την φροντίδα του Μοναστηριού, το λειτουργούσαν σε μεγάλα χρονικά διαστήματα που δεν υπήρχαν μοναχοί και το συντηρούσαν, όπως έγινε κατά την μεγάλη ανακαίνιση του 1521.

Η προηγούμενη ονομασία της τότε πολίχνης 12.000 κατοίκων με 72 βυζαντινούς ναούς, ήταν Διπαλίτσα

και το παλαιότερο όνομα αυτής "Πωγωνιανή", έδρα της ομώνυμης αρχιεπισκοπής από τον 13^ο αιώνα μέχρι το 1657, οπότε η έδρα μεταφέρθηκε στο Βουκουρέσι, μετά την ολοσχερή καταστροφή της Διπαλίτσας από σίφη αντιπάλων Τουρκαλβανών.

Τα παραπάνω μαρτυρούνται και από τις υπάρχουσες επιγραφές στο Μοναστήρι αλλά και από το "σύνθρονο" στο Ιερό του καθεδρικού Ναού των Αγ. Αποστόλων 15ου αιώνας, που δεσπόζει στην ελληνοαλβανική μεθόριο στην παρυφή του χωριού.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΦΝΗΣ

Λάμπρος Μάλαμας

Μορφές και Μνήμες Λογίων

- Γιώργος Κοτζιούλας
- Άνθος Πωγωνίτης
- Αρσένης Γεροντικός
- Γιώργος Ι. Παπαγεωργίου
- Τάκης Σιωμόπουλος
- Χαράλαμπος Δ. Πέτσκος
- Κώστας Λαζαρίδης
- Γιώργος Βαβαρέτος
- Σωτήρης Ζούμπος
- Αγγελική Πάλλη
- Σπύρος Μουσελίμης
- Ιωσήφ Μάτσας
- Δημήτρης Σαλαμάγκας
- Σεραφείμ Αρκομάνης
- Βαγγέλης Παπανικολάου
- Μαρία Αρκαδίου
- Γιώργος Αθ. Οικονόμου
- Κώστας Καλαντζής
- Γιάννης Ν. Νικοηαΐδης
- Φρόσω Ιωαννίδη
- Σπύρος Δ. Κυριαζόπουλος

— Ελεύθερο Πνεύμα —

Μία εκλεκτική επίσκεψη στην πανέμορφη Οξυά

Το τρίτο δεκαήμερο του Αυγούστου 2005, το ζευγάρι από το Ασημοχώρι Στέφανος και Μαργαρίτα Νούτση είχαν πρόσκληση να επισκεφτούν την πανέμορφη οξυά από το ζευγάρι του συνταξιούχου εκπαιδευτικού Κώστα Αθανασόπουλου και της γυναίκας του Ελένης.

Την τετάρτη που υπάρχει συγκοινωνία με λεωφορείο για το χωριό Οξυά, επιβιβασθήκαμε εγώ και η γυναίκα μου Μαργαρίτα στο Ασημοχώρι και μετά από μισή ώρα περί την 8.30 πρωϊνήν βρεθήκαμε στην Οξυά. Εκεί μας περίμενε στην Πλατεία του χωριού το ζεύγος Αθανασόπουλου και άλλοι συγγενείς τους και Οξυώτες.

Η επίσκεψη στα Οξυά είναι μια υπέροχη εμπειρία και ευχαρίστηση γιατί μόλις βρίσκεσαι στην πλατεία, βλέπεις την απέραντη θέα που έχει και από εκεί αγναντεύεις 5-6 χωριά των Μαστοροχωρίων και του Δήμου Κόνιτσας και όλα τα πανύψηλα βουνά της περιοχής όπως τον Σμόλιγκα, τον Γράμμο, το Γκόλιο και Βαρτζιουμπάνι Ασημοχωρίου και όλα τα μικρότερα βουνά, στους πρόποδες των οποίων εκτυλίσσεται σαν φίδι ο ξακουστός Σαραντάπορος. Η θέα είναι απέραντη και πανέμορφη.

Μετά επισκεφθήκαμε το νεόκτιστο σπίτι του ζεύγους Αθανασόπουλου. Εκεί μας περίμενε άλλη έκπληξη. Ο Κώστας και η Ελένη έχουν κτίσει ένα υπέροχο σπίτι στην Οξυά, λειτουργικότατο, σε στυλ χωριάτικο και μοντέρνο, ώστε να παρέχει όλες τις ανέσεις σπουνοκοκυραίους αλλά και εις τους φιλοξενομένους τους. Μπροστά έχουν μια βεράντα που μοιάζει σαν ο Θρόνος του Δία στον Όλυμπο. Από την βεράντα αυτή έχεις απέραντη θέα και δεν χορταίνει το μάτι να απενίζει όλη την περιοχή των Μαστοροχωρίων και ένα μεγάλο κομμάτι της Περιφέρειας Κόνιτσας. Μάλιστα για την μαγευτική αυτή απέραντη εικόνα οι Αθανασόπουλοι έχουν στο τραπέζι μονίμως, ένα ζευγάρι κυάλια για να βλέπει κάποιος όλα αυτά καλύτερα.

Γύρω από το σπίτι υπάρχει κατάφυτος πανέμορφος κήπος γεμάτος, περγουλιές και πάρα πολλά λουλούδια ώστε να σου δίδουν την αίσθηση ότι ζεις σε κάποιον επίγειο παράδεισο. - Μιλάμε πράγματι, ότι το σπίτι των Αθανασόπουλων στην Οξυά έχει ξεχωριστή ομορφιά και χάρη.

Το μεσημέρι φάγαμε στην Βεράντα, ένα υπέροχο φαγητό ψημένο στο φούρνο, κρέας (μοσχάρι) με πατάτες και γαλατόπιτα πολύ νόστι-

μη. που την έφτιαξε η χρυσονοικοκυρά Ελένη.

Μετά το φαγητό κοιμηθήκαμε λίγο και το απόγευμα επισκεφθήκαμε όλο το χωριό και τις τοποθεσίες του Αϊλιά και της Αγίας Τριάδος. Οι εντυπώσεις από τις επισκέψεις μας αυτές και βεβαίως είναι άριστες.

Ο Αϊλιάς βρίσκεται ψηλά στο βουνό όπου τα αρκετά μεγάλα λιβάδια που τον περιβάλλουν έχουν τριγύρω πανύψηλα πεύκα και έλατα, η δε τοποθεσία Αγία Τριάδα είναι σε τέτοια περίοπτη θέση, ώστε η cosmote, η Panarhon και οι άλλες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας να εγκαταστήσουν εκεί τις κεραίες τους για να καλύπτουν όλη την περιοχή Μα-

σοροχωρίων και μέρος της περιοχής της Κόνιτσας.

Τελειώνοντας υπογραμμίζω ιδιαίτερα ότι όλα τα σπίτια στην πανέμορφη Οξυά έχουν στις βεράντες και στους κήπους άπειρα λουλούδια, ώστε όλο το χωριό να θυμίζει τον κήπο της Εδέμ.

Ευχαριστούμε αγαπητέ Κώστα και Ελένη που με την φιλοξενία σας αυτή μας δώσατε την ευκαιρία να γνωρίσουμε ένα πανέμορφο χωριό, την Οξυά, και σας ευχόμαστε να ζήσετε πολλά πολλά χρόνια για να χαιρεσθε τη ζωή στο πανέμορφο σπίτι σας και στο υπέροχο χωριό σας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ & ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΝΟΥΤΣΗ

ΦΩΤΗΣ ΡΟΥΒΑΛΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ - ΠΑΙΔΟΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Εκπαιδευθείς επί βετία εις Ν.Υόρκη, ΗΠΑ
στο υπερηχογράφημα καρδιάς
και στις καρδιακές παθήσεις εμβρυϊκής και παιδικής ηλικίας
Πτυχιούχος AMERICAN BOARD OF PEDIATRIC CARDIOLOGY

Μητροπόλεως 69 - Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 229009

Κιν. 6977 013892

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622
Κιν.: 0945182799

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΡΑΓΓΑΣ:

«Ο Δωδεκάλογος μιας Νέας και οι προμηθείς Δεσμώτες», Αθήνα, 2004

ΤΗΣ ΒΟΥΛΑΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΟΥ

Διάβασα το βιβλίο του συγγραφέα Σωκράτη Ράγγα "Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΣ ΔΕΣΜΩΤΕΣ", που το ίδιο το Ανθισμένο εξώφυλλο σε προδιαθέτει ευχάριστα.

Ανοίγοντας το εντυφάς σε σημειώματα-νουθεσίας προς νέους και με τον ... δωδεκάλογο μας θυμίζει ημέρες ή μάλλον έργα και ημέρες αρχαίες, με συμβουλές προς νέους, όπως του Ησίοδου.

Το βιβλίο του αυτό πέρα από άλλες χάρες του, διαθέτει εκφραστική σαφήνεια, συντομία και ποικιλία θεματική: πολιτική, κοινωνική, ερωτική, λογοτεχνική-θεατρική, όπως η ομιλία του περί Αισχύλου και Προμηθέα Δεσμώτη, περιηγητική και... αλίμονο και για την εξουσιαστική αθλιότητα της ηγεσίας του ΚΚΕ, η μέρους της, όπως τη φωτίζει το σκληρό φως της αλήθειας από περιγραφή πραγματικότητας βιωμένης από τον ίδιο το συγγραφέα.

Από τα πρωτοπαλίκαρα Σουκαρά-Κισκύρα που με τον απάνθρωπο δογματισμό τους έκαναν τον βίο αβίωτο των εξόριστων στον Αν-Στράτη, έχω προσωπική πείρα - μάλιστα από τον Σουκαρά. Ούτε ο πάπας δε θα παθαινόταν έτσι όσο εκείνος, όταν με τη νεανική απειρία μου του... αμφισβήτησα το αλάθητόν του.

Ωστόσο το βιβλίο του Σωκράτη Ράγγ-

γα τελειώνοντας οδηγεί σε ξέφωτα και σε όμορφες ώρες με γάμους φίλων κι ο συγγραφέας κουμπάρος...

Το προηγούμενο βιβλίο του: "Ανθρώπινο λευτέρωμα στον πόνο και στο πένθος" πολύ μου άρεσε. Ιδιαίτερα η διάσταση που έδωσε στη "ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΝΗΜΗΣ" της καλής του αδερφής ...

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αμερικανισμός είναι Σύστημα με όνομα. Σημαίνει Αμερικάνικος καπιταλισμός, ιμπεριαλισμός, καπιταλιστική αυτοκρατορία, παγκοσμιοποίηση, πόλεμος, αρχιτρομοκρατία, ισοπέδωση λαών και πολιτισμών. Ο επίσημος Αμερικανισμός είναι ιδεολογία, πολιτική, ηθική και πρακτική. Ο Αντιαμερικανισμός, απαντάει ακριβώς σ' αυτό που σημαίνει ο Αμερικανισμός, σ' αυτό που είναι ο Αμερικανισμός, σ' αυτό που εμπεριέχει η έννοια και η πρακτική Αμερικανισμός. Έτσι, για να είναι ξεκαθαρισμένο, τι σημαίνει Αντιαμερικανισμός, για να μη φλυαρούν οι καλοθελητές ότι, τάχα, ο Αντιαμερικανισμός στρέφεται ενάντια στο λαό της Αμερικής... Ο Αντιαμερικανισμός πολεμάει τον Αμερικανισμό, αυτόν τον επίσημο, τον κυνικό, το βάρβαρο Αμερικανισμό με το Γκουαντανάμο, το νέο χιπλερικό Νταχάου, το νέο φασιστικό Μακρονήσι...".

Έκθεση Ζωγραφικής

Έκθεση ζωγραφικής του Ηπειρώτη ζωγράφου Κωνσταντίνου Πίσπα θα πραγματοποιηθεί τις 24 Οκτωβρίου έως 30 Οκτωβρίου 2005 στον εκθεσιακό χώρο του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ιωαννίνων οδός Αγία Μαρίνας 55.

Ο αυτοδίδακτος ζωγράφος γεννήθηκε στο Δίστρατο Κόνιτσας ζει και εργάζεται στην Λάρισα.

Το ταλέντο του ζωγράφου αρχίζει από την παιδική ηλικία με τα χρωματιστά μολύβια, αργότερα ασχολήθηκε σοβαρά πλέον με την ζωγραφική με λάδι πάνω στο μουσαμά.

Μετά καβαλλέτο, τα πινέλα και τα χρώματα. Με το ταλέντο, τη φαντασία, και την ευαισθησία που έχει για τη φύση την καταγράφει σ' ένα μπλόκ, κατόπιν τις αποτυπώνει πάνω στον πίνακα.

Η ζωγραφική είναι ένα εικαστικό γεγονός και μιλάει την δική της γλώσσα.

Η σιωπηλή γλώσσα της ζωγραφικής δεν μεταφράζεται, μιλάει μόνο η ζωγραφιά.

Τα 44 θαυμάσια έργα είναι εμπνευσμένα και παρμένα μέσα από τον Ελλαδικό χώρο και ιδιαίτερα από το Γιαννιώτικο τοπίο. Κύριο χαρακτη-

ριστικό του καλλιτέχνη μέσα από τα έργα του είναι οι ανθρώπινες παρουσίες, με τις παλαιές παραδοσιακές ασχολίες τους όπως το όργωμα του αγρότη με το αλέτρι, η γιαγιά στον αργαλειό, υλοτομία, τα πέτρινα γεφύρια, παλαιές αυλόπορτες, σπίτια, τοπικές ενδυμασίες του Διστράτου, λουλούδια, φρούτα, τοπία όπως το Τζαμί των Ιωαννίνω, το Παλαιό Ρολοί. Οι ανθρώπινες μορφές αποθανατίζονται, το πάντρεμα της Μπαλλαρίνας με τα στοιχεία της φύσης.

Με αυτό τον τρόπο ο ζωγράφος Κων/νος Πίσπας θέλει να δώσει μέσα από τα έργα του το δικό του μήνυμα επικοινωνίας για την διατήρηση της Ελληνικής και τοπικής παράδοσης που τόσο ανάγκη έχει ο λαός μας και ο τόπος.

Ο ζωγράφος πήρε μέρος στην πολιτιστική εκδήλωση που οργάνωσε το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας στην αίθουσα στο Δημαρχείο τον Αύγουστο 1997.

Επίσης έκανε έκθεση στην γενέτειρά του στο Δίστρατο.

Καλεί κάθε ηπειρώτη να επισκεφθεί την έκθεση και να θαυμάσει τα έργα από κοντά.

Κ.Π.

Απίστευτο και όμως αληθινό

Το 1943 όταν μας κάψανε το χωριό οι Γερμανοί και φθάσαμε στα Γρεβενά της Μακεδονίας, καθήσαμε μέχρι τον Νοέμβριο του 1944 που φύγανε οι Γερμανοί. Μετά γυρίσαμε στο χωριό μας· ήμασταν γύρω στις 13 οικογένειες αλλά δε γυρίσαμε όσοι πήγαμε, διότι χάσαμε και ορισμένα άτομα, (6) άτομα, τα οποία αναπαύονται στα χώματα των Γρεβενών.

Μέσα σ' αυτούς άφησα κι εγώ τη γιαγιά μου και τη θεία μου. Ο Θεός μου ήταν αδελφός της Μπτέρας μου ο οποίος ήταν παπάς. Όσοι τον γνώρισαν, ο Παπαστέφανος ήταν εφημέριος σ' ένα χωριό έξω από τα Γρεβενά. Εκεί έχασε τη μητέρα του, μετά από λίγες μέρες έχασε την παπαδιά, νέα χαριτωμένη έφυγε από τη ζωή και άφησε πέντε μικρά παιδιά. Το μικρότερο ήταν οκτώ μηνών. Την ενταφίασε μόνος του, ακολουθία μέχρι την μόνιμη κατοικία, το δε οκτάμηνο κοριτσάκι το πήρα στην προστασία μου έως ότου παντρεύτηκε.

Έηλθαμε στο χωριό· Όλα ρημαδιό, ούτε κοιτέτσι όρθιο δεν έμεινε. Η εκκλησία και το σχολείο μείνανε όρθια, δεν τα κάψανε. Τέλος πέρασαν τρία χρόνια και αποφάσισε ο θεός Παπαστέφανος να κάνει μνημόσυνο

όπως το συνηθίζομε. Την Κυριακή όλο το χωριό ήλθε στην εκκλησία να τιμήσουν τους νεκρούς. Αφού τελείωσε η εκκλησία πήραμε το αντίδωρο και βγήκαμε στο προαύλιο της εκκλησίας. Ξαφνικά βλέπουμε μία παρέα οργάνων από το Βασιλικό Πωγωνίου με αρχηγό τον Παναγιώτη Ντάλο. Τους χαιρέτησαν οι χωριανοί και τους λένε: πώς ήλθατε ρε παιδιά; Μας είπε ο παπάς, λένε. Μα ο παπάς του λένε έχει μνημόσυνο. Α τότε να φύγουμε. Όχι, τους λένε, θα περιμένετε τον παπά. Έτσι κι έγινε. Βγήκε ο παπάς, τους καλημέρισε και τους λέει: Έρθατε παιδιά; Ναι παπά, του λένε. Πάτε τα όργανα στο σπίτι και πάμε για καφέ στο καφεενείο. Τους πήγα στο σπίτι διότι μαζί συζούσαμε, ήμασταν μία οικογένεια.

Μετά από λίγη ώρα γέμισε το σπίτι από συγγενείς και φίλους.

Τραπέζια γεμάτα μεζέδες, ποτά και άλλα είδη φαγητού.

Εδώ είναι το τρομερό, άρχισαν τα όργανα το μοιρολόι, μετά άρχισε ο παπάς να τραγουδά. Με φωνάζει. Ανηψιέ έλα μαζί μου να τραγουδήσομε, και αρχίζομε με το σήκου μαργιόλα από τη γη, εδώ αφήσαμε το "σήκου μαριόλα" και είπαμε σήκου ουρανία από τη γη. Μια τραγουδούσαμε εμείς με δάκρυα στα μάτια,

μια τα όργανα, δεν έμεινε άνθρωπος να μην κλάψει. Να πίνουμε κατά κόρον και να μην μπορεί κανείς να αλλάξει τον ρυθμό του τραγουδιού και ούτε να σηκωθεί να χορέψει παρόλο το ποτό που κάναμε. Κλάμα και με το τραγούδι κλάμα και αυτοί που μπαινοβγαίνανε έξω στο προαύλιο του σπιτιού. Αυτό μου έμεινε α-

ξέχαστο. Ένωσα πόνο, γράφω και τα μάτια μου βουρκώνουν.

Ήταν ένα πρωτάκουστο όπου δεν έχει γίνει στην περιοχή μας.

Γι' αυτό λέω, απίστευτο αλλά αληθινό.

Αθανάσιος Κοτόπουλος
Μελισσόπειτρα

"Ο ΓΕΡΟΣ"

Μια ιστορία θα σας πω
που γνώρισα ένα γέρο,
εδάκρυσαν τα μάτια μου
χωρίς να τότε ξέρω

Μια συμβουλή στον άνθρωπο
γράφω προτού γεράσει,
να τη διαβάζει πάντοτε,
να μην την ξεχάσει.

Άμα γεράσει ο άνθρωπος
δεν τότε συμπαθούμε,
το θάνατο παρακαλούν
να τον ξεφορτωθούνε...

Γι' αυτό κράτα καημένε γέροντα
τα περιουσιακά σου,
γιατί μια μέρα θα βρεθείς
στο δρόμο απ' τα παιδιά σου...

Ο μεγαλύτερος εχθρός στον άνθρωπο
γίνεται το παιδί του
και ο καλύτερος ο φίλος του
είναι η σύνταξη του.

Άμα γεράσει ο άνθρωπος
και δεν αυτοσυντηρείται,
καλύτερα ο θάνατος
παρά να τυραννείται.

Σε μια γωνιά τον βάζουνε
το φουκαρά το γέρο,
και για να τον κοιτάζουνε
χρειάζεται συμφέρον.

Άμα γεράσει ο άνθρωπος
και φύγουν τα παιδιά του,
είναι απαραίτητο
να'χει τη συντροφιά του.

Άμα φύγει ο ένας απ' τους δυο
ο άλλος γίνεται ένα κουρέλι
ο ένας τον σπρώχνει.
απ' τη μια
κι άλλος δεν τότε θέλει

Τη συμβουλή μου ανέλυσα
και να μην την ξεχάσεις
να τη διαβάζεις πάντοτε,
αλλά προτού γεράσεις....!

Από το αρχείο της ΠΕΣ-ΟΤΑ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΡΟΣΟΠΗΓΙΩΤΩΝ
ΔΗΜΟΥ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2005»

Για 3^η συνεχή χρονιά η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΡΟΣΟΠΗΓΙΩΤΩΝ του Δήμου Μαστοροχωρίων διοργάνωσε με απόλυτη επιτυχία τις εκδηλώσεις «Καλοκαίρι 2005 στη Δροσοπηγή».

Αγώνας Μπάσκετ :

Φιλικός αγώνας μπάσκετ διεξήχθη το απόγευμα της 11 Αυγούστου 2005, μεταξύ ομάδων που συγκροτήθηκαν από παιδιά του χωριού μας. Οι «μεγάλοι» απέναντι στους «μικρούς». Όλη η νεολαία του χωριού, οι γονείς αλλά και άλλοι συγχωριανοί παρακολούθησαν τον αγώνα.

Ο αγώνας είχε μεγάλο ενδιαφέρον. Ο ενθουσιασμός και το κέφι των παικτών, η επιμονή τους σε ωραίες προσπάθειες, το πείσμα για το «καλάθι» κράτησαν μέχρι τέλους το ενδιαφέρον των θεατών, οι οποίοι χειροκροτούσαν κάθε καλή ενέργεια και προσπάθεια.

Κέρδισαν οι μεγαλύτεροι, χωρίς βέβαια να έχουμε καταγράψει και το ακριβές αποτέλεσμα. Άλλωστε άλλος ήταν ο σκοπός. Ευγενής άμιλλα και αλληλογνωριμία των παιδιών.

11 Αυγούστου:

Το βράδυ της 11 Αυγούστου 2005 ξεκίνησαν οι εκδηλώσεις με την μουσική βραδιά. Το συγκρότημα της Μαριάννας Τζήμα, με έντεχνα λαϊκά και ρεμπέτικα τραγούδια, κάτω από τον αιωνόβιο πλάτανο, στην κεντρική πλατεία του χωριού, σκόρπισε κέφι σε όλους τους παρευρισκόμενους.

12 Αυγούστου:

Πρωί-πρωί αγόρια και κορίτσια ξεκίνησαν την εκδρομή γνωριμίας στα γύρω βουνά του χωριού μας. Τα παιδιά ενημερώνονται για τις τοποθεσίες (Κουλουμπίνα, Έλατο, Τριανταφυλλιά) καθώς και ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν εκεί. Ο βαθύς ίσκιος και το ελαφρό αεράκι από τα έλατα και τα πεύκα στη θέση Τριανταφυλλιά πρόσφεραν ξεκούραση και ηρεμία στους εκδρομείς. Η επιστροφή έγινε το μεσημέρι αφήνοντας μόνο καλές εντυπώσεις και αναμνήσεις.

13 Αυγούστου:

Σε κινητή μονάδα αιμοληψίας του Παν. Νοσ. Ιωαννίνων πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη πια ετήσια αιμοδοσία στην αίθουσα του κοινοτικού καταστήματος. Η προσέλευση ήταν συγκινητική ξεπερνώντας κάθε πρόβλεψη. 32 συγχωριανοί μας και φίλοι έδωσαν αίμα και την υπόσχεση για μεγαλύτερη συμμετοχή του χρόνου. Το πρωί έγινε και η ανακοίνωση – πρόσκληση της Αδελφότητας για δηλώσεις συμμετοχής των παιδιών του Δημοτικού για τον απογευματινό αγώνα δρόμου. Ουρά σχηματίστηκε στην κεντρική πλατεία. Υπομονετικά, κορίτσια και αγόρια, περίμεναν τη σειρά τους για την εγγραφή και την παραλαβή της αναμνηστικής μπλούζας. Και όλα ήταν έτοιμα.

Έτσι το απόγευμα στις 17:00 δόθηκε η εκκίνηση στους καθιερωμένους πια αγώνες δρόμου. Συνολικά 47 αγόρια και κορίτσια του Δημοτικού έτρεξαν στα στενά δρομάκια του χωριού και τερμάτισαν στην πλατεία. Κύπελλα, μετάλλια για τους τρεις πρώτους ανά κατηγορία, επαίνους για τους υπόλοιπους και κλείσιμο ραντεβού για τους αγώνες δρόμου το επόμενο καλοκαίρι.

Στη συνέχεια η τριμελής θεατρική ομάδα «Χαρταετός» από το πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας, με μουσική και παιχνίδια καθώς και κουκλοθέατρο λίγο αργότερα, στην αίθουσα του κοινοτικού καταστήματος, σκόρπισε γέλιο, χαρά και ικανοποίηση στα μικρά παιδιά του χωριού μας. Ενθουσιασμένοι και οι γονείς με την πρωτόγνωρη για το χωριό μας εκδήλωση.

14 Αυγούστου:

Το πρωί πραγματοποιήθηκε συνάντηση των φορέων και των πολιτικών μηχανικών του χωριού μας για κτιριακό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κεντρική εκκλησία του χωριού «Αγία Παρασκευή». Κατατέθηκαν προτάσεις, αποφασίστηκε και δρομολογήθηκε η λύση του προβλήματος, μέσα σε πνεύμα συνεργασίας και θέλησης προσφοράς για το χωριό.

Στις 17:00 την ίδια μέρα πραγματοποιήθηκε η Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας. Η προσέλευση μεγάλη, το ενδιαφέρον συνεχές. Απολογισμός δράσης Δ.Σ., τοποθέτηση μελών, προτάσεις, κριτική και καθορισμός στόχων για την επόμενη χρονιά, αντάμωσαν σε ένα δημιουργικό διάλογο μεταξύ των παρευρισκομένων.

Φανερό το ενδιαφέρον όλων για τα δρώμενα , φανερή και η διάθεση του καθενός για συμμετοχή και προσφορά.

Αργά το βράδυ της ίδιας ημέρας ξεκίνησε το τριήμερο παραδοσιακό πανηγύρι μας. Από τα παλιά χρόνια μέχρι και σήμερα το πανηγύρι γίνεται ομαδικά στην κεντρική πλατεία κάτω από το μεγάλο πλάτανο των 119 χρόνων. Σε χωριστές σειρές , γυναίκες και άνδρες με την συνοδεία της παραδοσιακής – ντόπιας μουσικής ορχήστρας του Μιχ. Πανουσάκου , χόρεψαν και σιγοτραγούδησαν τα τραγούδια της αγάπης και της ξενιτιάς. Τραγούδια με τα οποία μεγαλώσαμε όλοι. Το κέφι μεγάλο , τα συναισθήματα ανάμεικτα. Έτσι οι «μερακλήδες» αποφάσισαν γύρω στις 7:00 να «ξαποστάσουν» κρατώντας κέφι και δύναμη για χορό και για τις 2 άλλες μέρες του πανηγυριού.

15 Αυγούστου:

Γιορτάζει το εξωκλήσι της Παναγίας. Κόσμος πολύς κατευθύνεται πρωί-πρωί προς το εξωκλήσι. Οι ψαλμωδίες ήδη ακούγονται. Το εκκλησίασμα παρακολουθεί με κατάνυξη την Θεία Λειτουργία. Θαρρείς πως κάθε χρόνο και κάτι καλύτερο συντελείται αυτή την χρονική στιγμή. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας ευχές ακούγονται παντού. Σιγά-σιγά , σιγοκουβεντιάζοντας ο κόσμος επιστρέφει στο χωριό.

Το βράδυ είναι η άλλη γιορτή. Το πανηγύρι, τα χορευτικά ...

Πράγματι στις 9 το βράδυ, με την καθοδήγηση φέτος της Άρτεμις Ζιώγα, το παιδικό και εφηβικό χορευτικό συγκρότημα δίνουν το γιορταστικό χρώμα της ημέρας, ζωντανεύουν την παράδοση και τα έθιμα. Δακρύζουν οι παππούδες και οι γονείς. Τα παιδιά χορεύουν τα παραδοσιακά μας τραγούδια, κάνουν φιγούρες, τα βλέπεις να χορεύουν με κέφι και θέληση. Το νιώθουν, το ζουν το γεγονός και σε μας τους μεγαλύτερους δίνουν ελπιδοφόρο μήνυμα για την διάσωση της παράδοσής μας, της κουλτούρας μας.

Και μετά – σύμφωνα με την ντόπια παράδοση – από σεβασμό και τιμή για τους μόχθους και την προσφορά τους στον τόπο, έρχεται η σειρά των «Μεγαλύτερων» για το χορό. Ο μπαρμπα – Μιχάλης Κουτρομπίνας 83 ετών σέρνει τον πρώτο χορό. Ακολουθούν και άλλοι ηλικιωμένοι αλλά και νεώτεροι πιο πίσω. Αλήθεια πώς να αποτυπώσεις αυτήν την εικόνα με λέξεις; Είναι άλλωστε αυτή η χρονική στιγμή ένα γεγονός από μόνη της. Συρροή κόσμου, καθιστοί και όρθιοι, δημιούργησαν το αδιαχώρητο ακόμη και στους γύρω χώρους της πλατείας. Φανερή και η παρουσία συνδημοτών, τιμώντας και αυτοί με την παρουσία τους το ύφος και το χρώμα του πανηγυριού.

Και συνέχισαν οι νεότεροι το χορό, και με την ανατολή του ήλιου αποφάσισαν να «διακόψουν» για το επόμενο βράδυ.

16 Αυγούστου:

Λέγεται από παλιά ότι η 3^η μέρα του πανηγυριού είναι κυρίως για τους χωριανούς. Αυτό επιβεβαιώθηκε και φέτος. Σίγουρα λιγότερος κόσμος από την προηγούμενη μέρα αλλά οι πιο πολλοί Καντσιώτες.

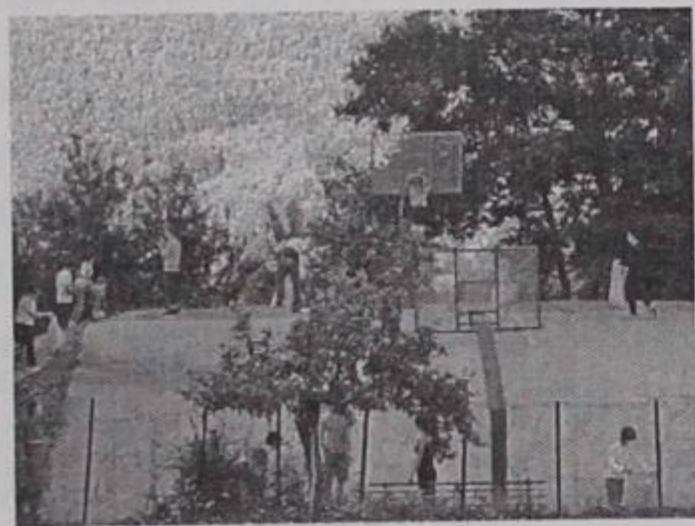
Ο χορός πιο «στρωτός». Τα τραγούδια τοπικά. Ο ρυθμός ενιαίος. Ηλικιωμένοι – Νέοι – Παιδιά σε απόλυτο συγχρονισμό. Είχε σίγουρα αυτός ο χορός άλλο χρώμα άλλη διάσταση. Δημιουργούσε αναμνήσεις, έφερνε εικόνες στην μνήμη των περισσότερων. Πιστεύαμε ότι η 3^η μέρα πανηγυριού είναι υπερβολή. Όχι όμως. Ο κόσμος τη θέλει. Το απέδειξε άλλωστε αφού ακούραστα, εξαντλώντας όλες τις αντοχές τους και τις αντοχές της μουσικής ορχήστρας, «έσυραν» το χορό μέχρι αργά το πρωί.

Έτσι ολοκληρώθηκε το τριήμερο παραδοσιακό πανηγύρι μας, με υπόσχεση όλων, ότι του χρόνου, στο επόμενο αντάμωμα, στο επόμενο πανηγύρι με το ίδιο κέφι θα είναι και πάλι όλοι παρόντες, στηρίζοντας έτσι αυτό το «μοναδικό» έθιμο του χωριού μας.

Εθελοντισμός :

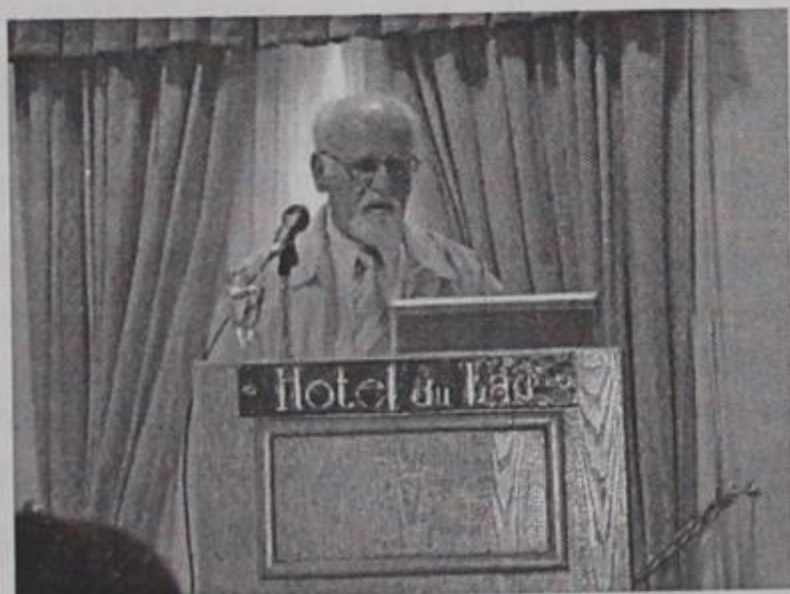
Σε πρόσκληση του Δ.Σ. της Αδελφότητας , στις 17 Αυγούστου , αγόρια και κορίτσια , πρόθυμα ανταποκρίθηκαν και ανέλαβαν να καθαρίσουν τους προαύλιους χώρους του Δημοτικού Σχολείου και της εκκλησίας. Μαζική η προσέλευση με τέλειο αποτέλεσμα.

Πράγματι αυτά τα παιδιά έδωσαν ένα πολύ καλό μήνυμα. Μήνυμα εθελοντισμού και προσφοράς. Μήνυμα ότι η νεολαία έχει μέσα της αξίες και φιλότητα.

19-20-21 Αυγούστου: 7^ο Παγκόσμιο Πανηπειρωτικό Συνέδριο

Η Αδελφότητα με τριμελή εκπροσώπηση συμμετείχε στο 7^ο Παγκόσμιο Πανηπειρωτικό Συνέδριο. Η συμμετοχή μας ήταν εμφανής κάθε στιγμή , τόσο με την διανομή του περιοδικού μας (τεύχος 4^ο) , που μόλις είχε κυκλοφορήσει , όσο και με την εισήγηση του συγχωριανού μας Παιδαγωγού , Επίτιμου Παρέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κ. Μουκούλη Θωμά. Η εισήγηση με θέμα «Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ» έγινε την Κυριακή 21 Αυγούστου.

Άψογη παρουσία , πλήρη ανάλυση του θέματος κράτησε το ενδιαφέρον των παρευρισκομένων. Την ομιλία παρακολούθησαν αρκετοί συγχωριανοί μας , ο Δήμαρχος Δήμου Μαστοροχωριών κ. Κοσμάς Σδούκος , η Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μαστοροχωριών κυρία Μαρία Μούσιου – Σάλτα και ο πρώην Αντιδήμαρχος και νυν Δημοτικός Σύμβουλος , συγχωριανός μας κ. Χαράλαμπος Σίμος.

Η εισήγηση έχει ως εξής:

Κύριε πρόεδρε, κύριοι σύνεδροι, Αγαπητοί φίλοι

Το συνέδριο τούτο της «Πανηπειρωτικής», πέραν των σκοπών που θέτει και των στόχων που επιδιώκει, δίνει και την ευκαιρία στους συλλόγους και της Αδελφότητας-μέλη της να προβούν σε έναν απολογισμό των έργων τους.

Εκείνο το Πυθαγόρειο «τι έκανα, τι έπρεπε να κάνω και τι δεν έχω κάνει», που ήταν ο απολογισμός μιας ημέρας, γίνεται για μας ο απολογισμός μιας χρονιάς ή και ολόκληρης της ιστορικής διαδρομής μιας Αδελφότητας, όπως θα είναι, με την άδειά σας, ο δικός μου λόγος για την Αδελφότητα των Δροσοπηγιωτών της επαρχίας Κονίτσης.

Από τον απολογισμό προσμένουν όλοι να ξεκινήσουν μια καινούργια αρχή όλο φρεσκάδα, μια ανανέωση κι ένα ζωντάνεμα, μια νεότητα, ακολουθώντας την ευχή του ψαλμωδού: «ανακαινισθήσεται ως αετού η νεότης σου».

Αυτή είναι μια καλή ευχή αλλά, για να πραγματοποιηθεί - και μάλιστα στα πλαίσια μιας ομάδας όπως είναι Αδελφότητα- είναι ανάγκη τα μέλη της να γνωρίζουν τις ρίζες τους, τη διαδρομή και τα πεπραγμένα των προγόνων τους, τα ήθη και έθιμα του τόπου τους και γενικά την ιστορία τους, γιατί μόνον έτσι θα μπορέσουν να ξεκλειδώσουν την παράδοση, να πάρουν απ' αυτή τις σταθερές ηθικές Αξίες της και με εφόδια αυτές τις Αξίες να επιχειρήσουν ως άτομα και, προπαντός, ως μέλη του Συλλόγου τους να ανακαινισθούν.

Τη διαδρομή, λοιπόν, και τα πεπραγμένα της αδελφότητας Δροσοπηγιωτών θα προσπαθήσω στη συνέχεια να σας παρουσιάσω σε αδρές γραμμές. Επειδή, όμως, ο χρόνος που διαθέτω, είναι ασφυκτικά περιορισμένος, γι αυτό ζητώ εκ των προτέρων την κατανόηση και την επιείκειά σας για τυχόν ασάφειες ή αστοχίες.

Στη συνέχεια θα σας μιλήσω για το «χτιστικό» περιβάλλον του χωριού μου (για τα σπίτια μας, δηλαδή), για τα έργα και τις ημέρες των μαστόρων μας, για την ίδρυση, την πορεία, τις δραστηριότητες και προοπτικές της Αδελφότητάς μας και θα τελειώσω με δυο λόγια για τους ευεργέτες μας.

Επιτρέψτε μου πρώτα να σας δώσω το στίγμα του χωριού μου. Η Δροσοπηγή είναι ένα από τα ομορφότερα - αν όχι ομορφότερο - χωριά της επαρχίας Κονίτσης.

Βρίσκεται στο ανατολικότερο μέρος της επαρχίας, στη δεξιά όχθη της κοιλάδας του Σαρανταπόρου και συνορεύει με τα χωριά Επταχώρι (της Μακεδονίας), Φούρκα, Αγία Παρασκευή, Λαγκάδα και Πλαγιά.

Η παλαιά ονομασία του χωριού ήτανε Κάντσικο, αλλά το 1955 η Πολιτεία αποφάσισε τη μετονομασία του και το βάφτισε Δροσοπηγή εξαιτίας των άφθονων πηγών του. Στη συνέχεια θα χρησιμοποιώ και τα δυο ονόματα Κάντσικο - Δροσοπηγή χωρίς διάκριση. Όπως χωρίς διάκριση θα χρησιμοποιώ και τα ονόματα Αδελφότητα - Σύλλογος

Το πότε ακριβώς ιδρύθηκε το Κάντσικο, δεν το ξέρομε. Από τα στοιχεία, όμως, που διαθέτομε και τα τοπωνύμια που υπάρχουν στα περίχωρά του, φαίνεται πως παλαιότερα η περιοχή ήταν οργανωμένη σε μικρούς οικισμούς. Οι ρίζες της οργάνωσης αυτής χάνονται στα βάθη των αιώνων και στην προϊστορική (Μυκηναϊκή κτλ.) ακόμα εποχή.

Οι οικισμοί αυτοί σε κάποια φάση του ιστορικού γίνεσθαι (ίσως το 14ο αιώνα) υποχρεώθηκαν να ενωθούν σε μεγαλύτερα χωριά.

Από μια τέτοια συνένωση, εικάζεται, πως δημιουργήθηκε και το Κάντσικο και «ρίζωσε» στον όμορφο τόπο, όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα.

Εδώ ο κάθε Καντσιώτης φρόντισε να χτίσει το σπίτι του, καθώς τα πουλιά χτίζουν τη φωλιά τους. Και το σπίτι αυτό έγινε αλληλένδετο με την οικογένεια, φυσιολογικό ανάπτυγμα προς τον άψυχο, τον υλικό χώρο. Ένα ανάπτυγμα, όμως, που απέκτησε ύψιστη σπουδαιότητα ως «κατάλυμα» της ύπαρξης, ως «άσυλο» του ανθρώπου, ως κυψέλη της οικογένειας. Έγινε εκείνο που έλεγε ο Θερβάντες: «ο καθένας στο δικό του σπίτι και ο θεός σε όλα». Για τούτο και αναπτύσσει το βίο του σε δυο περιοχές: στην περιοχή του «οίκου» του και στην περιοχή της κοινωνίας.

Για να κατανοήσουμε, επομένως, τις ανθρώπινες κοινωνικές δραστηριότητες πρέπει να μελετήσουμε τους «οίκους» και τους οικισμούς σαν ζωντανούς οργανισμούς και να παρακολουθήσουμε την εξέλιξή τους από το παρελθόν στο παρόν και στο μέλλον, δηλαδή στη διάσταση του χρόνου.

Ας αρχίσουμε από τα του «οίκου» μας. Ο άνθρωπος γεννιέται και αναπτύσσεται σωματικά και πνευματικά με ασφάλεια και σιγουριά μέσα στο σπίτι και τροφοδοτείται συνέχεια, όπως το δέντρο, από τις ρίζες του παρελθόντος. Οι δικές μας ρίζες, του Καντσίκου, ανάγονται στις αρχές του 16ου αιώνα, αν δεχτούμε ως ασφαλή τεκμήρια τρεις ενεπίγραφες πλάκες -τρεις «στιγμές πετρωμένου χρόνου»- με χρονολογίες 1607, 1643 και 1787. Τα λίγα αυτά ευρήματα μας επιτρέπουν να υποθέσουμε ότι από το 1607 και μετά ο οικισμός -που μάλλον υπήρχε εκεί- μεγάλωσε, επεκτάθηκε και, στη συνέχεια, περνώντας από διάφορες φάσεις, έφτασε στις σημερινές του διαστάσεις.

Οι φάσεις αυτές είναι αποτυπωμένες επάνω στα οικοδομήματα και φέρουν τα σημάδια του σταματημένου χρόνου. Το σταματημένο αυτό χρόνο προσπάθησε να καταγράψει και να ενεργοποιήσει μια μικρή έρευνα που έγινε στο χωριό πριν από εικοσιπέντε, περίπου, χρόνια. Με αφετηρία τα ευρήματα εκείνης της έρευνας και με βάση τα εξωτερικά τους χαρακτηριστικά οι κατοικίες κατατάσσονται εξελικτικά σε πέντε «φάσεις» ή «γενιές». Η πρώτη περιλαμβάνει τις κατοικίες που κτίστηκαν πριν από το 1870. Τα σπίτια αυτά, κάπως μακριά το ένα από το άλλο, μοιάζουν περισσότερο με ευρύχωρες αγροικίες ανοιχτές προς τη φύση και τον ουρανό παρά με συγκροτημένο οικισμό. Οι υπόλοιπες φάσεις περιλαμβάνουν τις οικίες που κτίστηκαν μετά το 1870. Οι οικίες των φάσεων αυτών βαθμιαία πυκνώνουν, περιορίζεται η απλοχωριά τους και από μονοκατοικίες γίνονται, δυστυχώς και στο χωριό, στενάχωρα «διαμερίσματα».

Όλες οι κατοικίες του χωριού χτίστηκαν από Καντσιώτες μαστόρους.

Κάθε γενιά σπιτιών έχει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τα οποία όχι μόνο αντανακλούν την οικονομική κατάσταση, τη δομή της οικογένειας και τη σύνθεση της τοπικής κοινωνίας αλλά δείχνουν και την προοδευτική βελτίωση της «χτιστικής» ικανότητας των μαστόρων μας.

Στα σπίτια της πρώτης περιόδου δεν βλέπομε κάποια ιδιαίτερη μέριμνα για την καλλιτεχνική τους εμφάνιση. Από τη δεύτερη γενιά, όμως, και μετά η τεχνική δεξιότητα των μαστόρων μας σιγά-σιγά βελτιώνεται και οι απλές πλινθόκτιστες αγροικίες τώρα γίνονται πετρόχιστα αρχοντόσπιτα με καταπληκτική εμφάνιση τόσο στο χτίσιμο της πέτρας όσο και στην εξωτερική διακόσμηση. Έτσι οι Καντσιώτες εξελίχθηκαν σιγά-σιγά σε άριστους επαγγελματίες, έγιναν περιζήτητοι τεχνίτες της πέτρας και η φήμη τους ξεπέρασε τα στενά όρια του χωριού.

Ταξίδεψαν σε όλη την Ελλάδα, τη Βαλκανική και πιο πέρα ακόμα. Έφτασε η χάρη τους μέχρι την Αφρική (Χαρτούμ).

Οι Καντσιώτες ανέλαμβαναν την ανέγερση όχι μόνο σπιτιών κάθε είδους και μεγέθους αλλά και μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών έργων όπως: εκκλησιών, σχολείων, πέτρινων τοξωτών γεφυριών, νοσοκομείων, εργοστασίων κτλ... Ο αριθμός των έργων τους των δυο τελευταίων αιώνων ήταν τόσο μεγάλος που και οι ίδιοι που τα έκτισαν δεν τα θυμόντουσαν όλα. Εν πάσει περιπτώσει και παρά τις δυσκολίες καταρτίστηκε τελικά ένας μακροσκελής κατάλογος, του οποίου η ανάγνωση και μόνο θα απαιτούσε ολόκληρη ημερίδα. Από τον κατάλογο αυτό αναφέρω μόνο, έτσι για παράδειγμα, μερικά από τα πιο σημαντικά έργα που εκτέλεσαν στην Αθήνα οι Καντσιώτες:

1. Κατασκευή του εργοστασίου ΦΙΞ στη λεωφόρο Συγγρού.
2. Κατασκευή της πτέρυγας «Ανδρέας Συγγρός» στο Νοσοκομείο «Ευαγγελισμός».
3. Αποπεράτωση του ιερού ναού «Χρυσοσπηλιώτισσα» στην οδό Αιόλου.
4. Ανέγερση του θεάτρου «Αλάμπρα».
5. Κτίσιμο της λιθοδομής της Εθνικής Τράπεζας στην οδό Αιόλου κτλ.

Η ζωή των μαστόρων στην ξενιτιά, όπως γνωρίζουμε, ήταν σκληρή, δύσκολη και πολύ συντηρητική. Πολλή δουλειά, λίγο φαΐ, και αυστηρή και αιματηρή οικονομία, που καμιά φορά έφτανε και στην υπερβολή. Όταν, όμως, επρόκειτο να ανοίξουν το πουγκί τους για να βοηθήσουν το έργο της Αδελφότητας, τότε γινόντουσαν χουβαρντάδες και ανοιχτοχέρηδες.

Στην ξενιτιά οι Καντσιώτες, ιδρύουν (όπως και οι άλλοι Ηπειρώτες), Συλλόγους ή Αδελφότητες, οι οποίες έχουν ως σκοπό να προστατέψουν τα μέλη τους («η ισχύς εν τη ενώσει») και να βοηθήσουν τον τόπο τους με προτεραιότητα στην Παιδεία και τη Θρησκεία.

Με αυτό το σκεπτικό «... Οι εν Αθήναις παρεπιδημούντες εκ του χωρίου Καντσίκου της επαρχίας Κονίτσης συνέστησαν κατά Μάιο του 1892 φιλεκπαιδευτικόν σύλλογον, ούτινος σκοπός είναι να κτίσει σχολείον εις Κάντσικον, να διατηρεί αυτό και να μισθοδοτεί διδάσκαλον και διδασκάλισσαν...».

Από τη χρονολογία, λοιπόν, 1892 ξεκινάει η ιστορία, η ζωή και η δράση της Αδελφότητας.

Στο εξής το πρώτο εκείνο καταστατικό, θα τροποποιείται συνεχώς και θα προσαρμόζεται στους εκάστοτε επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους της Αδελφότητας.

Έτσι το πρώτο εκείνο καταστατικό του «φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου» τροποποιείται και το 1898 ιδρύεται η πρώτη Αδελφότητα των «εν Αθήναις Καντσιωτών» με σκοπό αφενός την οικονομική ενίσχυση και χρηματοδότηση έργων στο χωριό και αφετέρου την παροχή κάθε είδους βοήθειας στους Καντσιώτες που έρχονταν στην Αθήνα είτε για εργασία είτε για να μεταναστεύσουν στην Αμερική.

Το 1907 ιδρύεται στην Αμερική «Εκκλησιαστική Αδελφότητα Καντσίκου». Οι δυο Αδελφότητες συνεργάζονται στενά και στα επόμενα, μέχρι το 1940, χρόνια με χρήματά τους θα εκτελεστούν τα περισσότερα και μεγαλύτερα έργα στη γενέτειρά τους, τα οποία άλλαξαν το «χτιστικό περιβάλλον» του χωριού και του έδωσαν τη σημερινή του ομορφιά και χάρη.

Το 1940 ξεσπά ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος και ακολουθεί ο Εμφύλιος. Η Αδελφότητα στην Αθήνα «αδρανοποιείται» και ουσιαστικά διαλύεται ενώ η Αδελφότητα της Αμερικής, συνεχίζει για λίγα χρόνια ακόμα τη δράση της και μετά τον Εμφύλιο αλλά και αυτή σιγά-σιγά αποδυναμώνεται και σιωπά οριστικά και αμετάκλητα.

Στο διάστημα 1950-1975 δεν υπάρχει Καντσιώτικο οργανωμένο Σωματείο. Το 1976 γίνεται επανασύσταση της Αδελφότητας με την ονομασία «Αδελφότητα Δροσοπηγιωτών Κονίτσης ο άγιος Αθανάσιος».

Πρώτη μέριμνά της είναι η διαπλάτυνση των δρόμων του χωριού για να μπορεί να περνάει αυτοκίνητο. Ύστερα η φροντίδα για την «περαιτέρω σύσφιξη» των δεσμών των απανταχού Δροσοπηγιωτών, και τέλος το ξεκίνημα μιας προσπάθειας για τη συγκέντρωση λαογραφικού υλικού. Καρπός αυτής της προσπάθειας ήταν η έκδοση του πρώτου βιβλίου της με τίτλο «Κάντσικο-Δροσοπηγή, συγγραφή για ένα μαστοροχώρι της Ηπείρου».

Επειδή οι δραστηριότητες της Αδελφότητας χρόνο με το χρόνο αυξάνονται ποσοτικά και ποιοτικά και πολλές από τις δραστηριότητες αυτές δεν καλύπτονται από το καταστατικό, γι αυτό το 2004 γίνεται πάλι τροποποίησή του με ακόμα πιο διευρυμένο το σκοπό. Τίθενται νέοι στόχοι και η δραστηριότητα στρέφεται τώρα σε Με την ένταξη του χωριού – βάσει του σχεδίου «Καποδίστριας»- στο Δήμο Μαστοροχωρίων, τις ανάγκες χρηματοδότησης εγγειοβελτιωτικών έργων τις αναλαμβάνει ο Δήμος, και έτσι το ενδιαφέρον της Αδελφότητας στρέφονται τώρα προς άλλους «πνευματικότερους», θα έλεγα, πολιτιστικούς τομείς.

Ο πρώτος τομέας -εναρμονισμένος με το σκοπό αυτού του Συνεδρίου- είναι η έξοδος του χωριού μας από την αφάνεια, κάτι που οι Δροσοπηγιώτες μέχρι πρόσφατα το παραμελούσαν.

Η προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή γίνεται:

- με τη δημιουργία ιστοσελίδας στο ιντερνέτ (www.drosopigi.com)
- με την έκδοση περιοδικού με ανάλογο περιεχόμενο
- Με δημοσιεύματα σε Εφημερίδες και περιοδικά
- Με την έκδοση ετήσιων Ημερολογίων
- Με παρεμβάσεις, μελέτες, υπομνήματα, αιτήσεις διαμαρτυρίες, υποδείξεις κτλ. στον τύπο και τις δημόσιες Υπηρεσίες
- με τη διοργάνωση κάθε Αύγουστο στο χωριό πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων κτλ.

Ο δεύτερος τομέας αναφέρεται στην κάθε είδους βοήθεια, που θα χρειαστεί να προσφέρει στα μέλη και τους χωριανούς της. Για το σκοπό αυτό ανάμεσα στις άλλες δραστηριότητές της ίδρυσε και διατηρεί δύο Τράπεζες αίματος. Τη μία στο Νοσοκομείο των Ιωαννίνων και την άλλη στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ της Θεσσαλονίκης.

Ο τρίτος τομέας έχει σχέση με στις κτιριακές παρεμβάσεις όπως:

- Η ανέγερση παραδοσιακού «Ξενώνα» στο χωριό μας.
- Η μετατροπή του κτιρίου του Δημοτικού σχολείου(που δεν λειτουργεί) σε «Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης», μόνιμης έκθεσης φωτογραφίας και Μουσειακό χώρο κτλ.

Και ο τέταρτος τομέας στις ενέργειες και προοπτικές για τη διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, όπως:

1. Δημιουργία αρχείου φωτογραφιών, βιβλίων εγγράφων κτλ.
2. Συλλογή ενδυμάτων, εργαλείων και σκευών
3. Καταγραφή ηθών και εθίμων με την έκδοση βιβλίων, περιοδικών, δίσκων DVD και CD
4. Ανάδειξη της ζωής και της ιστορίας των μαστόρων μας (έργα και ημέρες) κ.ο.κ.

Πριν κλείσω την ομιλία μου θα μου επιτρέψετε να πω και λίγα για τους ευεργέτες του χωριού μας: Ιωάννη Λύτρα και την Αλεξάνδρα Μακρή.

1. Ο Ιωάννης Λύτρας

Ο Ιωάννης Λύτρας ήρθε στον κόσμο αδικημένος από τη φύση (γεννήθηκε κουτσός). Λόγω της αναπηρίας του δεν ακολουθούσε τους μαστόρους στα ταξίδια τους. Όταν, όμως, άρχισε η μετανάστευση, ο Γιάννης εγκατέλειψε οριστικά το Κάντσικο και την Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στην Αμερική, χωρίς να εγκαταλείψει συναισθηματικά και το πατρικό του σπίτι, το οποίο - όπως λέει ο ποιητής - το «κουβαλούσε μέσα του».

Στην Αμερική εργάστηκε πολύ σκληρά και απόκτησε μεγάλη περιουσία. Παρά τον πλούτο του, παρέμεινε ένας απλός άνθρωπος και γνήσιος Καντσιώτης με άσβεστη τη νοσταλγία για τη γενέτειρά του

Όταν πέθανε, άφησε, με διαθήκη, την τεράστια περιουσία του στο χωριό με την εντολή κι επιθυμία να συγκροτηθεί Επιτροπή: «... ίνα διαιρεί την εις αυτήν πληροθησόμενον ως είρηται εισόδημα εις ίσα μερίδια, ούτως ώστε δια των μεριδίων αυτών να προικίζονται ετησίως δύο ή τρία ορφανά ή πτωχά κορίτσια υπανδρευσίμου ηλικίας εκ του χωρίου Καντσίκου καταγόμενα, και να αγοράζονται δια των εν λόγω μεριδίων τα αναγκαία δια τον γάμον των έπιπλα ή κοινώς λεγόμενα «Μόμιλα» (προικώα).

Ο Ιωάννης Λύτρας πέθανε στην Αμερική το 1930. Η Κοινότητα τον ανακήρυξε ευεργέτη και έστησε μνημείο με την προτομή του στην πλατεία του χωριού με την επιγραφή:

Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΝΤΣΙΚΟΥ
ΕΥΓΝΩΜΟΝΕΙ ΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗ
ΙΩΑΝΝΗ ΛΥΤΡΑ
1867-1930

2. Αλεξάνδρα Μακρή.

Η Αλεξάνδρα Μακρή ήταν σύζυγος του Δημητρίου Μακρή και μοναχοκόρη του μεγαλοεργολάβου της Αθήνας Δημητρίου Κοτσίνα, από τον οποίο κληρονόμησε μεγάλη περιουσία.

Σεμνή, ταπεινή και πονετική γυναίκα η Αλεξάνδρα ανάλωσε ολόκληρη τη ζωή της σε έργα αγαθοεργίας, που άμβλυναν τον ανθρώπινο πόνο.

Όταν πέθανε δώρισε με διαθήκη την τεράστια περιουσία της στον Ερυθρό Σταυρό. Ο Ερυθρός Σταυρός με τα χρήματα αυτά δημιούργησε στο Νοσοκομείο του Ασκληπιείου Βούλας (στο 2ο όροφο του κεντρικού κτιρίου) μια χειρουργική κλινική. Επάνω από την είσοδο της κλινικής αυτής υπάρχει μαρμάρινη πλάκα με την επιγραφή:

ΑΙΘΟΥΣΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ Α'
ΔΩΡΕΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΔΗΜ. ΜΑΚΡΗ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΑΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΟΤΣΙΝΑ
ΕΚ ΚΑΝΤΣΙΚΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Με τη δωρεά αυτή η Αλεξάνδρα Μακρή συνέχισε την παράδοση των μεγάλων Ηπειρωτών ευεργετών και παράλληλα έδειξε με την αναγραφή στην πλάκα του ονόματος του Καντσίκου ότι κράτησε ζωντανή τη θύμηση της καταγωγής της και δεν έπαψε ποτέ να σεμνύνεται για αυτήν. Όπως κι εμείς είμαστε υπερήφανοι τόσο για την ίδια και για τον Ιωάννη Λύτρα όσο και για το χωριό μας, που δίνει στην κοινωνία τέτοιους ανθρώπους.

Κύριε πρόεδρε

Με την παράθεση της ιστορικής διαδρομής του Συλλόγου μας και των λίγων (λόγω ελλείψεως χρόνου) έργων που ανέφερα και των πολλών που υπαινίχθηκα, έγινε, νομίζω, φανερό ότι πηγή και ρίζα της ανάπτυξης και της προσπάθειας διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Δροσοπηγής (Καντσίκου) ήταν και είναι η Αδελφότητά μας.

Πηγή, γιατί με δική της οικονομική και όχι μόνο συνεισφορά ανεγέρθηκαν και συντηρήθηκαν τα σχολικά μας κτίρια, χτίστηκαν ή ανακαινίσθηκαν όλες οι εκκλησίες, τα

εξωκλήσια και τα εικονοστάσια του χωριού, έγινε η μεταφορά του παλαιού νεκροταφείου και το πιο σημαντικό έγινε η χρηματοδότηση για την επισκευή του βορινού τοίχου, η κατασκευή των στηθαίων και το «αρμολόι» του μοναδικού στην κοιλάδα του Σαρανταπόρου πέτρινου με τις δυο οξυκόρυφες καμάρες Καντσιώτικου γεφυριού, αυτό το αριστούργημα τέχνης και τεχνικής των μαστόρων μας, το οποίο είναι καμάρι και καύχημα όχι μόνο του χωριού μας, της Δροσοπηγής, αλλά και όλων των χωριών της κοιλάδας του Σαρανταπόρου.

Ρίζα γιατί στην Αδελφότητα στηρίχθηκαν οι Καντσιώτες για να αντιμετωπίσουν, τις κάθε είδους δυσκολίες τους.

Για την πραγματοποίηση όλων αυτών των έργων τα μέλη της Αδελφότητας και όλοι οι χωριανοί στηρίχτηκαν μόνο στις δικές τους δυνάμεις. Η κρατική συνεισφορά ήταν πάντα από μικρή έως ανύπαρκτη. Και γινόταν αυτό γιατί περιμέναμε το κράτος από μόνο του να ενδιαφερθεί χωρίς να το πιέζουμε. Ήρθε, όμως, ο καιρός - Όπως πολλές φορές ειπώθηκε στις αίθουσες αυτού του συνεδρίου- όλοι μαζί να διεκδικήσουμε και να απαιτήσουμε να μας δοθεί αυτό που μας ανήκει.

Αλλά, κύριε πρόεδρε, διεκδίκηση σημαίνει αγώνες και οι αγώνες θέλουν νιάτα· θέλουν αυτό που, όπως είπα και στην αρχή, μας εύχεται ο ψαλμωδός: να ανακαινιστεί ως αετού η νεότης μας. Αυτή, επαναλαμβάνω, είναι μια θαυμάσια ευχή. Όλοι πρέπει να είμαστε έφηβοι, γιατί η εφηβεία είναι ταυτόσημη με την ορμή προς δημιουργία, με την κατάφαση προς τη ζωή, ακόμα και προς το όνειρο. Αλλά πού πρέπει να αναζητήσουμε την εφηβεία; Όχι, φυσικά, στην εξωτερική εμφάνιση ενός εφήβου σαν... αυτού που σας ομιλεί, αλλά με την άσκηση, στο να κρατιέται, ο νους όλων μας, εύρυθμος στη λειτουργία του και η ψυχή ζωντανή και ακμαία. Αυτή τη φρεσκάδα μέσα στα όρια του Χρόνου, πρέπει, αφού κάνουμε τον ετήσιο απολογισμό, να ευχόμαστε, να κρατούμε όλοι μας, για να βοηθούμε με κάθε μέσο και τρόπο τις Διοικήσεις των Αδελφοτήτων μας στην ωραία προσπάθεια που καταβάλλουν, για να διατηρήσουν χλωρές τις ρίζες της παράδοσής μας. Γιατί η παράδοση δεν είναι οπισθοδρόμηση· είναι μήτρα ιστορίας και πηγή του μέλλοντος· είναι ένα σχέδιο ζωής, είναι μια οργανική ανάπτυξη δυνατοτήτων, οι οποίες ολοένα γίνονται πραγματικότητες. Πρόκειται για μια δημιουργική συνεργασία και των τριών διαστάσεων του χρόνου, του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος.

Σας ευχαριστώ.

Σημαντικές ήταν επίσης οι επαφές που πραγματοποιήθηκαν με Παράγοντες και μέλη Δ.Σ. άλλων φορέων.

Αίσθηση προκάλεσε σε πολλούς, και την εκδήλωσαν με διάφορους τρόπους, η ευρύτερη δραστηριότητα της Αδελφότητας και η ενασχόλησή της με θέματα όχι μόνο πολιτιστικού περιεχομένου αλλά και κοινωνικού, όπως επίσης και με θέματα καθημερινότητας της τοπικής κοινωνίας.

Στο συνέδριο υπήρξε και μια αναπάντεχη – ευχάριστη έκπληξη για μας.

Η Μαρούλα Παπαευσταθίου – Τσάγκα, φιλόλογος, σύζυγος του συγχωριανού μας Τσάγκα Θεόδωρου, υπήρξε εισηγήτρια με θέμα «Στη μέση από το πέλαγο, μηλιά είναι φυτρωμένη...» Στην άκρη της Ηπείρου η παράδοση «αεί θάλλει».

Σάββατο 20 Αυγούστου σ' ένα πολυπληθές ακροατήριο, πρόσθεσε την δική της συμβολή στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ηπείρου. Μεστό κείμενο με παράλληλη προβολή, ενθουσίασε, χειροκροτήθηκε.

ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ 2Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ - ΕΚΛΟΓΗ Δ.Σ. & ΕΞΕΛ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Με ιδιαίτερη επιτυχία και με μεγάλη συμμετοχή των μελών, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου Κόνιτσας την 25-9-2005 η δεύτερη κατά σειρά για το 2005 Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας, η οποία είχε σαν κύριο θέμα εργασιών της, την ανάδειξη νέου Δ.Σ. και νέας Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Αρχικά αφού έγινε ένας σύντομος απολογισμός των πεπραγμένων της τελευταίας διετίας από τον απερχόμενο Δ.Σ., ορίστηκε ομόφωνα από τα 81 παρόντα μέλη τριμελής εφορευτική επιτροπή, η οποία με ευταξία και τηρώντας τα όσα προβλέπονται από το καταστατικό του Συλλόγου, διύθυσε την εκλογική διαδικασία.

Για το επαμελές Δ.Σ. του Συλλόγου υπεβλήθησαν συνολικά 14 υποψηφιότητες, εκ των οποίων εξελέγησαν κατά σειρά ψήφων οι:

1. Αθανασόπουλος Γ. Βασίλειος με 68 ψήφος - Πρόεδρος
2. Ζαχαρόπουλος Β. Παναγιώτης με 52 ψήφος - Αντιπρόεδρος
3. Κατής Α. Αθανάσιος με 42 ψήφους - Γενικός Γραμματέας
4. Ανδρέου Χ. Ηλίας με 37 ψήφους - Ταμίας
5. Αντωνίου Π. Παναγιώτης με 32 ψήφους - Πρακτικογράφος
6. Κήτας Μ. Γεώργιος με 32 ψήφους - Μέλος Α΄ &
7. Μουρεχίδης Θ. Απόστολος με 31 ψήφους - Μέλος Β΄

Για την Τριμελή Εξελεγκτική Επιτροπή εξελέγησαν οι:

1. Τσιαλιαμάνης Π. Βασίλειος - Πρόεδρος
2. Τουφίδης Π. Σωτήριος - Μέλος Α΄ &
3. Σκούφιας Κ. Δημοσθένης - Μέλος Β΄.

Μετά το πέρας της εκλογικής διαδικασίας, τα νεοεκλεγέντα μέλη αφού δέχθηκαν τα συγχαρητήρια των μελών και φίλων του Συλλόγου, υποσχέθηκαν ότι θα καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να ανταποκριθούν πλήρως στα καθήκοντά τους.

Τελειώνοντας θα θέλαμε για άλλη μια φορά να εκφράσουμε τις ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη μας, προς όλα τα μέλη εκείνα που προσήλθαν στην Γ.Σ. και έλαβαν μέρος στην εκλογική διαδικασία, δηλώνοντας και με τον τρόπο αυτό ότι συμμετάσχουν στα δρώμενα του Συλλόγου, από τον οποίο προσδοκούν ό,τι καλύτερο για τον τόπο. Δεν θα πρέπει να ξεχνούμε άλλωστε ότι τα κοινωφελή έργα απαιτούν την συμβολή όλων μας.

ΤΟ ΝΕΟΕΚΛΕΓΕΝ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΣΧΟΛΙΑ

ΧΩΜΑΤΕΡΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Από τα πλέον σοβαρά προβλήματα που ταλανίζουν εμάς τους Κονιτσιώτες αλλά και γενικότερα του Νομού Ιωαννίνων είναι και αυτό της διάθεσης των απορριμμάτων. Από την έντυπη και τηλεοπτική ειδησεογραφία γινόμαστε μάρτυρες μιας ανεργάστης αντιπαράθεσης μεταξύ της Κρατικής Περιφερειακής Διοίκησης και των θεσμοθετημένων οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού ήτοι Δημάρχων και ΤΕΔΚ.

Παρατηρείται το φαινόμενο ο μιν Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Ηπείρου να εξαγγέλλει την θέση του χώρου υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), ο δε Δήμος στην επικράτεια του οποίου πρόκειται να αναπτυχθεί ο ΧΥΤΑ, καθώς και η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) να αντιστρατεύονται την εξαγγελία.

Το επισημαίνουμε ότι η διαχείριση των απορριμμάτων είναι πολύ σοβαρή υπόθεση για να γίνεται αντικείμενο μικροπολιτικής αντιπαράθεσης πολύ δε περισσότερο οι μη ειδήμονες να αναγορεύουν εαυτούς πανεπιστήμονες για το συγκεκριμένο θέμα.

Μεταφέρω αυτούσια από την Κυριακάτικη Καθημερινή της 24ης Ιουλίου 2005 και από την σελίδα ΖΩΗ-

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ τα εξής: “Τεράστιες ποσότητες διοξινών εκλύονται από την καύση απορριμμάτων στη χωματερή της Καρύστου” ως τίτλο και επιμέρους ο Διευθυντής του Ελληνικού Γραφείου της Greenpeace Νίκος Χαραλαμπίδης επισημαίνει τα κάτωθι: “με την καύση των απορριμμάτων, η ποσότητα των διοξινών που παράγεται από τις χωματερές είναι τεράστια. Ο κίνδυνος βρίσκεται τόσο στην επιβάρυνση του αναπνευστικού, όσο και στις ουσίες που συσσωρεύονται στον οργανισμό μέσω της τροφικής αλυσίδας και ιδιαίτερα των ζώων”.

Η δική μας χωματερή που βρίσκεται στο κέντρο του πλέον ευαίσθητου οικοσυστήματος της περιοχής μας όπως αυτό ορίζεται από τον κάμπο, τον ποταμό Αώο και Βοϊδομάτη αλλά και πολύ κοντά στην πόλη μας και τα γύρω χωριά.

Το συνοπτικό αυτό σχόλιο δεν μας επιτρέπει να προβούμε στη συναγωγή συμπερασμάτων τα οποία αν και αυτονόητα είναι έργο ειδικών επιστημόνων, εμείς θα επισημάνουμε ότι η αδράνεια και αδιαφορία μας ως πολιτών για μείζονα και κεφαλαιώδη προβλήματα που αφορούν το σύνολο της κοινωνίας πέραν του ότι έχει υπερβεί κάθε επιτρεπόμενο όριο κάθε πολιτισμένου λαού είναι και άκρως εγκληματική.

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

Η υπερκατανωλιπική μας κοινωνία φυσικά ή αφύσικα παράγει κάθε είδους και σε μεγάλες ποσότητες σκουπίδια, σκουπίδια με την κυριολεκτική έννοια του όρου αλλά και την μεταφορική όπως τα σκουπίδια του έντυπου τύπου, ημερήσιου και περιοδικού καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών μέσων επικοινωνίας. Για αυτού του είδους τα σκουπίδια αρμόδιο είναι το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο που κοιμάται, αλλά εμείς δεν πρέπει να εφυσυχάζουμε για τα σκουπίδια που πνίγουν την περίμετρο της πόλης μας και υποβαθμίζουν την εικόνα της στους ξένους επισκέπτες.

Οι εισοδοί της πόλης μας κοσμούνται από σκουπίδια και μάλιστα από οικοδομικά μπάζα στα οποία συγκαταλέγονται κάθε είδους άχρηστα αντικείμενα σπιτιών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο καλείται άμεσα να ορίσει συγκεκριμένο χώρο στον οποίο οι συμπολίτες μας θα εναπαοθέτουν κατ' ανάγκη αυτού του είδους τα μπάζα, αλλά παράλληλα πρέπει να ορίσει και τα πρόστιμα για τους παρανομούντες. Κάθε δε συμπολίτης καλείται με τον τρόπο του να διαφυλάξει και να προάγει τον πολιτισμό της πόλης μας.

Δοθείσης ευκαιρίας, επισημαίνουμε ότι η εικόνα που παρουσιάζει η Ε-

θνική Οδός από το τσιμεντένιο γεφύρι μέχρι την αερογέφυρα προς Μπουραζάνι είναι επιεικώς απαράδεκτη, αλλά επ' αυτού θα επανέλθουμε.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ένα Σαββατιάτικο πρωϊνό του Αυγούστου βρέθηκα στο χωριό Πάδες, όπου συγκεκριμένα επρόκειτο να τελεστεί και το Μυστήριο μιας βάπτισης. Η εκκλησία ήταν ανοιχτή και πολύ φυσιολογικά αισθάνθηκα την ανάγκη να ανάψω ένα κεράκι.

Στην είσοδο της εκκλησίας χαιρέτισα τον πάντα μειλίχιο και πραότατο ιερέα Άγγελο Σκίρτα που επί χρόνια ποιμαίνει την ενορία των Πάδων.

Μπαίνοντας στον μικρό και ταπεινό αυτό Ναό η σκέψη μου ανέτρεξε πίσω στον χρόνο τότε που οι Πάδες ήταν ένα αρκετά μεγάλο χωριό, τότε που ο Ναός αυτός γέμιζε από πιστούς που σε κείνους τους χαλεπούς καιρούς αποζητούσαν την παρηγοριά, την ψυχική γαλήνη και την ανακούφιση από τα βάσανα της ζωής. Στην εποχή μας που ο άνθρωπος αισθάνεται αυτεξούσιος και πολύ ισχυρός πόσοι άραγε από εμάς ανταποκρίνονται στο κάλεσμα του Ιησού. “Δεύτε προς με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι καγώ αναπαύσω υμάς άρατε τον ζυγόν μου εφ' υμάς και μάθετε απ' εμού ότι πράος ειμί και ταπεινός την καρδία και ευρήσετε ανάπαυσιν ταις ψυχαίς

υμών. Ο γαρ ζυγός μου χρυσός και το φορτίον μου ελαφρόν εστίν”.

(Εκ του κατά Ματθαίον κεφ. ια΄ (11) 27-30).

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

* * *

Η Κοινότητα Διοστράτου, με πρωταγωνιστή τον πάντα άξιο Πρόεδρό της Κώστα Παγανιά, εξέδωσε ένα πολυσέλιδο έντυπο με πλούσιο ενημερωτικό περιεχόμενο, σχετικό με τον τόπο τους.

Το κείμενο κατατοπιστικό και οι φωτογραφίες άψογες.

Μελετώντας το με προσοχή νομίζεις πως πήγες και γνώρισες από κοντά το χωριό

Ένα μεγάλο Εύγε.

Ευάγγελος Ευαγγελίδης Κόνιτσα

Η αχαριστία

Ένας Υπηρέτης - Ευεργέτης
που γρήγορα ξεχάστηκε

Πέρασε κιόλας ένας χρόνος που έφυγε από κοντά μας ο αγαπητός Τάκης Βανδέρας. Κατά την μακρότατη Ιατρική του υπηρεσία, δεν υπάρχει σπίτι σ’ όλη την Επαρχία μας που να μην πήγε ως γιατρός και φίλος.

Όλο το 24/ωρο. Όλους τους μήνες και όλες τις 10/ετίες της ζωής του με προθυμία και αγόγγυστα υπηρετούσε τον κόσμο. Όταν θέλανε να φωνάξουν γιατρό στο σπίτι τους, ο

νους του καθενός πήγαινε στον Βανδέρα, και ας υπήρχανε και άλλοι γιατροί. Γιατί αυτός ήταν πανταχού παρών.

Από την εποχή που με μισάνοιχτη την πόρτα του Τζιπ μέχρι το ΠΕΖΩ με τον γνωστό του αριθμό 1821 περπατούσε τους δρόμους της Κόνιτσας και των χωριών της.

Όμως γρήγορα ξεχάστηκε. Προχθές (2.10.05) έγινε το Ετήσιο μνημόσυνο στην Αρίστη. Όπως και στο 40/νθήμερο, έτσι και τώρα άπαντες λάμψαμε με την απουσία μας. Μόνον ελάχιστοι “πιστοί του” φίλοι παρίσταντο, στο μνημόσυνο. Οι τοπικές Αρχές (Εκκλησιαστικές και Πολιτικές), τα Ιδρύματα (Νοσοκομειακά, Οικοτροφεία κ.λ.π.). Κανείς.

Το Ετήσιο μνημόσυνο, κατά την γνώμη μου, είναι και η τελευταία τιμή στον Εκλιπόντα.

Αν υπήρχε πίσω Οικογένεια (γυναίκα, παιδιά, αδέρφια κ.λπ.) όλοι μας θα τρέχαμε για να μας δουν ότι πράξαμε το καθήκον μας, όπως δυστυχώς συμβαίνει πάντοτε. Και κάτι ακόμη. Μήπως θα έπρεπε στο Νοσοκομείο μας να στηθεί μια προτομή του ώστε οι ερχόμενες γενεές να διδάσκονται και να μαθαίνουν για την βοήθεια προς τον συνάνθρωπό μας, γιατί σε λίγα χρόνια θα είναι άγνωστη;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Της Ένωσης Αγροτικών Δασικών
Συνεταιρισμών Κόνιτσας - Ζαγορίου -
Μετσόβου

Στις 23-9-2005 ο πρόεδρος της Ένωσης Δασικών Συνεταιρισμών Κόνιτσας-Ζαγορίου-Μετσόβου Ιωάννης Ντασταμάνης επισκέφθηκε στα Ιωάννινα τον Υφυπουργό Γεωργίας Αλέξανδρο Κοντό και του έθεσε υπόψη τα προβλήματα των δασεργατών και του ενεχείρισε σχετικό υπόμνημα με τα σοβαρότερα θέματα τους, που είναι:

α) Σήμερα επιτρέπεται η ίδρυση δασικού συνεταιρισμού με μόνο επτά ιδρυτικά μέλη, άνδρες και γυναίκες. Έτσι λοιπόν "σπώνονται" οικογενειακοί δασικοί συνεταιρισμοί. Η πρόταση της Ένωσης είναι να απαιτούνται είκοσι ιδρυτικά μέλη, όπως παλιά.

β) Να επιτρέπεται σε κάθε νομό μόνο μια δευτεροβάθμια ένωση δασικών συνεταιρισμών.

γ) Να τεθούν αυστηρές προϋποθέσεις για να είναι κάποιος ιδρυτικό μέλος δασικού συνεταιρισμού ή να εγγράφεται μεταγενέστερα και πρέπει να βρεθεί τρόπος οι δασικοί συνεταιρισμοί να ιδρύονται από δασεργάτες και να αποτελούνται από δασεργάτες.

δ) Η ΔΕΗ και ο ΟΤΕ να προμηθεύονται κολόνες αποκλειστικά α-

πευθείας από τους δασικούς συνεταιρισμούς και να υπογράφονται έγκαιρα προγραμματικές συμβάσεις.

ε) Να δημιουργηθεί ένα όργανο, που θα αποτελείται από ειδικούς υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου Γεωργίας και από εκπροσώπους της τριτοβάθμιας συνεταιρικής οργάνωσης των δασεργατών για την χάραξη και υλοποίηση δασεργατικής πολιτικής

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 24-9-2005

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Μετά από την ξηρασία του καλοκαιριού, με βροχές ήρθε ο Σεπτέμβρης.

- Την 1/9 ξανάρχισαν τα μαθήματα στη Σχολή Δημ. Αστυνομίας μετά τις καλοκαιρινές διακοπές.

- Πριν από τον ερχομό του Σεπτέμβρη έφυγαν πελαργοί και χελιδόνια για τις θερμές χώρες.

- Στις 8/9, γιορτή της Παναγίας, όπως κάθε χρόνο πολλοί Κονιτσιώτες παρακολούθησαν τη Θ. Λειτουργία στο Μοναστήρι Στομίου και αρκετοί είχαν πάει από την παραμονή και διανυκτέρευσαν εκεί.

- Στις 12/9 άρχισαν τα μαθήματα στα Σχολεία.

- Στις 10/9 μέλη του Ορειβ. Συλλόγου Κόνιτσας συμμετείχαν στη συνάντηση των Ορειβ. Συλλόγων Δυτ.

Ελλάδας και Ηπείρου στον Καταρράκτη Τζουμέρκων. Εκεί αποφασίστηκε να γίνει τον επόμενο Σεπτέμβρη παρόμοια συνάντηση στην Κόνιτσα με τη συμμετοχή όλων των Συλλόγων Δ. Ελλάδας και Ηπείρου.

- Στις 20/9 άνοιξε η εμποροπανήγυρη (το Παζάρι) στην Κόνιτσα. Οι παράγκες στήθηκαν στην Πλατεία Φριζή όπου είναι το πάρκιν.

Όπως κάθε χρόνο κι εφέτος το "παζάρι" έχει τη μορφή λαϊκής αγοράς με είδη ρούχων, παπουτσιών, εργαλείων, χαλιών κ.λ.π.

Δε γίνεται πια η ανταλλαγή προϊόντων, ζώων, τυριών, βελεντζών.

Άλλοι καιροί, άλλες συνήθειες...

Ωφελούνται κάποια καταστήματα τροφίμων, και ο Δήμος που εισπράττει ένα ποσόν χρημάτων, ζημιώνουν κάποια άλλα καταστήματα και φεύγουν αρκετά χρήματα έξω από την Κόνιτσα...

- Μετά τις βροχές του Σεπτέμ-

βρη, ο Οκτώβρης έκανε την εμφάνισή του με πώση της θερμοκρασίας.

- Συνεργείο της τηλεόρασης επισκέφτηκε την Κόνιτσα στις αρχές του Οκτώβρη και τράβηξε διάφορα πλάνα μέσα στην πόλη και στην ευρύτερη περιοχή για λογαριασμό της ET1.

- Με καλόν καιρό γιορτάστηκε φέτος η επέτειος του ΟΧΙ στην Κόνιτσα. Έκλεισαν εξήντα πέντε χρόνια από την εισβολή των Ιταλών στη χώρα μας. Τα σπίτια και τα καταστήματα της πόλης σημαιοστολίστηκαν από την παραμονή της 28ης Οκτωβρίου και στα σχολεία έγιναν οι καθιερωμένες ομιλίες κ.ά.

Το πρωί στις 28 μετά τη Δοξολογία στην εκκλησία του Αγ. Κοσμά εψάλη επιμνημόσυνη Δέηση στο μνημείο πεσόντων (έξω από το Δημαρχείο) και κατάθεση στεφάνων από τις Αρχές και τους Συλλόγους της πόλης.

Ακολούθησε παρέλαση μαθητών και Στρατού όπως κάθε χρόνο και ο πανηγυρικός της ημέρας στην αίθουσα του Δημαρχείου από τη δασκάλα του Α' Δημ. Σχολείου Ζωή Σπύρου.

Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με τη γιορτή των μαθητών στην αίθουσα του Λυκείου το απόγευμα.

Την παρέλαση εκτός των τοπικών Αρχών παρακολούθησαν και οι βουλευτές κ. Φούσας και Παντούλας.

- Τέλος Οκτώβρη αποσφραγίστηκαν τα καζάνια και άρχισε η παραγωγή του τσίπουρου.

Είναι μια ευκαιρία για αντάμωμα και ψυχαγωγία. “Το τερπνόν μετά του ωφελίμου”.

- Με την καλοκαιρία του Οκτώβρη ευνοήθηκαν οι παραγωγοί καλαμποκιού και τα μηχανήματα συλλογής δούλεψαν εντατικά στον κάμφο της Κόνιτσας.

- Ο μήνας μας αποχαιρέτησε χαρίζοντάς μας μια σπάνια ποικιλία χρωμάτων στα δάση. Χάρμα οφθαλμών οι αποχρώσεις των φύλλων του φετινού φθινοπώρου...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Ο Σταύρος Κολόκας και η Μαρία Οικονόμου απόχτησαν στις 3/9 αγοράκι στη Λάρισα.

- Στις 8/9 ο Πρόδρομος Γαϊτανίδης και η Λαμπρινή Μήτση απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

- Στις 13/9 ο Νίκος Εξάρχου και η Βάσω Μπλιθικιώτη απόχτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

- Στις 19/9 ο Παναγιώτης και η Ελένη Ρίζου απόχτησαν στο Μάζι αγοράκι.

- Στις 29/9 ο Κώστας Παπασπύρου και η Δέσποινα Αθανασίου απόχτησαν στην Κόνιτσα δίδυμα κοριτσάκια.

- Στις 4/10 ο Κοσμάς Οικονόμου και η Θεοδώρα Αναστασίου απόχτησαν αγοράκι στην Κόνιτσα.

- Ο Χρήστος και η Αθηνά Κίτσιου απόχτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι στις 4/10.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Ο Ηλίας και η Ελένη Τζήμου βάφτισαν στις 21/8 το αγοράκι τους στην Αθήνα. Όνομα: Μηνάς.

- Στις 28/8 έγινε στην Κόνιτσα η βάφτιση του Νικολάου Εξάρχου του Αλεξάνδρου.

- Στις 28 βαπίστηκε στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Λάκκας του Βασιλείου.

- Στις 4/9 ο Δημήτριος Ζαχαράκης του Γεωργίου στην Κόνιτσα.

- Στις 4/9 η Παρασκευή Κορτσινόγλου του Γαβριήλ στην Κόνιτσα.

- Στις 11/9 βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Παναγιώτης Λάμπρου και η Βασιλική Μπλιθικιώτη. Όνομα Λεωνίδας.

- Στις 11/9 Χρήστος Τσιούρης και η Κωνσταντίνα Καλαμπόκη βάφτισαν στο Ροδοτόπι το αγοράκι τους. Όνομα Ιωάννης.

- Στις 11/9 στη Θεσ/νίκη ο Χρήστος Παπαφίδης και η Τατιάνα Χασιώτη βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα Ελένη.

- Στις 18/9 στην Αθήνα ο Μανώλης Μανουσάκης και η Έφη Πορφυρίου βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα Ευαγγελία.

- Στις 2/10 ο Δημήτρης και η Βάντα Καϊάφα βάφτισαν στην Ελευσίνα το κοριτσάκι τους. Όνομα Βασιλική.

• Στις 9/9 βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Κων/νος και η Χριστίνα Τσιαλιαμάνη. Όνομα Βασίλειος.

• Στις 18/9 βαφτίστηκε στην Κόνιτσα η Χριστίνα Νικολάου του Θωμά.

• Στις 24/9 βαφτίστηκε στην Κόνιτσα ο Ζαχαρίας Δημήτριος του Αντωνίου.

• Στις 25/9 βαπίστηκε στην Κόνιτσα η Μαρία Φασούλη του Κων/νου.

• Ο Ανδρέας και η Μαρία Ευαγγελίδη βάφτισαν στην Κω το αγοράκι τους στις 23/10. Όνομα Ευάγγελος.

ΓΑΜΟΙ:

Στις 26/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γιώργου Ρούση και της Μαρίας Χατζνεφραιμίδη.

• Στις 26/8 έγιναν στο Λαγονήσι Αττικής οι γάμοι του Κων/νου - Κάσιου Κούσιου και της Ανδρονίκης Τριγώνη. Την τελετή ευλόγησε ο πρώην Μητροπολίτης Μεσογαίας, αδελφός της γιαγιάς της νύφης.

• Στις 3/9 έγιναν στην Χαλκίδα οι γάμοι του Σωτήρη Μαντά και της Αντιγόνης Βαδάση από την Οξυά.

• Στις 10/9 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Θωμά Γρέντζιου από το Παλαιοσέλλι και της Μαίρης Τσια-

βαλιά από το Τσεπέλοβο.

• Στις 21/8 έγιναν στο Κεράσοβο οι γάμοι του Ανδρέα Ντακουβάνου και της Αικατερίνης Βλαχονάτσιου.

• Στις 20/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Βασίλη Βαγενά και της Αρετής Μαυριά.

• Στις 28/8 έγιναν στην Αειόπετρα οι γάμοι του Λευτέρη Καρακατσάνη και της Μάρθας Λάππα.

• Στις 10/9 έγιναν στη Μελισσόπετρα οι γάμοι του Μιχάλη Τζάλλα και της Μαριάνθης Ζέρβα-Τσιομπάνου.

• Στις 11/9 έγιναν στη Μόλιστα οι γάμοι του Σωτήρη Τριανταφυλλίδη και της Κωνσταντινιάς Σιασινού.

• Στις 15/10 έγιναν στη Θεσ/νίκη οι γάμοι του Μιχάλη Αργυρίου και της Ευφροσύνης Μάνθου Ντίνου.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

Στις 13/9 ο Γρηγόριος Ρίζος ετών 73 στην Αειόπετρα.

• Στις 26/9 ο Απόλλων Ευαγγέλου ετών 78 στην Κόνιτσα.

• Στις 2/10 η Σοφία Κουκούρη ετών 86 στο Κεράσοβο.

• Ο Μιχαήλ Πάντος ετών 96 στο Αηδονοχώρι.

• Στις 7/10 ο Ιωάννης Πανταζής ετών 50 στην Κόνιτσα.

• Στις 12/10 ο Ιωάννης Μηλιώνης ετών 78 στην Κόνιτσα.

• Στη Λάρισα η Λαμπρινή Κ. Ζούνη ετών 80.

- Στις 25/10 πέθανε στα Γιάννινα η Βασιλική Αθ. Τσουνη, ετών 83 από τη Βούρμπιανη.

- Στις 28/10 πέθανε στα Γιάννινα η Αλεξάνδρα Ευ. Οικονόμου, ετών 79 από τη Βούρμπιανη.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΑΣΤ. ΚΙΤΣΙΟΥ
“Η ΤΑΣΑΙΝΑ”

Γεννήθηκε στο Πεκλάρι το 1912 και πέθανε πλήρης ημερών στις 12/10/2005 στο Μεγάλο Πεύκο Αττικής, στο σπίτι του παιδιού της Τέλη. Η κηδεία της έγινε στο Νεκροταφείο Μεγάρων Αττικής.

Συγγενείς, γνωστοί και φίλοι κατέθεσαν επιταγή 420 ευρώ στη Γραμματεία του Γηροκομείου της Ιεράς Μητρόπολης Κόνιτσας “εις μνημόσυνο αιώνιο”.

Αιωνία σου η μνήμη μάνα, γιαγιά, θεία, Ουρανία

Κ.Γ.Κ.

ΜΝΗΜΕΣ:

Ο Γεώργιος Τσίτσος από το Πληκάτι, στη μνήμη του κουμπάρου του Απόστολου Παπανώτη και των εξαδέλφων του Αρεσνίου και Αικατερίνης Βασάκου, προσφέρει στο περιοδικό μας 60 €.

- Στη μνήμη του αδικοχαμένου της συζύγου Βαγγέλη, η σύζυγός του Πολυξένη Χαρίτωνος προσφέρει ε-

νίσχυση στο περιοδικό Κόνιτσα το ποσό των 60 €.

- Στη μνήμη του Νικολάου Μπόγδου που πέθανε πριν ένα χρόνο στην Αμερική, η μητέρα του Γκόλφω και τα αδέρφια του Σπύρος και Μαριάνθη Ρούβαλη, Λευτέρης και Αθηνά Μπόγδου προσφέρουν 20 € στο περιοδικό μας και 30 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Η κ. Ουρανία Ευαγγελίδου προσφέρει το ποσό των 15 € στο περιοδικό μας στη μνήμη της Άννας Τράκα-Σουτοπούλου.

- Στη μνήμη του Ελευθερίου Παπουτσάκη, πατέρα του συναδέλφου Παπουτσάκη ο Σύλλογος του Τ.Ε.Ε. Κόνιτσας προσφέρει το ποσό των 200 € στο εκκλησιαστικό Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Στη μνήμη του Σπύρου Τρομπούκη που έφυγε ξαφνικά από τη ζωή στις 8/7 σε ηλικία 37 ετών, η γιαγιά του Ουρανία και ο θείος του Δημ. Τρομπούκης προσφέρουν στο περιοδικό 50 €.

- Στη μνήμη του Λουκά Ντίνη, με τη συμπλήρωση δύο χρόνων από το θάνατό του, η σύζυγός του Μαγδαληνή προσφέρει στο περιοδικό μας 30 €.

- Ο Γιάννης Σιράτος από τα Καβάσιλλα, στη μνήμη της συζύγου του, προσφέρει στο περιοδικό μας 15 €.

Αγαπητοί μου Πατριώτες του Διστράτου

Αγαπητέ Πρόεδρε και σύμβουλοι του χωριού μας.

Στο μήνα Ιούλιο-Αύγουστο έγραψα στο περιοδικό μας "Κόνιτσα" μια επιστολή και έθεσα το ζήτημα για την δημιουργία ενός μουσείου.

Τώρα στο ίδιο περιοδικό γράφω για ένα άλλο θέμα και σας παρακαλώ όλους να το μελετήσετε, είναι θέμα αγάπης και τιμής.

Τόσο εγώ προσωπικά όσο και οι συγγενείς των θυμάτων μας το συζητήσαμε να γίνει ένα μνημείο να τιμήσουμε τα θύματά μας. Όλους εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους για μας και για ένα καλύτερο μέλλον. Έχουμε πάνω από 60 θύματα και από την Μικρά Ασία ακόμα.

Και γιαυτό το θέμα μίλησα με οικογένειες που έχουν χάσει κάποιο αγαπητό μέλος της Οικογένειας. Αλλά λίγο-πολύ όλοι μας χάσαμε άτομα αν όχι όλοι αδέρφια και γονείς χάσαμε ξαδέρφια - συγγενείς. Ο πόλεμος άφησε σε όλους μας πίκρες. Ας τους τιμήσουμε και εμείς με τον πιο απλό τρόπο γράφοντας τα ονόματά τους σε ένα μνημείο. Και κάπου-κάπου αφήνοντας ένα λουλούδι στην μνήμη τους. Εγώ θα αναλάβω να συγκεντρώσω τα χρήματα που θα χρειαστούν. Πολλοί το βρίσκουν σωστό και είναι πρόθυμοι να βοηθή-

σουν.

Όσα θα λείπουν, θα τα διαθέσω εγώ και ο γιός μου. Αν υπάρχει θέληση από την Κοινότητα δεν πιστεύω να θέλει χρονοβόρα έγκριση. Όχι σε λόγια παχιά. Μπορούμε αν θέλουμε. Δεν χτίζουμε σπίτι, μόνο ένα Μνημείο.

Εμεις ξεπεράσαμε τη φρίκη του πολέμου, ζήσαμε, χαρήκαμε, γίναμε γονείς με παιδιά εγγόνια και δισέγγονα. Αυτοί δεν γύρισαν, αγωνίστηκαν και έδωσαν τη ζωή τους για ένα καλύτερο αύριο.

Εμείς σιγά-σιγά φεύγουμε για το αγύριστο ταξίδι, ας αφήσουμε στα παιδιά μας ένα καλό παράδειγμα αγάπης. Θα το εκτιμήσουν.

Αυτές οι ψυχούλες είναι εδώ στην δική μας ψυχή μην τους ξεχνάμε, λίγη αγάπη ας τους δώσουμε. Δεν ζητάνε πολλά, δυο μέτρα γης, το όνομά τους σε μια μαρμάρινη πλάκα, θα είναι και δική μας τιμή.

Μ' αυτό τον τρόπο τους φέρνουμε κοντά μας στον τόπο που γεννήθηκαν και αγάπησαν. Αγαπητοί πατριώτες μεγάλοι και νέοι κάνω θερμή παράκληση για όσους συμφωνούν και δεν βρίσκονται στο χωριό να βοηθήσουν όπως μπορούν για να γίνει αυτό το μνημείο.

Αισθάνομαι την υποχρέωση μέσω

του περιοδικού μας να ευχαριστήσω τον πατριώτη Ηλία Πίσπα για το μεγάλο και τιμητικό αυτό έργο που έκανε μεγάλες προσπάθειες να συλλέξει με ακρίβεια τα ονόματα των πεσόντων πατριωτών μας.

Στο χωριό μας πάντα ήμασταν αγαπημένοι και το δείξαμε στην κατο-

χή με τους σύσσωμους αγώνες του 1940-1949 για να διώξουμε τους ξένους κατακτητές από την πατρίδα μας.

Τα θύματά μας είναι πολλά, ας τους τιμήσουμε.

Σας ευχαριστώ
ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΓΩΓΟΥ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Κ.Π.Ε. Κόνιτσας

Σεμινάριο-Εργαστήριο για Εκπ/κούς Π/θμιας και Δ/θμιας πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Περ/κής Εκπ/σης από 21-23/10/05.

ΘΕΜΑΤΑ: Τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα του Πλανήτη-Κλιματικές αλλαγές - Εξοικονόμηση ενέργειας και Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ:

Γεωργία Βεζυργιάνη, Φυσικός Msc, Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Απόστολος Κατσίκης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Ιωαννίνων

Αριστείδης Μπαρτζώκας, Αν. Καθηγητής Φυσικού Τμήματος Παν/μίου Ιωαννίνων

Δρ. Κώστας Νικολάου, Χημικός-Περιβάλλοντος Θεσ/νίκης

Παρασκευή Νταλαούτη, Υπεύθυνη Π.Ε. Α/θμιας Ιωαννίνων

Γεώργιος Τάσσο, Κτηνίατρος, Περιβαλλοντικό Πάρκο Μπουραζανίου Κόνιτσας

Σρ. Χρίστος Τσαντίλας, Ερευνητής Α' ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε., Τμήμα Χαρτογράφησης & Ταξινόμησης Εδαφών Λάρισας

Αλεξάνδρα Σούλη, Υπεύθυνη Π.Ε. Β/θμιας Ιωαννίνων

Σταύρος Υφαντής, Εκδότης Περιοδικού "Οικοτοπία".

Η ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΚΠΕ

Τσούβαλη Κατερίνα, Υπεύθυνη Κ.Π.Ε. Κόνιτσας

Χατζηθανασίου Αγγέλα, Αναπλ. Υπεύθυνη ΚΠΕ Κόνιτσας

Πλιακοπάνος Κων/νος, Εκπ/κός ΚΠΕ Κόνιτσας

Στράτος Μιχαήλ, Εκπ/κός ΚΠΕ Κόνιτσας

Νάστου Μαριάννα, Εκπ/κός ΚΠΕ Κόνιτσας

Σούζου Αριστεά, Εκπ/κός ΚΠΕ Κόνιτσας

Χριστογιάννης Χρίστος, Εκπ/κός ΚΠΕ Κόνιτσας

Αφιέρωμα στη μνήμη του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΤΣΙΩΤΑ

Πέρασαν σαράντα μέρες που μάθαμε για τον άδικο και ξαφνικό θάνατο ενός αγαπημένου μας προσώπου. Πρώτη Ιουλίου μία μέρα που μας σημάδεψε όλους. Εκείνη την μέρα είδα ένα παράξενο όνειρο. Είδα τον (Γιασό) έτσι του άρεσε να τον φωνάζουν, τον είδα να κάθεται σε μια στάση λεωφορείου και να παίζει κιθάρα, με φώναξε και μου είπε: δε μου γράφεις κανένα στοιχάκι να παίξω μέχρι να έρθει το λεωφορείο; Εκείνη την ώρα ξύπνησα τρομαγμένη, είχα ένα άσχημο προαίσθημα πως κάτι θα του συμβεί και το προαίσθημά μου δε με γέλασε. Εκείνη τη μέρα ο αγαπημένος μας θείος πήρε το λεωφορείο που περίμενε και έφυγε από κοντά μας. Αργά το βράδυ μας πήραν τηλέφωνο και μας είπαν αυτό το άσχημο μαντάτο. Νόμισα ότι δεν άκουσα καλά κι όμως ήταν αλήθεια. Είναι τόσο λυπηρό και θλιβερό, τόσο απίστευτο, που δυσκολευόμαστε να πιστέψουμε πως έφυγε τόσο πρόωρα ένας νέος άνθρωπος και μάλιστα με αυτόν τον τρόπο. Πριν καλά καλά συνέλθουμε από το θάνατο του αδερφού του Ηλία, πριν τέσσερις μήνες ήρθε και η ώρα του θείου μας Αποστόλη, να φύγει από τούτη την

επίγεια και σύντομη ζωή, βυθίζοντας την οικογένειά του και το χωριό σε πένθος. Η είδηση του θανάτου του έπεσε σαν κεραυνός στο χωριό του. Ήταν ένας καλός νοικοκύρης, οικογενειάρχης, ειλικρινής, πρόθυμος και πάντα με το γέλιο στα χείλη, έτσι κατάφερνε να κερδίσει την καλοσύνη και την Αγάπη όλων, ήταν άνθρωπος ευαίσθητος ακόμη και αν ήταν στενοχωρημένος δεν το 'δειχνε.

Εκείνο που έδειχνε ήταν το υπέροχο χαμόγελό του που δυστυχώς εκείνη τη μέρα της πρώτης Ιουλίου πάγωσε στα χείλη του. Σπάνια άνοιγε την καρδιά του για να μη λυπήσει κανέναν, δεν το έκανε τότε το έκανε τώρα που έφυγε από κοντά μας. Φέρνω στο νου μου τις καλές στιγμές, που περάσαμε μαζί του και ο πόνος μεγαλώνει. Το ίδιο μεγαλώνει και το κενό της απουσίας του που κάθε μέρα γίνεται και πιο αισθητή. Ο θεός όμως ως εδώ του επέτρεψε να χαρεί τη ζωή του και τον κάλεσε στη Βασιλεία των ουρανών, όμως ο πόνος μαλακώνει αν σκεφτούμε, ότι μια μέρα θα τον συναντησουμε και μεις στο γαλήνιο λιμάνι που βρίσκεται εκείνος, και μας βλέπει από ψηλά.

Όμως για μας δεν πέθανε, θα

πεθάνει μόνο αν τον ξεχάσουμε.
Καλό παράδεισο νά 'χεις αγαπημένε
μας (Γιασό) νά 'ναι ελαφρύ το κώμα
του χωριού σου, που πρόθυμα σε
δέχτηκε στην αγκαλιά του. Σου γρά-
φω και τα σιχάκια που μου ζήτησες
ίσως εκεί που βρίσκεσαι να βρεις
κάποια κιθάρα και να παίζεις μόνο
που δεν είναι χαρούμενα ήταν ένας
τρόπος να διαβάσουμε μέσα από
αυτά πόσο μας λείπεις.

*Έφυγες νέος κι άδικα
για πάντα από κοντά μας
όσο ζούμε εμείς ζεις και συ*

*μέσα στην καρδιά μας.
Ανάθεμα τον χάροντα
που ζήλεψε τη λεβεντιά σου
κι έδωσε πικρό ποτήρι
στην οικογένειά σου.
Εσύ τώρα βρίσκεσαι ψηλά
σε μια άκρη του ουρανού
χαίρεσαι που λέμε για σένα
κι ότι σ' έχουμε στο νου.
Θα βρήκες τους γονείς σου
και τον αδερφό σου
θα σου πουν γιατί ήρθες εδώ;
και έκλεισες το σπιτικό σου*

*Λαγκάδα 31-7-2005
ΝΑΤΣΗ ΜΑΡΙΑΝΘΗ*

**ΕΠΑΝΕΚΔΟΘΗΚΑΝ
Χαρ. Ρεμπέλη
«ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ»**

(Λαογραφικά-Γλωσσικά-Τοπωνυμικά

Για την προμήθεια απευθυνθείτε:

- 1) Νικ. Ρεμπέλης, Κόνιτσα,
Τηλ. 26550-23071
- 2) Βιβλ.λεια: Πλουμής- Θ. Ζώτος-
Δ. Γκάσιος, Κόνιτσα
- 3) Περιοδ. "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Τιμή 20 €

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας**

■ **@ccountant**

Λάμπας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
E-mail: lappmez@otenet.gr

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	€		20
Γιαννακός Γεωργ. Ελβετία	30	Ράγγας Σωκρ. Αθήνα	20
Πάντος Κώστας Γερμανία	30	Χανιά Κανέλλα Αθήνα	10
Σουφλέρης Ανδρέας Γερμανία	30	Βεκρής Θεοδ. Αθήνα	10
Μωυσίδης Χαραλ. Γερμανία	30	Πολίτης Γεωργ. Αθήνα	10
Κοτσίνας Βασ. Γερμανία	60	Παπαχρήστου Μαρία Αθήνα	10
Σγούρος Θεοφ. Ελβετία	60	Μπόγδος Δημ. Αθήνα	10
Παντζούρης Γεωργ. Γερμανία	60	Λαμπρίδης Αποστ. Αθήνα	45
Γιούσιος Γεωργ. Γερμανία	30	Λαμπρίδου Δανάη Αθήνα	10
Παππός Τιμολέων Γερμανία	30	Ζωγράφος Κων. Αθήνα	10
Δημητρούλης Νίκος Καναδάς	69	Σδούκος Βασ. Αθήνα	10
Γκίνη Ευανθία U.S.A.	30	Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	10
Ζουμπουλιά Γλυκερία Καναδάς	100	Κώστας Ευαγγ. Αθήνα	20
Βρυζώνης Νικ. Αθήνα	25	Παπαχρήστου Ευθαλία Αθήνα	10
Πρωτοσύγγελος Λουκ. Αθήνα	30	Παπαχρήστρου Αικ. Αθήνα	10
Γκούντος Ιωαν. Αθήνα	8	Παπαχρήστου Αθ.	10
Λιάτσης Νικ. Αθήνα	10	Ζάρρου Μάγδα Αθήνα	30
Μπεκίρης Μένης Αθήνα	10	Ζάρρου Ευγενία Αθήνα	10
Μήτσης Αποστ. Αθήνα	20	Ραμαντζά Δανάη Αθήνα	8
Πορφύρης Νικ. Αθήνα	30	Λούδας Αθαν. Αθήνα	10
Ράγγας Γεωργ. Αθήνα	10	Κώτσικος Αναστ. Αθήνα	20
Ζδράβος Αριστ. Αθήνα	10	Ανδρονιάδης Δημ. Αθήνα	20
Ρόβας Βασ. Αθήνα	20	Πύρρος Κώστας Αθήνα	20
Τσάνος Δημ. Αθήνα	10	Παπασπύρου Φωτ. Αθήνα	20
Λασπονίκου Λουκία Αθήνα	10	Καραγιάννης Σπύρος Αθήνα	10
Κούσιου Μαίρη Αθήνα	10	Πριμηκύρης Κων. Αθήνα	20
Κούσιου Ιωάννα Αθήνα	10	Μαντόπουλος Χρ. Αθήνα	20
Κούσιου Λουίζα Αθήνα	10	Παπαμιχαήλ Παναγ. Αθήνα	20
Κούσιος Χρήστος Αθήνα	10	Χολέβας Χριστοδ. Αθήνα	20
Κατσαρός Κων. Αθήνα	10	Κούσιος Δημ. Αθήνα	20
Λέτσιος Νικ. Αθήνα	15	Σακκά Ανθούλα Αθήνα	10
Βαρδάκη Βασιλική Αθήνα	20	Κίτσιου Χριστίνα Αθήνα	10
Δούκας Ηλίας Αθήνα	15	Δερδέκη Κατερίνα	8
Ντίνης Θεοφ. Αθήνα	10	Βασιώτη Νίνα Αθήνα	8
Μπουτσάκης Εμμ. Αθήνα	10	Σδούκου Μαρία Αθήνα	10
Κοκοβές Βασ. Αθήνα	8	Κυπαρίσσης Βασ. Αθήνα	20
Ζαφείρης Ευθ. Αθήνα	10	Σύλλογος Ασημοχωριτών Αθήνα	40
Τσούκας Κων. Αθήνα	10	Νούτσης Στεφ. Αθήνα	20
Σελτσιώτης Δημ. Αθήνα	10	Κελεριάν Αθαν. Αθήνα	10
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	15	Δάφνης Ιωάννης Αθήνα	10
Χρηστίδης Βασ. Αθήνα	70	Φουρτζής Παύλος Πειραιάς	8
Γεράσης Σπύρος Αθήνα	22	Γκόγκου Λαμπρινή Θεσ/κη	20
Μαργαρίτης Σταύρος Αθήνα	20	Κοτολούλης Γεωργ. Θεσ/κη	20
Ντίνης Αχιλ. Αθήνα	10	Αδελφότητα Δροσοπηγιωτών Θεσ/κη	20
Αναστασιάδης Παναγ. Αθήνα	25	Φαρμάκη Ειρήνη Θεσ/κη	20
Καλόνης Δημ. Αθήνα	23	Σκίρτα Νίκη Θεσ/κη	15
Παγουρτζής Παναγ. Αθήνα	20	Δάλλας Παναγ. Θεσ/κη	10
Σύλλογος Πουρνωτών Αθήνα	15	Τσάγκας Γεωργ. Θεσ/κη	20
Ραπακούσιος Στ. Αθήνα	20	Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/κη	8
Φούντου Μαρίνα Αθήνα	30	Λώλου Ουρανία Θεσ/κη	10
Σιούλης Αριστ. Αθήνα	12	Χατζής Βασ. Θεσ/κη	30
		Χαρίσης Νικ. Θεσ/κη	15

Σκούπρας Ιωαν. Θεσ/κη	10	Ράππου Αικ. Τρίκαλα	20
Νάτσης Παναγ. Θεσ/κη	20	Λεοντή Σοφία Θήβα	20
Παπαχρήστος Χρ. Θεσ/κη	10	Μησιακούλης Ευθ. Πάτρα	15
Παπαχρήστου Χρυσούλα Θεσ/κη	10	Πορφύρης Κων. Κόρινθος	22
Τζώτζης Φωτ/ Θεσ/κη	20	Ρίζος Παναγ. Αίγιο	40
Ντίνης Δημ. Θεσ/κη	10	Σγούρος Ιωάννης Δράμα	15
Ντίνη Ελπινίκη Θεσ/κη	10	Μπαλασοπούλου Ελένη Ρίο	8
Κατσώτα Ασημούλα Θεσ/κη	10	Σπέλλας Δημ. Βόλος	10
Μπετζούνης Σταύρος Θεσ/κη	10	Καλογήρου Πηνελόπη Λάρισα	10
Παγανιάς Π. Στέργιος Θεσ/κη	10	Νάκος Στεφ. Κιάτο	50
Ζακόπουλος Χρ. Γιάννινα	10	Τζάφος Ιωαν. Γαλαξίδι	8
Βέργος Ευαγγ. Γιάννινα	20	Σουφλέρης Κων. Χαλκίδα	20
Τζιάλλας Κων. Γιάννινα	10	Γιάκκας Γεώργιος Λάρισα	20
Γιάκκας Ανδρέας Γιάννινα	10	Μόσχος Αθαν. Λάρισα	10
Δελημήτρου Όλγα Γιάννινα	10	Παγιάτη Ιφιγ. Αργίριο	10
Ντεμος Ιωαν. Γιάννινα	10	Κουκίεση Ελένη Κατερίνη	20
Καπλάνης Κων. Γιάννινα	10	Καρανάσιος Αθαν. Λάρισα	20
Κοτσίνης Γιάννης Γιάννινα	20	Ρούβαλης Σπ. Αλεξάνδρεια	12
Γιούτσου Ουρανία Γιάννινα	10	Ντάμας Παναγ. Κέρκυρα	20
Φωλίδης Δημ. Γιάννινα	20	Τσίτσος Γεώργιος Πάτρα	30
Βαταβάλη Αθαν. Γιάννινα	8	Πίτσικας Θεοδ. Αλεξανδρούπολη	10
Λάμπρου Αλεξία Γιάννινα	8	Πορφυριάδης Αθαν. Αίγιο	22
Κυργιάννη Πόπη Γιάννινα	22	Κίτσιος Ιωαν. Σαντορίνη	10
Ζήδρου Δήμητρα Κόνιτσα	22	Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	10
Τζιάλλα Ιωάννα Κόνιτσα	10	Γκουντούλης Κων. Αγ. Παρασκευή	18
Στρατηγόπουλος Χρ. Κόνιτσα	10	Βαζούκης Αποστ. Νικάνορας	50
Τούσιας Θωμάς	8	Κουρτίνος Στ. Παλαιοσέλλι	20
Γκαραβέλα Αριστέα Κόνιτσα	10	Ευαγγέλου Δημ. Κλειδωνιά	20
Κατής Αθαν. Κόνιτσα	10	Πρωτοσυγγέλου Χρ. Καλλιθέα	10
Τζιάλλας Φωτ. Κόνιτσα	10	Μπλιθικιώτης Παν. Λαγκάδα	20
Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα	20	Ραπακούσης Απ. Καστανιά	10
Αναγνωστοπούλειος Σχολή Κόνιτσα	50	Κυπαρίσσης Αντ. Οξυά	120
Μάλιακας Νικ. Κόνιτσα	10	Πασσάς ΧΡ. Ηλιόρραχη	10
Σπανός Π. Γεωργ. Κόνιτσα	50	Ράπτης Χρ. Κ. Πεδινά	10
Κήτας Γεωργ. Κόνιτσα	10	Τζόβας Θεοφ. Κ. Πεδινά	10
Μάνθος Αριστοτ. Κόνιτσα	8	Κουρείνος Βασ. Παλιοσέλι	20
Μπέτσης Νίκος Κόνιτσα	8	Ζώτος Μάνθος Πηγή	15
Σπανός Δ. Βασ. Κόνιτσα	20	Βακόλας Γεωργ. Κλειδωνιά	15
Γαργάλα Μαρίνα Κόνιτσα	15	Κοντοδήμος Δήμος Κεράσοβο	30
Λάκκας Κώστας Κόνιτσα	20	Δήμος Χρυσοστ. Πηγή	8
Εξάρχου Αλεξ. Κόνιτσα	10	Γρέντζιος Γεωργ. Παλαιοσέλλι	10
Νάκου-Χατζή Κυριακούλα Κόνιτσα	50	Δούκας Θωμάς Καστανέα	10
Μεσής Ανδρέας Λάρισα	20	Πίσπας Α. Στεργ. Δίστρατο	15
Αθανασίου Γεωργ. Καστοριά	8	Λάκκας Σωτ. Μάζι	10
Κιάφας Γεωργ. Λουτράκι	15		

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΕΝΔΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ Α.Π.Θ.

Ερμού 73-Πλατεία Αγίας Σοφίας

546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310-265.168

Κιν.: 6977-032.376

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΓΡΑΦΕΙΟ: ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΕΚ. ΔΕΥΤ. - ΤΕΤ. - ΠΕΜΤ. 6-8 Μ.Μ.
ΕΡΕΥΝΗΤΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝ. 091 392 273

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210-2759721 - 210-2691119
& 6974-491605 ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα
Τηλ./fax: 26550 29377
e-mail: sourslams@otenet.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ
Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΟΔ. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 68 90 049
ΟΙΚΙΑ 66 45 118 02

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 68 27 940
ΟΙΚΙΑ : ΤΗΛ. 66 45 647

ΚΟΝΙΤΣΑ
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ :
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΔΟΖΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΓΡΑΔΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - ΓΡΑΔΑΡ - ΟΞΥΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΔΩΤΟΣ & Β. ΧΡΥΣΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 51 38 315

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική
Εμφυτεύματα

Πλατεία Κηφισίας 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισίας
τηλ: 210 8080010 - 0944 812910
e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΡΕΝΤΖΟΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται 9.30 - 7.30 μ.μ.

ΚΟΡΑΗ 8 (1ος όροφος) ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ.: 26510 39618 - 39817 ΚΙΝΗΤΟ 6974959732